

የቅዱስ ዮሐንስ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

የሉቃስ የቅዱስ ዮሐንስ

Contents

መግቢያ.....	2
የሉቃስ የቅዱስ ዮሐንስ ሥርዓት የጠራው ስብሰባ ነው.....	2
የሉቃስ የቅዱስ ዮሐንስ መሠረታዊ መስመር የተከተለ ወይም “ወጥነት” የለው ሆኖ የሚከተለው ምንድነው?.....	9
“መለኮታዊ አገልግሎት ወይም በመለኮት መገልገል” ማለት ምን ማለት ነው?.....	10
የሉቃስ የቅዱስ ዮሐንስ ልብና ማዕከሉ ምንድነው?.....	12
የሉቃስ የቅዱስ ዮሐንስ ምን ይመስላል እና ይሰማል?.....	13
የሉቃስ የቅዱስ ዮሐንስ የሉቃስ ሥነ-መለኮትን እንዴት ያንፀባርቃል?.....	15
ለምንድነው የሉቃስ የቅዱስ ዮሐንስ ሥርዓት በሲኖዶላችንና በየማህበረሰቦችን አንድ አይነት የአገልግሎት ቅደም ተከተል ያለው የሆነው?.....	15
መስሎትና አካባቢው.....	17
የመሠዊያው ዓላማ.....	19
መጽሐፍ ቅዱሳዊ ጅማራዎች.....	20
በአሁኑ ጊዜ የመስሎት ጥቅም.....	21
የመሠዊያው አቀማመጥ.....	21
የመሠዊያው ቅርፅና የሚሰሩበት ቁሳቁሳ.....	22
የመሠዊያው መጠን.....	22
በመስሎት አካባቢ የሚገኙ ነገሮችና መልዕክቶቻቸው.....	22
የቤተክርስቲያን ደውል.....	28
የቤተክርስቲያን አመት አቆጣጠር.....	30
1ኛ የልደቱ ወይም የገና ጊዜያት.....	36
የትንሳኤ ጊዜ The Time of Easter.....	37
The Time of the Church.....	40
የቤተክርስቲያን ምልክቶች እና ምስሎችና ምን ማለት እንደሆኑ.....	40
የካህናት አልባሳት / ልብስ ተክህኖ /.....	58
በአምልኮ ወቅት የካህናት የምዕመናን እንቅስቃሴ.....	72

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

መግቢያ

የሉተራን አብያተ ክርስቲያናት በመጠን ፣ በቅርጽና በንድፍ ሊለያዩ ይችላሉ ፣ ግን በክርስቲያን ውስጥ ያለው እያንዳንዱ ቤተክርስቲያን ማለት ይቻላል አንድ ባህሪ አለው እርሱም መሠዊያው ። መሠዊያው ከቤተክርስቲያን አስፈላጊ ጉዳዮች አንዱ ነው ማለት ይቻላል ፣ ግን እሁድ ዕለት በቤተክርስቲያን ውስጥ ቁጭ ብለው ምን ያህል ሰዎች መሠዊያው ምን እንደ ሆነ ወይም እንዴት የቤተክርስቲያን አገልግሎቶች በጣም አስፈላጊ አካል እንደሆኑ በእውነት ያሳሳሉ ይሆን? ብዙውን ጊዜ ብዙ ሰዎች እንደ ዋሩ መታያና ምቹ የቤተ-ክርስቲያን ዕቃዎች ብቻ ተደርጎ ይወሰዳል ፣ መሠዊያው በእውነቱ የሃይማኖት አስፈላጊ አካል እንደመሆኑ መጠን አንድ ምልክት ነው ። መሠዊያው ምን እንደ ሆነ ለሚያስቡ ሰዎች።

የሉተራን የአምልኮ ስብሰባ ጌታ የጠራው ስብሰባ ነው

ጌታችን ለምንድነው ህዝቡን ለአምልኮ የሚሰበሰቡ? ወይም ጌታ ለምን እንድናመልከው ይሰበሰባል?

1. ጌታችን የሚሰጠን እጅግ ውድ ስጦታቸውና ታላቅ ሀብታችን ከእርሱ ዘንድ **ይቅርታን ፣ ሕይወትና ድኅነትን** ማግኘታችንን ናቸው። ሌሎች በህይወታችን የምናገኛቸው ሁሉ ጭፍጫፊዎች ናቸው።

- ስንሰበሰብ፣ በቀላሉ ተመሳሳይ አስተሳሰብ ያላቸው ግለሰቦች ስለሆንን አይደለም። በኢየሱስ ስም ተሰብስበን እንደ ክርስቶስ አካል እንሰበሰባለን። "እንግዲህ ብዙዎች ስንሆን በክርስቶስ አንድ አካል ነን እያንዳንዳችንም እያንዳንዳችን የሌላው ብልቶች ነን" (ሮሜ 12:5)
 - ስብሰባችን ጠሪ አለው እርሱም እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል ሊካገለግለን ጠራን
 - ስብሰባችን አላማ አለው አላማው ይቅርታን ፣ ሕይወትና ድኅነትን ማግኘት ነው።
- በኢየሱስ ፊት ተሰብስበናል፣ እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ነው፣ ሁላችንም የመጨረሻ ማንነታችን በሚገለጥበት ኢየሱስ ባለበት ቦታ ነው ያለነው።
- በቃሉ ዙሪያ እንሰበሰባለን - ቅዱሳን መጻሕፍት፣ ስብከት፣ መዝሙር፣ ጸሎት እና የሃይማኖት መግለጫዎች፣ ነገር ግን በተለይ በሕያው ቃሉ በኢየሱስ ክርስቶስ ዙሪያ። ኢየሱስ ራሱን በእነዚህ ሁሉ ላይ ሊሰጠን ጠራን።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- እኛ የአምልኪችን ትኩረት ማእከል አይደለንም - የአምልኮ ትኩረት ራሱ እግዚአብሔር ነው። አምልኮ በዋነኝነት ስለ “እኔ” ወይም ስለ “እኛ” አይደለም።
- አምልኮ የማህበረሰቡ ትርኢት ሳይሆን ለእግዚአብሔር የቀረበ መግ ነው። እግዚአብሔር ራሱን የሚሰጥበት እኛ ለእርሱ ምላሽ የምንሰጥበት ፕላት ፎርም ነው።
- ኢየሱስ በሰሙ ስንሰበሰብ እርሱ በመካከላችን እንዳለ ቃል ገብቷል። ክርስቶስ እንዳለ በትክክል ተረድተን ክርስቶስን አምልኮና ውዳሴ እያቀረብን ብንሆን አምልኮታችን እንዴት ይለወጣል?
- በማእድ እንሰበሰባለን።
 - በገበታ ዙሪያ ተሰብስበን፣ በአንድ ጠረጴዛ ዙሪያ ተሰብስበናል። ከማእዱ ቆርሰን፣ ጠግበን ይቅር ተብለናል፣ ታረቅን፣ ተፈትተናል፣ ተሰቅለናል፣ ተቀብረናል፣ ተነስተናል።
 - በተቋሙ አነጋገር፣ የኢየሱስን ታሪክ እንሰማለን። የተቆረሰውና የፈሰሰው፣ እራሱን ለአለም ህይወት ሙሉ በሙሉ የሰጠውን የኢየሱስ ታሪክ ብቻ እንናገራለን። ይህ ታሪክ ታሪካችን ነው።
 - ጉባኤያችን በእነዚህ ቃላት ዙሪያ ያለውን ጸሎት ከተጠቀመ፣ እናንተም የመዳንን ታሪክ ትሰማላችሁ። እያንዳንዱ ግለሰብ በቅዱስ ቁርባን ውስጥ እግዚአብሔርን ሲቀበል፣ ማንም ሰው ይህን ጸጋ ከሌላው ማህበረሰብ በቀር ብቻውን አያገኝም።
- ተልእኮ ይዘን ተሰብስበዋል/ተልከናል።
 - በመንፈስ አንድነት ተሰብስበን፣ ቃሉን ተሸክመንና ቃሉን ለመኖር፣ በክርስቶስ ኢየሱስ ካለው ከእግዚአብሔር ፍቅር ከቶ ያልተለየን ወደ ዓለም ተልከናል። በቅዳሴ ጊዜ ከሚነገሩ በጣም ጠቃሚ ቃላት መካከል “በሰላም ሂዱና ጌታን አገልግሉ” የሚለው ቃል የሚያሳየው ይህ ነው። እንሄዳለን፣ ይህን አለምን እናገለግላለን እግዚአብሔር በጣም ይወዳል። ኢየሱስ እዚያ ያገናኘናል- በትግላችን፣ በደስታ፣ በህይወት እና በሞት። ከዚያም ለመበረታታት እና ለመታደስ እንደገና ለአምልኮ እንሰበሰባለን።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

2. ክርስቶስ ኃጢአት አልባና በንጹህ ሕይወትን በመኖር፤ እንዲሁም እኛን በመራራ ሥቃዩና ሞቱ ክርስቶስ ከኃጢአት ፣ ከሞትና ከዲያብሎስ ገዝቶ እኛን ለራሱ እንድንሆን አሸንፈን፤ ገዛን።
 - በኢየሱስ ክርስቶስ በሞቱ በኩል ፣ የዓለም ኃጢአቶች ሁሉ እዳ ተከፍለው የእግዚአብሔር ቁጣ ሁሉ እስመግድታል፤ ይህንን ታላቅ መቤዝናት የተቀበለ ሁሉ የእግዚአብሔር ህዝብ ሆኖአል። ክርስቶስ መላውን ዓለም ከእግዚአብሔር ጋር አስታርቋል።
 - ይህንን በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሳኤ የሆነውን የምስራች ቃል ወደ ሰዎች በደረሰና ሰዎችም ራሳቸውን ለዚህ ታላቅ እውነት ራሳቸውን በሰጡ ቀጥር ከዲያብሎስ እስራትና ከአለምና ከኃጢአት ባርነት ነጻ ይወጣሉ።
 - የዚህ ታላቅ በረከት ለማግኘት፤ ላላገኙት እንዲያገኙ በመተማመን አማኞች በእምላካቸው ፊት አዘውትረው ይሰባሰባሉ።
 - ኢየሱስ ክርስቶስ የዋጀውን ህዝቡ ዘንድ ወንጌሉ ሲታወጅ ፣
 - ህዝብ ሲጠመቅ፤ ቃሉን ሲሰማና ቅዱስ ቁርባኑን ሲሰጥ ሁሉ እንዲሁም እንደተነበበ ወደ እኛ በመምጣት ደግሞ ደጋግሞ ያገለግላል።
 - ክርስቶስ ራሱን በቃሉ፤ በኃጢአት ይቅርታው፤ በቅዱስ ቁርባኑ ለእኛ ሳይሰለች ይሰጣል፤ ይህንን ለማግኘት በማህበር እንደ ቤተሰብ እንሰባሰባለን።
 - ኢየሱስ እርሱ ራሱ የኃጢአት ይቅርታ ሲታወጅና ህዝቡ በንስሃ በፊቱ ሲገባ ይቅር በማለት አሁንም እርሱ ያገለግላል።
 - በቅዱስ ቁርባን ህብስቱን ቅርሶ ሲሰጠንና በወይኑ እንድንበላና እንድንጠጣ ሥጋውንና ደሙን እየሰጥን እርሱ ያገለግላል።
 - ጌታችን ይቅርታን ፣ ሕይወትንና ድኑነትን የሚሰጠን በዚህ መንገድ ነው። እንግዲያውስ በዚህ ድንቅ አምላክ ተጠርቶ መሰብሰብና መልካምናና ቸር በሆነው አምላካችን ፊት ለአምልኮ መጠራትና መሰብሰብ እንዴት ያለ ታላቅ በረከት ነው!

የሉተራን አምልኮ መሠረታዊ መስመር የተከተል ወይም “ወጥነት” የለው ሆኖ የሚከተለው ለምንድነው?

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

1. በኦጋሴጥኒው መግለጫ መሠረት፣ የሉተራን ቤተ ክርስቲያን የሚያምኑትን የሚናገሩ/ኮፌሽናል ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ናት።

- ኮንፌሽናል የሉተራን ምእመናን የአምልኮ ሥርዓት በሥርዓት፣ በክብር፣ በቅዱሳት መጻሕፍት ላይ የተመሰረተ እና በታሪክ የተደገፈ የአምልኮ ሥርዓት ውስጥ፣ በመደበኛው የወንጌል አዋጅና የጌታ እራት መደበኛ በመስጠት ተለይቶ ይታወቃል።
- ቅዳሴ በእውነት መስዋዕትነት ሳይሆን የህዝብ አገልግሎት ነው። ስለዚህም ጳውሎስ እንደተናገረ (1ቆሮ. 4፡1) ወንጌልን የሚሰብክ አገልጋይ ለሕዝቡ የጌታን ሥጋና ደም የሚገልጥ አገልጋይ የጌታን ሥጋና ደም ለሕዝብ ቢያሳይ ከኛ አቋማችን ጋር እኩል ነው። "እኛን እንደ ክርስቶስ አገልጋዮች እና እንደ እግዚአብሔር ቁርባን አቅራቢዎች ሊቀጥረን ይገባል" ይህም ማለት እንደ ቃል እና ምሥጢራት፣ እና 2ኛ ቆሮ. 5፡20 "እኛ የክርስቶስ መልክተኞች ነን እግዚአብሔር በእኛ ይማልዳል። ከእግዚአብሔር ጋር ታረቁ ብለን ስለ ክርስቶስ እንለምናችኋለን። ስለዚህ "ሥርዓተ አምልኮ" የሚለው ቃል ከአገልግሎት ጋር በጥሩ ሁኔታ ይገናኛል። (የአውግስቦርግ የሐይማኖት መግለጫ XXIV፡79-81)
- የሉተራን አምልኮ እንዴት እንደሚገልጸው፣ ጌታችን ይናገራል እኛም እንሰማለን። ቃሉ የሚናገረውን ይሰጣል። ከተሰማው የቃል የተነሳ የተወለደ እምነት በጉጉት ምስጋናና ንስሃ በማቅረብ ይመልሳል።
- ለተናገረን ለእርሱ የነገረንን መልስን ስንናገር፣እጅግ እውነት የሆነውን እና እርግጠኛ የሆነውን እንደግመዋለን። ...የእኛ አምልኮ ዜማ ከሱ ወደ እኛ ከዛም ወደእርሱ መመለስ ነው።
- እሱ ስጦታዎቹን ይሰጣል፣ እናም አብረን እንቀበላለን እና እናከብራለን። በመዝሙር፣ በዝማሬ እና በመንፈሳዊ ዝማሬ እርስ በርሳችን ስንነጋገር እርስ በርሳችን እንገነባለን።

2. የሉተራን ቤተ ክርስቲያን ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ስለሆነች የቅዳሴ ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ናት።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- “ካቶሊክ” የሚለው ቃል “ሁለንተናዊ ወይም አለም አቀፋዊት” ማለት ነው። ቤተክርስቲያን፣ ኢየሱስ ሐዋርያትን ከሾመበት ጊዜ ጀምሮ እስከ አሁን ድረስ፣ የኢየሱስ ክርስቶስን መልእክት በማስራጨት ላይ ያተኮረ የተጠመደች ቤተክርስቲያን ማለት ነው።
- የትናንትም፣ የዛሬም፣ የነገም ቤተክርስቲያን ክርስቶስ ሁሌም መሠረታችን ትኖራለች።
- የአስራ ስድስተኛው ክፍለ ዘመን የሉተራን ተሐድሶ አራማጆች አዲስ ቤተ ክርስቲያን ለመፍጠር የተነሱ የኑፋቄ ፈጣሪዎች አልነበሩም፣ ነገር ግን ከሐዋርያትና ከጥንት የክርስትና አባቶች ቤተ ክርስቲያን ጋር ያላቸውን ቀጣይነት አምነው፣ በዚህ ተቀብለው የሚኖሩ ናቸው።
- ለዘመናት ከኖሩት የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓቶች መካከል ብዙዎቹ የወረሱት የአምልኮ ሥርዓቶች ጠቃሚና ተጠቃሚ መሆናቸውን ተገንዝበዋል፤ እነሱን ለማስወገድ ምንም ምክንያት አላገኘም።
- በትህትና ምስጋና ኑዛዜ ሉተራውያን የቅድመ-ተሃድሶ ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያንን የሚያንጽ የአምልኮ ሥርዓቶችን እንደ ራሳቸው ቅርስ እና ማንነት አስፈላጊ አካል አድርገው ይቀበላሉ።
- ታሪካዊ ክርስቲያናዊ ልማዶች ለሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን (ወይም ለየትኛውም የቤተ ክርስቲያን አካል ወይም ቤተ እምነት) ተለይተው እንደ ተሰጡ አናምንም። የሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ እንደሚያመለክተው የክርስቲያን ቤተ ክርስቲያን የአንድነት አምልኮ ሁልጊዜም በባሕርይው የቅዱስ ሥርዓተ አምልኮ ባህሪ ያለው ነው።
- በኢየሩሳሌም የነበሩት ክርስቲያኖች “በሐዋርያት ትምህርትና እንጀራውን በመቁረስ በጸሎትም ኅብረት በማድረግ ጸንተው ቀጠሉ።” (ሥራ 2:42)። በአንድ ወቅት መንፈስ ቅዱስ በአንጾኪያ ለነበሩት ክርስቲያኖች “በጌታ በቅዱስ ሥርዓተ አምልኮ ሲካፈሉ” ተናገረ። እና በጢሮአዳ ሰላሎት ክርስቲያኖች ቅዱስ ሉቃስ እንደዘገበው “ከሳምንቱም በመጀመሪያው ቀን እንጀራ ለመቁረስ በተሰበሰቡ ጊዜ ጳውሎስ ሰበከላቸው” (ሐዋ. 20:7)።
- አዲስ ኪዳን ሁሉንም ክርስቲያኖች “የእግዚአብሔርን ቃል የተናገሩአችሁን ዋናቻችሁን አስቡ። የምግባራቸውንም ውጤት እያሰብባችሁ በእምነታቸው ምሰላቸው። ኢየሱስ ክርስቶስ ትናንትናና ዛሬ እስከ ለዘላለምም ድረስ ያው ነው። በልዩ ልዩ ዓይነት በእንግዳ ትምህርት አትወሰዱ” (ዕብ 13:7-9)። ሉተራውያን የአምልኮአቸው አካል የሆነው ቅዱስ ከዋናቻቸው

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ያገኙት ቅርሶች፣ የቀደሙት የሚመስሉበት፣ በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ ለክርስቶስ የማይለወጠውን ወንጌል አገልግሎት ያገለገሉትን በእውነት “ያስታውሳሉ” እና “ይመስላሉ”።

- የታሪካዊው የሉተራን የቅዳሴ ሥነ ሥርዓት ዋና ዋና ነገሮች በተለየ ሁኔታ “የሉተራን” አይደሉም እና የአሰራ ስድስተኛው ክፍለ ዘመን የጀርመን እና የስካንዲኔቪያ (ወይም የሃያኛው ክፍለ ዘመን አሜሪካ) ባህልን በቀላሉ የሚያንፀባርቁ አይደሉም። እነሱ በምትኩ የእግዚአብሔርን ሰዎች እምነት እና ታማኝነት በሁሉም ጊዜያት እና ቦታዎች ያንፀባርቃሉ።

3. የሉተራን ቤተ ክርስቲያን የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ስለሆነች የቅዳሴ ሥርዓተ የምትከተል ቤተ ክርስቲያን ናት።

- ኦርቶዶክስ ማለት "በትምህርት ውስጥ ትክክለኛ" ማለት ነው። ይህ የምስራቅ ኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት ለማመልከት የዋል ቃል አይደለም።
- ዛሬ ያሉት የምስራቅ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የተያዘው የክርስትና ቅርጽ፣ የምእራቡ አለም ክርስትና ስህተት ነው። እኛ ትክክለኛ ነን በሚል የወጡትን ያሳያል። የኦርቶዶክስ ክርስቲያኖች የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን እና የፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናት በሥላሴ አካላት መካከል ያለውን ግንኙነት ጨምሮ በአንዳንድ ትምህርቶች ትክክል እንዳልሆኑ አድርገው ይመለከቷቸዋል።
- ታሪካዊው የአምልኮ ቅርጾች በይዘት መጽሐፍ ቅዱሳዊና ወንጌላዊ ናቸው ስለዚህም በኦርቶዶክስ ክርስትና አምልኮ ውስጥ ታማኝ መመሪያዎች ሆነው ያገለግላሉ።
- የቅዳሴ አምልኮው የክርስቲያን አስተምህሮ ዋና አንቀጾች (ሥላሴ፣ የክርስቶስ አካልና ሥራ፣ ኃጢአትና የኃጢአት ይቅርታ ማስተዋወቅ ወይም ጸጋ፣ ወዘተ) በማይለወጡ የአገልግሎት ክፍሎች (ወጥነትና ቅደም ተከተል ባለው መልክ) ውስጥ ጠልቀው ገብተዋል፤ እናም በአእምሮና በልብ ውስጥ ጠልቀው ገብተዋል። ክርስቲያን አምላኪዎች ሥረአት ባለው መልኩ በየሳምንቱ ይቀርባሉ። (የቅዳሴው መደበኛው ኪሪዬ፣ ግሎሪያ ኢን ኤክሴልሲስ፣ የኒቂያ የሃይማኖት መግለጫ፣ ሳንክተስ-ቅዱስ-ቅዱስና የእግዚአብሔር በግ-አግስ ዴኢን ያጠቃልላል።) ከቀደምት ቤተክርስቲያ ዘመን ጀምሮ ተያይዘው የመጡ የቤተ ክርስቲያን ዓመት

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

አቆጣጠር፡ በዓላትና የወቅቶች ዑደት ለአምልኮ በመመደብ በድኅነት ታሪክ ውስጥ ያሉትን ጠቃሚ ክንውኖች ባካተተ መልኩ የያዘ የአምልኮ ሥርዓት ይከተላል።

- በየሳምንቱ የሚደረጉት የቅዱሳን መጻሕፍት ንባቦችና ሌሎች ትክክለኛ የዓመቱ እሁድ ሁሉ መጽሐፍ ቅዱስን ለማዳረስ ከብሉይም ከአዲስም ተመድበው ይነበባሉ። በእነሱም ተንተርሰው ስብከት ይቀርባሉ። “የእግዚአብሔርን ምክር ሁሉ” ለማህበሩ ይገልጣሉ (ሐዋ. 20:27)። ታሪካዊው ቅዱስ ስርዓት መከተል በእያንዳንዱ እሁድ አገልግሎት ትክክለኛ፣ የተመጣጠነና፣ ቀጣይነት ያለውና በልዩ ልዩ እርዕስ ላይ ያተኮረ እንዲሆን እድል ይሰጣል።
- በእያንዳንዱ የቅዱስ ንግግሮች፣ ዜማዎች፣ እንቅስቃሴዎች አምላኪዎች የእግዚአብሔርን ጊዜ የማይሸረው ለህዝቡ የሚናገረውን መልእክት መስማት እና በዚያ መልእክት በተቀረጹና በቀረቡ የውዳሴ፣ የምስጋናና ልመና ጸሎቶች ምላሽ መስጠት ይችላሉ።
- ሥርዓተ ቅዱስ የአምላኪዎችን ትኩረት የሚያደርገው ክርስቶስ ባደረጋቸውና ለቤተክርስቲያኑ በሰጠው በማያልቀው ሃብት ላይ ነው። ስሜቶች ላይ ሳይሆን በጸጋው ዓላማ እና በማይለወጡ የቅዱሳን መጻሕፍት እውነቶች ላይ ነው። በዚህም የቅዱስ ጳውሎስን መመሪያ በታማኝነት እንዲቀጥሉ ይረዳቸዋል፡- “እርስ በርሳችሁም በምታስተምሩና በጥበብ ሁሉ ስትገሥጹ የክርስቶስም ቃል በሙላት ይኑርባችሁ።” (ቆላስይስ 3:16)።

4. የሉተራን ቤተ ክርስቲያን የቅዱስ የሥርዓተ አምልኮ የምትከተል ቤተ ክርስቲያን ናት ምክንያቱም የውበት(ስለ ውበት ወይም ስለ ውበት አድናቆት ያላት) ቤተ ክርስቲያን ነች።

- ከታሪካዊው የቅዱስ ሥነ ሥርዓት ጋር የሚሄዱት ገላጭ የሆኑ ትውፊታዊ ምልክቶችና ሥርዓቶች የማኅበረ ቅዱሳንን ውጫዊ ገጽታ እና የማኅበረ ቅዱሳን እና የካህኑን ውጫዊ ተግባራት በሚነገሩና በሚዘመሩ ቃላት ለማስማማት ይረዳሉ።
- በሉተራን ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚሠሩት የወንጌል ሥነ ሥርዓቶች የተለያዩ የቅዱስ ወንጌላውያን መልእክት ገጽታዎችን ለማጉላት እና ትኩረት ለመሳብ ያገለግላሉ። አዲስ ኪዳን ራሱ በክርስቲያናዊ አምልኮ ውስጥ እንዲህ ያሉ የተለያዩ የሥርዓተ-ሥርዓቶችን እርዳታዎች ይመሰክራል።

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- ቅዱስ ጳውሎስ ከኤፌሶን ሸማግሌዎች ከመውጣቱ በፊት “ከሁሉም ጋር ተንበርክኮ ጸለየ” (ሐዋ. 20:36)። ክርስቲያኖች “የማደሪያውን ድንኳን የሚያገለግሉ ሊበሉት የማይችሉበት መሠዊያ እንዳላቸው ተነግሯቸዋል” (ዕብ 13:10)።
- በዮሐንስ ራዕይ ላይ እንደተገለጸው የሰማይ አደባባዮች አምልኮ በብዙ ምሳሌያዊ ሥዕላዊ መግለጫዎች ተገልጧል፡- “በዙፋኑ ዙሪያ ሆኖ አራት ዙፋኖች ነበሩ። በዙፋኖቹም ላይ ነጭ ልብስ ለብሰው ሃያ አራት ሸማግሌዎች ተቀምጠው አየሁ። ልብሶቹስ... በዙፋኑ ፊት ሰባት የእሳት መብራቶች ይበሩ ነበር...” (ራእይ 4:4, 5፤ አ. " ሌላም መልአክ የወርቅ ዋና ይዞ መጥቶ በመሠዊያው አጠገብ ቆመ።
- በዙፋኑ ፊት ባለው በወርቅ መሰዊያ ላይ ከቅዱሳን ሁሉ ጸሎት ጋር ያቀርበው ዘንድ ብዙ ዕጣን ተሰጠው። የዕጣኑም ጢስ ከቅዱሳን ጸሎት ጋር ከመልአኩ እጅ በእግዚአብሔር ፊት ወጣ” (ራዕይ 8:3-4)።
- የሉተራን ቤተ ክርስቲያን ሥርዓተ አምልኮ ሥርዓቶች አብዛኞቹ መነሻቸው ሐዋርያዊት ቤተ ክርስቲያን፣ በአምልኮ ውስጥ ያለውን ክብር ለማስጠበቅና በአምላኪዎች መካከል ያለውን ክብርና ታማኝነት ለማዳበር ይጠቅማሉ። "እንግዲህ የማይናወጥን መንግሥት ስለምንቀበል እናመሰግን፣ እግዚአብሔርንም በሚያስደስት መንገድ በማክበርና በፍርሃት እናመልከው፤ አምላካችን የሚያጠፋ እሳት ነውና" (ዕብ 12:28-29)።

የሉተራን አምልኮ መሠረታዊ መስመር የተከተል ወይም “ወጥነት” የለው ሆኖ የሚከተለው ምንድነው?

- የሉተራን በዜማ የታጀበ የአምልኮ እካሄድ እንዲህ ነው፡-
 - ጌታችን እርሱ ይናገራል እኛም እንሰማለን፤ ጌታ በቃሉ በኩል የሚናገረውን እንደ ተሰፋው ይሰጣል፤
 - ህዝቡ ከሚሰማው ቃል በተወለደው እምነቱ የተነሳ በጉጉት በምስጋና ምላሽን ይሰጣል።
 - በምስጋና የተቀበሉትን ስጦታዎች መልሰው በቅዱሴው አካል ምላሽ በሆነው በዜማ ወይም በንግግር ይመልሳሉ።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- የሉተራን አምልኮ ቃሉ በአገልጋዩ አፍ ወይም በምልክት፣ በቅዱሳት ሚስጢራት ይሰጣል፤ ህዝቡ በቃሉ መሰረት ምላሽ ይሰጣሉ።
- ጌታ በአገልጋዩ በኩል የነገረንን ነገር በእምነት እንቀበላለን ከዚያም ወደ እርሱ በመመለስ በጣም እውነተኛና እርግጠኛ ሆነን እንደግመዋለን።
 - ... የአምልኮታችን ቅኝት ከእርሱ ወደእኛ ከዚያም ከእኛ ወደ እርሱ ነው፤ ይመላለሳል።
 - እርሱ ያለው ስለሆነ ስጦታዎች ይሰጣል ፣ እናም እኛም በአንድነት ከእርሱ እንቀበላለንና የተቀበልነውን ከፍ እናደርጋቸውና ምላሽ እንሰጣለን።
 - ለእርሱ መመለስ ብቻ ሳይሆን በመዝሙር ፣ በዝማሬ እና በመንፈሳዊ መዝሙሮች እርስ በርሳችን ስንነጋገር እርስ በርሳችን እንገነባለን።
- ስለዚህ የሉተራውያን የአምልኮ መነሻው እግዚአብሔር ራሱ ነው፤ እርሱ ለህዝቡ ተስፋን፣ ወቅሳን፣ ማጽናናትን ወዘተ ይናገራል።
- ሕዝቡም በእምነት ይሰማል፤ ሰምቶ ምላሽ ይሰጣል፤ እንዴት ይመልሳል?
 - ሃጢአት መናዘዝን፣ ምስጋናና ውዳሴ ማቅረብን፣ እግዚአብሔርን ማክበር ወዘተ ለእግዚአብሔር መልሶ ከዜማ ጋር ወይም በንግግር መልክ መልሶ ያመጣል።
- እግዚአብሔርም መልሶ ይናገራል፤ ይቅር በማለት ቅዱሳት ሚስጦራት በመስጠት፣ በሰብከት ቃሉን በመላክ ወዘተ ይሰጣል።
- ህዝቡም ለእግዚአብሔር
 - በምልጃ፣ በዝማሬ መባ በምስጢር ወዘተ ምላሽ ለእግዚአብሔር ይሰጣል።
 - እንዲሁም ህዝቡ እርስ በርሱ ሰላምታ በለዋወዋ፣ በጸሎት እርስ በርስ በመጽናናት ወዘተ ያገኘው ጸጋ ይከፋፈላል። እንዴት ያለ ድንቅ ቤተሰባዊ ግንኙነት ነው!

“መለኮታዊ አገልግሎት ወይም በመለኮት መገልገል” ማለት ምን ማለት ነው?

- ከታሪክ አኳያ የሉተራን አምልኮን ለመግለጽ ያገለገለው ሐረግ መለኮታዊ አገልግሎት ነው።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

- ይህ የአምልኮውን ዘይቤ እንድንረዳ ይረዳናል - ከሁሉም በፊት ማወቅ የሚገባን በአምልኮ ውስጥ ስንመጣ መሎኮት ያገለግለናል። እርሱ ለሚሰጠን ታላቅ ስጦታና በረከት ለማግኘት እንሰበሰባለን።
- ከሁሉም በፊት እና ከሁሉም በላይ እግዚአብሔር በስጦታዎቹ የሚያገለግለን መሆኑና በመቀጠል እርሱ ላደረጋቸው ሁሉ በምስጋና እና በምስጋና ሁሉን ቻይ ለሆነው አምላክ የምናቀርበው አገልግሎት ነው።
- ይህ የእግዚአብሔር ስጦታዎች እና እኛ ለእርሱ ምስጋና የምናቀርብበት ግንኙነት መለኮታዊ አገልግሎት በሚለው ቃል በትክክል ይገልጻል።
- በመለኮታዊ አገልግሎት፣ ጌታ በስጦታዎቹ ሊባርከንና ሊያድነን በቃሉ እና በቅዱስ ቁርባን ወደ እኛ ይመጣል። አገልግሎቱ ለእግዚአብሔር የምናደርገው ሳይሆን ለእኛ ያለው አገልግሎት በእምነት የተቀበለው ነው። ቅዱስ የእግዚአብሔር ሥራ ነው። እሱ ይሰጣል፣ እንቀበላለን። ለተቀበልነው በምስጋና፣ በንባርክክ፣ በንስሃ፣ እርስ በርስ በመከፋፈል ምላሽ እንሰጣለን። መጣን በመስጠት ምላሽ እናቀርባለብ(ዮሐንስ 4:20-26፣ ዕብራውያን 8:1-6)
- ሁሉ ከእርሱና በእርሱ ለእርሱም ነውና፤ ለእርሱ ለዘላለም ክብር ይሁን፤ አሜን። ሮሜ 11:36
 - **ሁሉ ከእርሱ**
 - መልካምነት ሁሉ ከእርሱ ነው። እኛም ከእርሱ ነን። የሚያቀርበው እርሱ ነው። መልካም ነገር ለማድረግ የሚያስፈልገውን መነሳሳት እንኳን የሚሰጠን እርሱ ነው። ድፍረትን የሚሰጠን ራሱ ነው። የሚያበረታን እርሱ ነው። ሁሉ ከእርሱ ነው።
 - **ሁሉ በእርሱ ነው**
 - ከእግዚአብሔር ጋር አብረን የምንሰራ ነን። እርሱ ሲሰራ እንተባበረዋለን። እርሱ እየሰራ ነው። በእድል የሆነ ነገር የለም። ሁሉንም የነደፈው እርሱ ነው። የሚጀምረውና የሚመራንና እርሱ ነው። እርሱ የሚሰራበትን ፈልገን እንተባበረዋለን። በእኛ ሃይል ለእግዚአብሔር አንኖርም እግዚአብሔርንም በራሳችን ሃይል አናገለግልም። ሁሉ በእርሱ ነው።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- የእግዚአብሔር እርሻ ናችሁ፤ የእግዚአብሔር ሕንፃ ናችሁ፤ ከእርሱ ጋር አብረን የምንሠራ ነንና። 1ኛ ቆሮንቶስ 3፡9
- **ሁሉ ለእርሱ ነው**
- ሁሉንም እንዴት ለራሱ ክብርና ለእኛ ጥቅም እንደሚለውጠው ያውቃል። ሁሉ ለእርሱ ክብር ነው። እግዚአብሔርን ማንም መጠቀሚያ ሊያደርገው አይችልም። እንዴት የሁሉንም ነገር መጨረሻ ለራሱ አላማ እንደሚለውጠው ያውቃል። ክብሩንም ሁሉ መውሰድ ያለበት እግዚአብሔር ነው።
- እግዚአብሔርንም ለሚወዱት እንደ አሳቡም ለተጠሩት ነገር ሁሉ ለበጎ እንዲደረግ እናውቃለን። ሮሜ 8፡28
- ሁሉ ከእርሱና በእርሱ ለእርሱም ነውና፤ ለእርሱ ለዘላለም ክብር ይሁን፤ አሜን። ሮሜ 11፡36

የሉተራን የአምልኮ ልብና ማዕከሉ ምንድነው?

የሉተራን አምልኮ ልብ እና ማእከል ምንድን ነው?

- የሉተራን አምልኮ ትኩረቱን በቃሉ እና በቅዱስ ቁርባን በኩል ለእኛ ባለው እና ከእኛ ጋር ባለው በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ነው። ስለዚህ የሉተራን አምልኮ ክርስቶስን ያማከለ እንጂ ሰውን ያማከለ አይደለም።
- ለአምልኮ በተሰበሰቡበት ጊዜ፣ ስለ ክርስቶስ ራሱ ብለን እያሰብን ወይም ረቂቅ በሆኑ ሐሳቦች ላይ እያሰላሰልን ወይም የተለያዩ የሕይወት መሠረታዊ ሥርዓቶችን እያሰላሰልን አይደለም። በቤተ ክርስቲያን ውስጥም ለመዝናናት ወይም ለመዝናኛ አይደለንም የተሰበሰብነው። ክርስቶስ በቃሉ እና በቅዱስ ቁርባን ውስጥ ለመሆን ቃል በገባበት በመካከላችን እየኖረ እና እየሰራ ነው። ኢየሱስም “እነሆ እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ” ብሏል። (ማቴ. 28፡20) በቃሉ እና በቅዱስ ቁርባን ዙሪያ ሲሰበሰብን፣ ይህንን ቃል ኪዳን በድጋሚ ፈፅሞልናል።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- የሉተራን አምልኮ ትኩረቱን ሙሉ በሙሉ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱ ራሱን በቃሉና በቅዱሳን መስጥራቱ ላይ፤ ውስጥና ስር በመካከላችን ይገኛል። የሉተራን አምልኮ ክርስቶስን ማዕከል ያደረገ እንጂ ሰው ያማከለ አይደለም።
- የቅዳሴ የአምልኮ አገልግሎት ወይም መለኮታዊ አገልግሎት የተቀደሰ ጊዜ ነው ፣ ይህ ማለት ማለትም “የተለየ” ጊዜ ማለት ነው። በሥራ ላይ ከምናሳልፍበት የተለየበት ጊዜያት የተለየ ነው ምክንያቱም ከጌታችን ጋር በጋራ የምናሳልፍበት ጊዜ ነው። በእርግጥ ፣ በቅዳሴ አገልግሎት ውስጥ በቅዱስ ፣ ሁሉን ቻይ ፣ ዘላለማዊው ሕያው አምላክ ፊት እንሰባሰባለን፣ እናም ጌታችን ኃጢአታችንን ይቅር ብሎ አዲስ ሕይወትን ስለሚሰጠን “ሰማይ በምድር ላይ” አካል የምንሆንበት የሆነበት ጊዜ ነው። ዛሬና የዘላለም መዳን ከእርሱ ጋር ለዘላለም። ይህ የመለኮታዊ አገልግሎት ግንዛቤ ለመጀመሪያ ጊዜ የሉተራን አምልኮን የተመለከቱ ብዙዎች ክብሩን ፣ አክብሮታዊ እና ቅዱስን ለምን እንደሚገልጹ ያብራራል ።

የሉተራን አምልኮ ምን ይመስላል እና ይሰማል?

- ሉተራኖች በአምልኮአቸው በመሰረታዊነት ክርስቶስ ያማከለ አገልግሎት፤ በቤተክርስቲያን ታሪክ ሁሉ የተለመዱ የአገልግሎት ክራሳቸው ባህል ጋር በማዛመድ ይጠቀማሉ።
- በዋናነት የተለመዱ የምጽሕፍ ቅዱስና የታሪካዊት ቤተክርስቲያን እሴቶች ይከተላሉ። ሁለቱ የመለኮታዊ አገልግሎት ክፍሎች (1) የእግዚአብሔር ቃል ማወጃ እና (2) የጌታ እራት መካፈል ማክበር ናቸው።
- በሉተራን ቤተክርስቲያን ውስጥ ጥቅም ላይ የዋሉ ሌሎች የአገልግሎት ትዕዛዞች የበለጠ የተራዘመ የቃሉ አገልግሎት እንዲሁም እንደ ማቴንስ እና ቬሴፕርስ ፣ ማለዳ እና ማታ ጸሎት ፣ ኮምፕላይን እና ሊታኒ ያሉ አገልግሎቶችን የመሳሰሉ የጸሎት ጊዜዎችን ያሳያሉ ።
- ማቴንስ ወይም ማቴንስ የክርስቲያን ሥርዓተ ቅዳሴ ቀኖናዊ ሰዓት ነው። ቀደምት ስሙ ጥቅም ላይ የዋለው በ“ማቴንስ” የሚለው ቃል ከላቲን ማቴንስ ከሚል የተወሰደ ሲሆን ትርጉሙም “የማለዳ” ማለት ነው። ቬሴፕርስ ማለት ደግሞ ትርጉም በአብያተ ክርስቲያናት ውስጥ የምሽቱ ሥነ ሥርዓት ወይም በአንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ የምሽት ሥነ ሥርዓት ማለት ነው።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- በሉተራን የቅዳሴ አገልግሎቶች ውስጥ ካህናትናትና ምዕመናን ቅዳሴውን በመቀባበል አንድ ላይ ይዘምራሉ፤ ይጸልያሉም። የጉባኤ መዝሙሮች ሁል ጊዜ የሉተራን አምልኮ መለያ ምልክት የሆኑ ናቸው።
- ጥንታዊም ሆኑ ዘመናዊዎች ምርጥ የሙዚቃና መዝሙሮች በየእርእሳቸው በመሰደር በሉተራን ቤተክርስቲያን በአምልኮዎ ታቅፈው በጉባኤ መዘምራን ላይ አፅንዖት በመስጠት በመዘምራን ቡድን ተጠናክረው ይዘመራሉ።
- ቄሶችን የልብስ ትክህኖ አልባሳት የሚባሉ ልዩ ልብሶችን ይለብሳሉ። እነዚህ ልብሶች የሰውየውን ግለሰባዊነት የሚሸፍኑና እንዲያከናውን የተሰጠውን የአገልግሎት ዘርፉ/ቢሮው በሚያሳይ ቅዱስ ግዴታዎች አፅንዖት ይሰጣሉ።
- በቤተክርስቲያኑ ዓመቱ በሙሉ ፣ የተመደቡ የንባብ ክፍልና የጸሎት ቅደም ተከተል ምዕመናን በክርስቶስ ሕይወት ውስጥ ባሉ ዋና ዋና ክስተቶች ላይ እንዲያተኩሩና እነዚያ ክስተቶች ዛሬ በእኛ ላይ ምን ተጽዕኖ እንደሚያሳድሩ ይረዳቸዋል።
- አብዛኛውን ጊዜ በእለቱ በተመደቡ እርእስ ትምህርቶች ላይ የተመሠረተ ስብከት ማቅረብ የሉተራን አምልኮ መገለጫ ነው ፣ ስብከቱም ሕግና ወንጌል በግልጽ በማቅረብ ሉተራውያል የተለየ አቀራረብ ይከተላሉ።
- በአገልግሎቱ ወቅት ምእመናንም ሆኑ ቄሱ በተለያዩ የአገልግሎት ሂደትና ክፍል ውስጥ ሊቆሙ ፣ ሊሰግዱ ወይም ሊንበረከኩ ይችላሉ። ቄሶች ‘በማማተብ’ ወይም የመስቀልን ምልክት ሊያደርጉ እንዲሁም ምእመኑም በተለያዩ ጊዜያት በመስቀሉ እራሱ ላይ ማሳየት/ማማተብ ይችላል።
- ሉተራውያን የጥንት የአብያተ ክርስቲያን አባቶች ቅርጽ የሆኑ እንደ ኢየሱስ በተያዩ ጊዜ ክንውን ሲፈጽም የሚያሳዩ ሰእሎች ወይም ሐውልቶች ፣ ሐዋርያቶችና በመጽሐፍ ቅዱስ ወይም በቤተክርስቲያን ታሪክ ውስጥ ያሉ ሌሎች አስፈላጊ ሰዎችን የመሰሉ ውብ የቤተ-ክርስቲያን ሥነ-ጥበቦችን መጠቀሙን ቀጥሏል።
- በብዙ የሉተራን አብያተ ክርስቲያናት መሠዊያዎች ፣ ሻማዎች ፣ ሥዕሎች ፣ ሐውልቶች ፣ መስቀሎች ፣ ምልክቶች ፣ ባለቀለም መስታወት መስኮቶች ፣ ባለ እረጅም የቁም

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

መስቀሎች/processional crosses፣ ባህሮችና ሌሎችም ክርስቶስና ክርስትናን የሚገልጡ የጥበብና የጌጣጌጥ ዓይነቶች ይገኛሉ።

- እነዚህ ሁሉ ለአገልግሎቱ ውበት ፣ ክብር እና አክብሮት ይሰጣሉ። ትኩረታችንን በክርስቶስ እና በስጦታዎቹ ላይ እንድናደርግ ይረዱናል።
- አንዳንድ የሉተራን አብያተ ክርስቲያናት በውድ በሆኑ በጥልፍልፍ ያጌጡ እና በሌሎችም በጌጣጌጥ የተንቀጠቀጡ ቅርጻ ቅርጽና ጌጦችን የጠቀማሉ። ሌሎች ምሳሌነታቸው ላይ በማተኮር በሚገልጹት መልእክት ላይ ያተኩራሉ። ስለእነዚህ ነገሮች ምንም ዓይነት ቋሚ ደንቦችን በአለም አቀፍ የወጣ የለም፣ እግዚአብሔርን ለማክበር እና ለማወደስ ሁሉንም ዓይነት አክብሮታዊ ሥነ ጥበብ እና ጌጣጌጦች በመጠቀም በክርስቲያናዊ ነፃነታችን ደስታውን ለመግለጽ ይለናል።

የሉተራን አምልኮ የሉተራን ሥነ-መለኮትን እንዴት ያንፀባርቃል?

- የቤተክርስቲያኗ የአምልኮ አካሄድ ወይም እንዴት አምልኮዋን እንደምታከናውን ስናይ፣ ሂደቱ የምታምነው ፣ የምታስተምረውና የምትመሰክረው የወንጌል ስራ ነፀብራቅ ነው። ስለሆነም የሉተራን ሥነ-መለኮትን ይዘቱን ጠብቆ ለማቆየት የሚረዳ ሲሆን፣ በተመሳሳይ ጊዜ የሉተራን ያልሆኑ የአምልኮ ዘዴዎችን መቀበል ከባድ ስለሆነ ለማስወገድ የሚረዳ ነው።
- ማርቲን ሉተር ቤተክርስቲያንንና አምልኮቷን እንደገና ሀ ብሎ ለመፍጠር ተሃድሶ በመፈለግ አለመንሳቱ ማስታወሱ አስፈላጊ ነው። ሉተር ወንጌል የመለኮታዊ አገልግሎት ልብ እና ማዕከል መሆኑን ያውቅ ነበር። እርሱ ወንጌልን የሚቃረን ወይም መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሰረት የሌላቸውን ልምዶችን በመቀነስ ብቻ ነው የቀየረው።
- ሉተር በታማኝነት፣ በወንጌል ላይ ያተኩሩና የቤተክርስቲያኗን የአምልኮ ልምዶችና ሥነ ሥርዓቶች በጭራሽ አላጠፋቸውም። ስለዚህ የሉተራውያን የአምልኮ ሥርአት የቤተክርስቲያኒቱ ሥነ-መለኮት ባንጸባርቅ መልኩ የተቀረጸ ነው።

ለምንድነው የሉተራን የአምልኮ ሥርአት በሲኖዶሳችንና በየማህበረሰብ አንድ አይነት የአገልግሎት ቅደም ተከተል ያለው የሆነው?

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ይህንን ዋና ባለሙያ ለመመለስ ሁለት ጽንፎች የያዙ ምላሾች ይሰጣሉ። አንደኛው ጽንፍ እያንዳንዱ ማህበረሰብ እና ምዕመናን በግላቸው ያለውንም ማእከላዊነትና ተመሳሳይነት እንዲከተል ሳይገደድ የእምነት ሥርአትና ኑዛዜያችን ያለ ምንም አሳሳቢነትና ጣልቃ ገብነት እያንዳንዱ ምዕመን የፈለገውን ማድረግ ይችላል የሚል አመለካከት ሲሆን። በተቃራኒው ጽንፍ በቤተክርስቲያኗ ውስጥ ያለ ልዩነት ወይም ልዩነት በሌለው መንገድ እያንዳንዱ እሁድ በትክክል አንድ አይነት የአምልኮ ሥርአት ማድረግ አለበት የሚል አመለካከት ነው። ከእነዚህ ጽንፎች ውስጥ አንዳቸውም ቢሆኑ ተገቢም ተቀባይነትም የላቸውም እንዲሁም ሉተራን አመለካከትም አይደሉም።

ቤተክርስቲያናችን ብዙ የሉተራን ያልሆኑ አብያተ ክርስቲያናት በተከበበችበት ሀገር ውስጥ ልዩና ልዩ የሆነውን የሉተራን እምነታችንን በድፍረት እንድንናገርና አንድነታችንን እንድንጠብቅ የሚበረታታ ተግባር ነው።

በሲኖዶቻችን ሁል ጊዜ ማህበረሰብና በአምልኮ ሥርዓቶቻቸው ውስጥ በቤተክርስቲያን የቅዳሴ ስርአት በተመሳሳይነት ሁኔታ እንዲጠበቅ ያሰባሉ። በአስተምህሮ ውስጥ አንድ ወጥነት ካለ በተግባር ተመሳሳይነት በሁሉም ዘንድ ይንፀባርቃል።

በሁሉም አማኞች ክርስቲያኖች መካከል በአስተያየት ወይም በስሜታዊነት ወይም ጣዕም ተመሳሳይነት እንዲኖር አጥብቀን አንናገርም እንዲሁም ማንም እንደእሱ ሁሉ እንዲታሰብ ማንም አያስደፍርም።

ሆኖም ፣ የሉተራን ሥነ-ስርዓት የሉተራን አምልኮ ከሌሎች አብያተ-ክርስቲያናት አምልኮ የሚለይ በመሆኑ የኋለኛው አምልኮ ቤቶች አድማጮቹ ዝም ብለው የሚሰሩበት ወይም የሚያስተምሯቸው የንግግር አዳራሾች ይመስላሉ ፣ በቤተክርስቲያኖቻችን በእውነት ውስጥ ናቸው ክርስቲያኖች በዓለም ፊት በአደባባይ ታላቁን አምላክ በይፋ የሚያገለግሉባቸው የጸሎት ቤቶች ናቸው።

አንድ ሰው “የክብረ በዓላት ተመሳሳይነት ምን ዋቅም አለው?” ብሎ ሊጠይቅ ይችላል ። እኛ እንመልሳለን ፣ “በጦር ሜዳ ባንዲራ ምን ዋቅም አለው? ምንም እንኳን አንድ ወታደር ጠላትን በእሱ ላይ ማሸነፍ ባይችልም ፣ እሱ በሚኖርበት ቦታ ባንዲራ ያያል። ” የአባቶቻችንን ፈለግ ለመከተል እምቢ ማለት የለብንም።

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

በዚህ አዲስ ሺህ ዓመት ማለዳ ላይ በጌታችን ለአምልኮ እየተሰበሰቡ ሰንገኝ ፣ በዙፋኑ ላይ በበጎ ፊት ከተሰበሰቡ እና ከሚሰግዱ የሺህ ዓመታት ዓመታት ጀምሮ ከመላእክት ፣ ከመላእክት አለቆች እና ከመላው የሰማይ ማህበር ሁሉ ጋር ዝማሬያችንን እንደቀላቀልን እናስተውላለን ቀንና ሌሊት እሱን ።

ጌታችን ከእሁድ እሁድ በኋላ ለአምልኮ (እንደ አምልኮ) ሲሰበሰብ እኛ መላውን የሰማይ ማህበር ሁሉ ቸርና መሃሪ አምላካችንን በማወደስ እንቀላቀላለን። በምድር ያሉት ቅዱሳን እና በሰማይ ያሉ ቅዱሳን መጀመሪያ እና መጨረሻ ፣ የመጀመሪያ እና የመጨረሻው ፣ አልፋ እና አሜጋ ፣ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር እንደ አንድ አምላክ ሆኖ የሚገዛውን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን እንኳን አመስግነው ማለቂያ የለውም ።

በዙፋኑ ላይ ለተቀመጠውና ለበጎ በረከትና ክብር ክብርም ኃይልም ከዘላለም እስከ ዘላለም ይሁን። (ራእይ 5: 13)

መሰውያና አካባቢው

የሉተራን አብያተ ክርስቲያናት አብዛኛውን ጊዜ በቤተክርስቲያኑ ውስጥ ማህበሩ ከሚሰባሰቡበት አዳራሽ ፊትና መሃል ለመሃል እኩል በሚከፍል አኳኋን የሚቆም መሠዊያ አላቸው።

መሠዊያው የቤተክርስቲያኑ ህንፃ ዋና የትኩረት አቅጣጫ ወይም ሁሉም ሰው ወደዚያ እንዲያተኩር ሆኖ የተሰራ ነው። በመሰውያው ላይ የጌታን እራት የሚወክል በነጭ ጨርቅ የተሸፈነ ጠረጴዛ አለ።

ይህ የኢየሱስ ስጋውና ደሙን ስለገጠሉታችን ይቅር ለመስጠት ወይም ይቅርታን ለማስገኘትና የእግዚአብሔር ህዝብ ጸሎት በቤተክርስቲያን በኩል ዓለም ዙሪያ በሚቀርብበት ቦታ ነው። በክርስቶስ በመስጠቱ በሞቱና በትንሳኤው፣ የኢየሱስ ስጋና ደም በህብስትና በወይን ስር፣ ላይና ውስጥ እንደተሰጠ ሰማይና ምድር ያስታረቀ መሆኑን ያሳያል።

በሰውያው ማዕከላዊ ሆኖ መቀማመጥ ሁሉም ዓይኖች ወደ መለኮታዊ አገልግሎት ማዕከላዊ ትኩረትና ወደ መጨረሻው ይሳባሉ - ከድነት ጽዋ የምንጠጣበት እና ጥቅሞቹን የምናገኝበት (መዝሙር 116: 12-13)።

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

የሉተራውያን መሠዊያ ክርስቶስን እንደሚወክል ያምናሉ እናም ቅዱስ ቁርባንን ለመቀደስ እና ለማስራጨት ብቻ ጥቅም ላይ መዋል አለበት ብለው ያምናሉ። የሉተራን መሠዊያዎች በተለምዶ ከእምነ በርድ፣ ከእንጨት ወይም ከሌላ አይነት ነገሮች የተሠራ ነው። በእራት ማእዘን፣ በክብ ቅርጽ መሰውያው ይሰራል። የመስቀል ቅርጽ ከመሠዊያው መሃል ለመሃል በሚሆን አማካይ ስፍራ ላይ በላይ መቀመጥ አለበት። አንዳንድ ጊዜ ሌሎችም መስቀሎች በመሠዊያው ዙሪያ ይቀመጣሉ። በመሰዊያው ላይ የሚቀመጠው መስቀል የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስን ሞትና ትንሳኤ ለማስታወስ የታሰበ ነው።

በመስቀሉ ግራና ቀኝ በመሰውያው ገበታ ሁለቱ ጫፍ በሁለቱም በመቅርዝ ላይ ይቀመጣሉ። እነዚህ ሻማዎች ክርስቶስ የዓለም ብርሃን መሆኑን ያስታውሱናል እኛም ደግሞ በዓለም ውስጥ ብርሃን መሆን አለብን የሚል መልእክትም ይሰጡናል።

ከሻማዎቹ ጎን አበቦች በአብዛኛው ጊዜ ከመሬት ከተቀበሩ ማስቀመጫዎች ላይ ይቀመጣሉ። ይህም ከትንሳኤው በኋላ ያለውን ክርስቶስን ያሳያል። ወደ ሕይወት ስለሚመጡ የክርስቶስን ትንሣኤ ለማስታወስ አበቦች ናቸው። እንዲሁም አበቦች ሕይወት ብቻ ሳይሆን ትስፋንም ያሳያሉ። ክርስቶስ ጌጣችንና ውበታችን እንዲሁም መአዛችን መሆኑን ይገልጣል።

ከመሠዊያው አጠገብ ሌሎች በግራና ቀኝ ደብዘዝ ያሉ ጥቁር ቀይ መብራት ይበራሉ። ይህም ዘላለማዊው ብርሃን ወይም መቅደስ ሻማ ያሳያል። እነዚህ መብራቶች ሳያቋርጡ እንዲበሩ ይደረጋሉ ይህም እግዚአብሔር ሁል ጊዜ ከእኛ ጋር እንዳለ ለማስታወስ ያህል ያለማቋረጥ የሚነድ ሻማ አለው።

የማጥመቂያ ገንዳ ከፋሲካ ሻማው ጋር ወደ መሠዊያው በሚወስዱት ደረጃዎች መሠረት ነው ፣ ወይም የጥምቀት ቅርጽ-ባህሪው አንድ ሰው ወደ ቤተክርስቲያን እንደ መግቢያ ጥምቀትን ለማመልከት ወደ መቅደሱ መግቢያ በር ሊሆን ይችላል። የጥምቀት ቅርፊት ለጥምቀት ውሃ ይይዛል ። ፋሲካ ሻማው በጥምቀት ፣ በቀብር ሥነ ሥርዓት እና በፋሲካ ወቅት ክርስቶስ ከሞት እንደተነሳ ለማስታወስ ያገለግላል ። “ፓስካል” የሚለው ቃል የመጣው ከፋሲካ የግሪክ ቃል ሲሆን በተለይም የክርስቶስን ትንሳኤ አከባበርን ያመለክታል ።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

የእግዚአብሔርን ቃል ለማንበብና ለመናገር(ለመስበክ ወይም ለማስተማር) የሚያስችሉ መናገሪያው ከመሰውያው በስተቀኝ እንዲሁም የመልእክት ክፍል ማንበቢያ ይሆን ዘንድ ከመሰውያው ፊት ለፊት መሃል ለመሃል ደረጃውን ወርዶ ይኖራል። ይህ ሌክቸሩ አነስተኛው የተናጋሪ አቋም ሲሆን ለሁሉም የቅዱሳን መጻሕፍት ንባቦች ሊያገለግል ይችላል ። መድረኩ ትልቁ ቋት ሲሆን በመደበኛነት ለወንጌል እና ለሰብከቱ ንባብ ያገለግላል ። ሆኖም ፣ በተለይም ወንጌሉ ከንግግሩ ፣ ከመስበኩ (ለሰብከቱ ጽሑፍ ከሆነ) ወይም ከሕዝቡ መካከል በቤተክርስቲያኑ መሃል ሊነበብ ይችላል ።

ፓራሜቶች፦ ፓራንት የሚለው ቃል የመጣው ፓራሜንቱም ከሚለው የላቲን ቃል ሲሆን ትርጉሙም ጌጥ ማለት ነው። በመሠረቱም ፣ በመሰውያው ዙርያ እንዲሁም በአደባባዩ ላይ ለተቀመጡት ጨርቆች ሁሉ የሚሰጡት አጠቃላይ ቃል ነው። በቤተክርስቲያኑ አመት በተወሰኑ ወቅቶችና ቀናት ውስጥ እንዲጠቀሙባቸው በተለያዩ ቀለሞች የተሠሩ ናቸው። በኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካከለኛው መሰውያው ሁልጊዜ ነጭ ጨርቅ ይለብሳል። ሌሎች እንደ ፑልፒትና የመልእክት ክፍል ማንበቢያዎች እንዲሁም ሌሎችም የሚለብሱት እንደበአሉ አይነት የተለያዩ ቀለማት ያሉዋቸው የመሸፈኛ ጨርቅ ይለብሳሉ ይህ ካልተቻለ ሁኔታም ነጭ ቢሆን ይመረጣል።

የካህኑ አልባሳትና መደረቢያዎች፣ የቄሱ አለባበሱን ወይም አካልዊ ልብሱን ለመሸፈን የተነደፉ ናቸው። ይህ የሆነው ትኩረታቸውን ከቄሱ በመውሰድና የእግዚአብሔር ተወካይ መሆኑን ለአምላኪዎች ያስታውሳሉ ። ነጭ ጋውን ልብስ ወይም አልብ ፣ ለቄሱ በአምልኮ ፕሮግራም በሚመራበት ጊዜ መደበኛ ልብስ ነው። በትከሻው ዙሪያ ያለው ባለቀለም ጨርቅ እስቶላ ይባላል። እስቶላው የቄሱ አገልግሎት ታሪካዊ ምልክት ነው። እግዚአብሔር በትከሻው ላይ ያስቀመጠው የትህትና አገልግሎት ቀንበር ለቄሱና ለጉባኤው የሚያስታውሰው ነው።

የመሠረታዊ ዓላማ

አንዳንድ ጊዜ “የእግዚአብሔር ማዕድ ወይም ገበታ ” ተብሎ የሚጠራው መሠረታዊው በማንኛውም ቤተክርስቲያን ውስጥ ልዩ ክብር ሊሰጠው የተገባ ስፍራ ነው። ለእግዚአብሔር መስዋዕትነትና ስጦታዎችን ለማቅረብ የያዘ መልእክት ቦታ ነው ። የቅዳሴ ቁርባን የሚሰጥበትም ቦታ ነው።

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

መሠዊያ ወይም ALTER የሚለው ቃል የመጣው ከላቲን ቃላት አልታሪየምና አዶሌሬ ሲሆን ትርጉሙም “ከፍተኛ” ና “በምልኮአዊ መንገድ መስዋእት ማቃጠል ወይም መሥዋዕት ማቅረብ” ማለት ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በተዘረዘሩት ዝርዝር ሃሳቦች መሰውያ ይህንን ይገልጣሉ። ይህ ከመሠዊያው የመጀመሪያ ዓላማ ጋር የሚስማማ ነው።

መጽሐፍ ቅዱሳዊ ጅማሬዎች

የመጀመሪያው መሠዊያ መሰራት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተጠቅሷል። አብርሃም ወደ ሞሬ ሲመጣ እግዚአብሔር እንደገና ወደ እርሱ መጣ ወይም ተገልጦለታል ለዝሁ በምላሹ መሠዊያን ሠራ። ይህ መሠዊያ አብርሃም የሠራው የመጀመሪያው ነው እናም በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት በእምነት በሕይወት ለመኖር በመጀመሪያ መሠዊያ መሠራት አለበት። ብዙዎቻችን በቤት ውስጥ የራሳችን መሠዊያዎች ባይኖሩም፣ እያንዳንዱ ቤተ ክርስቲያን ከሞላ ጎደል በህንፃው ውስጥ መሰባሰቢያ ክፍል ፊት ለፊት መሠዊያ አለው። እንደ ማህበረ ምእመናን አባልነት እያንዳንዱ አማኝ መሠዊያው በጉባኤው ውስጥ ላለ እያንዳንዱ ሰው የሚወክል ነው። በቤተ ክርስቲያን ልማድና በመጽሐፍ ቅዱስም አስተምህሮ፣ መሠዊያ የመገንባት ወይም መሰራት ማለት ራሳችንንና ያለንን ሁሉ ለእግዚአብሔር እያቀረብን ነው ማለት ነው። በሌላኛው በኩል እግዚአብሔር የሚፈልገውና እንከን የሌለበት መስዋእት በእኛ ፈንታ የሚቀበልበት ማለት ነው። ይህም በብሉይ ኪዳን እንስሳት ሲሆኑ በአዲስ ኪዳን ኢየሱስን ማለት ነው። የምንሰጣቸው ወይም የምንወዳቸው ነገሮች ሁሉ በመሠዊያው ላይ ሊቀመጡ ይችላሉ።

አብርሃም አንዴ መሠዊያውን ከሠራ በኋላ ንብረቶቹን በላዩ ላይ አስቀመጠ እና አቃጠላቸው። መሠዊያው እኛ ለራሳችን ምንም ነገር ማቆየት እንደማያስፈልገን አካላዊ ማሳሰቢያ ነው። እዚህ በምድር ላይ የምንኖረው ህይወታችን ለእግዚአብሔርና ለእግዚአብሔር ብቻ የሰጠ መሆኑን ለማስታወስ የቆመ መታሰቢያ ነው። የአዲስ ኪዳን መሰውያ ዓላማው ራሱን መስጠትና በአገልግሎት እንጂ እንስሳትን ወይም ሌላ በንብረት መሰብሰብ ና በመሰውያው ላይ ማቃጠል አይደለም። እኛና ያሉን ነገሮች ሁሉ የእግዚአብሔር ስለሆኑ ለእግዚአብሔር ሁሉንም ነገር መስዋእት አድርገን እንስጠዋለን። ምክንያቱም እርሱ በክርስቶስ ራሱን ሰጥቶናል። ግዙፍነት ያላቸው ወይም አካላዊ ቁሶች በሕይወት ውስጥ ትርጉም እንደሌላቸው ለማስታወስ ነው፣ ግን በእግዚአብሔር ላይ ማመንና በመልካም

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ሕይወት መኖር የእኛ እውነተኛ ዓላማዎች ናቸው።ይህ ማለት ግን ቁሳዊ ሃብት አያስፈልግም ማለት ሳይሆን ዋናው እሳማችን አይደለም ማለት ነው። በሚቀጥለው ጊዜ የቤተክርስቲያንን መሠዊያ ስታይ ስለዚያ አስብ ።

በአሁኑ ጊዜ የመሰውያ ጥቅሙ

በአሁኑ ዘመናዊ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ መሠዊያው የአንልኮ መግለጫ ወይም ከተግባራዊነት የበለጠ ምሳሌያዊ ነው። መሰውያው ለእግዚአብሔር ሰላላን እክብሮትና የእርስ በርሳችን ህብረት መግለጫ ምሳሌ ተደርጎ የሚወሰድ ሲሆን የቅዱስ ቁርባን የሚሰጥበትም ቦታ ነው ። መሠዊያው ሁልጊዜ ማለት ይቻላል በቤተክርስቲያኑ ውስጥ በተለይም ከዋናው መግቢያ ተቃራኒ የመሰባሰቢያው ክፍል ጥግ በሆነ ሰፍራ ውስጥ ይቀመጣል። ገና መግቢያ በሩ ላይ ሆኖ አንድ ሰው ወደ መሰውያው ሲመለከት መሰውያውና በውስጡ ያሉ ነገሮች ሁሉ ግልጽ ሆነው እንዲታዩ ሆነው መሃል ለመሃል ይቀመጣሉ። ይህም ክርስቶስ በሞተ ጊዜ የቤተመቅደሱ መጋርጃ ከላይ እስከ ታች እንደተቀደደ ሁሉም ውስጡን ማየት እንደቻለ የተከፈተ ሰማይ እንደተሰጠን ያመለክታል። እንዲሁም አሮጌው ኪዳን እንደተቀደደና አዲስ ኪዳን ተመርቆ እንደ ተሰጠን ያሳያል። በአንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ካሁኑ አገልግሎቱን ከመጀመሩ በፊት መሠዊያውን መሳም ወይም በሌላ መንገድ እውቅና መስጠት ይችላል፤ ሆኖም በሂደት ሰዎች እንደ አምልኮ ሊያዩት ስለሚችሉ አይመከርም ። የቅዱስ ቁርባን አገልግሎት በሚሰጥበት ፕሮግራም ጊዜ መሠዊያው የቅዱስ ቁርባን ወይን ፣ ህብስቲና ሌሎች የኅብረት ዕቃዎችን ይይዛል።

የመሠዊያው አቀማመጥ

ቀደም ብለን እንዳየነው መሰዊያ ምሳሌያዊ ነው፤ እቀማመጡ በተመለከተ በቤተክርስቲያን ልማድ መሰረት መሠዊያውን ወደ ምስራቅ አቅጣጫ ግድግዳው ጥግ ወይም መጨረሻ መሃል ለመሃል ላይ መገንባት አለበት። መሠዊያው ብዙውን ጊዜ የሚሰራው ወይም የሚገነባው ወደ እምልኮ መሰባሰቢያ ክፍል መግቢያ በምዕራብ በኩል ሆኖ ከዚህ ዋና መግቢያ በር ከሚገኘው ከዋናው መግቢያ በቀጥታ በተቃራኒ አቅጣጫ ፊት ለፊት ጥግ ውስጥ ይቀመጣል። ቤተክርስቲያን በምስራቅ ፊት ለፊት መገንባት ካልተቻለ የመሠዊያው ጫፍ የቤተክርስቲያኗ “የምስራቅ መጨረሻ” ተብሎ ይጠራል። በእንደዚህ አይነት ክስተት ውስጥ መሠዊያው ከካርዲናል ምስራቅ ይልቅ ወይም ከተፈጥሮ

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ምስራቅነት ይልቅ በቅዱስ ምሥራቅ ይቀመጣል። አሁን ባለው ሁኔታ የህንፃውን ከተፈጥሮአዊ ምስራቅ ይልቅ በቅዱሴያዊ ምስራቅ ኮዶች ይሰራሉ። የቦታ ገደቦች በክርስቲያኖች ባህል መሠረት በከተሞች ውስጥ አብያተ ክርስቲያናትን ለመገንባት የበለጠ አስቸጋሪ ስለሚያደርጉ ከካርዲናል ምስራቅ ይልቅ የቅዱሳን ምስራቅ አጠቃቀም በዘመናችን በጣም የተለመደ ሆኗል።

የመሠዊያው ቅርፅና የሚሰሩበት ቁሳቁስ

መሠዊያውን ለመገንባት የሚያገለግለው ቅርፅና ቁሳቁስ እንዲሁም ተምሳሌታዊ ነው። መሠዊያው በመጨረሻው በጌታ ከደቀመዛሙርቱ ጋር ያደረገውን እራት ወቅት ጥቅም ላይ የዋለውን ገበታን የሚያመለክት ጠረጴዛ ጋር የሚመሳሰል ቅርጽ አለው። በቤተክርስቲያኑ መሠዊያ እና በቅዱስ ቁርባን አካባቢ መካከል ያለውን ትሰሰር ይበልጥ ጠንካራ የሚያደርገው ይህ ክስተት ነበር። ምንም እንኳን ብዙ አብያተክርስቲያናት መሠዊያውን ለመገንባት የሚያገለግል አንድ አይነት የተወሰነ ቁሳቁስ ባያስቀምጡም የመጀመሪያዎቹ መሠዊያዎች በቀላሉ የሚገኙና ለአጠቃቀም ቀላል ስለነበሩ የመጀመሪያዎቹ መሠዊያዎች ሁሉም ከእንጨት የተሠሩ ነበሩ። ምንም እንኳን የእንጨት መሠዊያዎች አሁንም ጥቅም ላይ ሊውሉ ቢችሉም እንኳ በአሁኑ ጊዜ ከድንጋይ መሠዊያዎች ማበደት ተመራጭ እየሆኑ ነው ። የብረታ ብረት መሠዊያዎች በተለይ የተለመዱ አይደሉም ፣ ምክንያቱም በመሠረቱ ብረቶች ለዝገት የተጋለጡና ውድ ማዕድናት እጅግ ውድ ናቸው።

የመሠዊያው መጠን

የመሰውያ ቁመትና ቅርፅ ከጊዜ በኋላ ብዙም አልተለወጠም። ብዙ መሠዊያዎች መጠነኛ የጠረጴዛ መጠን ያላቸውና በግምት ከመኖሪያ መመገቢያ ጠረጴዛ ጋር ተመሳሳይ ናቸው። ይህ የቅዱስ ቁርባን አገልግሎት በሚሰጡበት ጊዜ ተጠቃሚዎች እንዲቆሙ ያደርጋቸዋል እንዲሁም በካህኑና በማህበሩ መቀባበል በሚችሉበት እንዲሁም ቅዱስ እራቱ በኅብረት በሚቀበለው ግለሰብ መካከል መግባባት ሳይከለከል በቀላሉ ለመድረስ ያስችላቸዋል።

Matthew F Sheehan Company: <https://www.matthewfsheehan.com/what-does-the-altar-symbolize>

በመሰዊያው አካባቢ የሚገኙ ነገሮችና መልዕክቶቻቸው

1. በነጭ ጨርቅ የተሸፈነ ጠረጴዛ

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን ኦብያተ ክርስቲያናት

ይህ የሚያመለክተው ክርስቶስ በተያዘበት ለሊት ለህይወታችን መለምለም የሰጠንን ቅዱስ ራት ይገልጻል።ክርስቶስ ለደህንነታችንና ለብፅሕነታችን እራትን እንዳዘጋጀልን ያመለክታል።የጠረጴዛው መሸፈፈኛ ዘውትር ነጭ ቢሆን ይመረጣል። ሆኖም የተለያዩ በአላት ባሉበት ዕለት የሚያሳስቡ ትርጉም ያላቸው የተለያዩ ቀለማት ሊደረጉ ይችላሉ።መሸፈኛው ነጭ መሆኑ የሚያስተላልፈው መልዕክት የክርስቶስን ንዕህናና ቅድስና ነው። እንዲሁም ለሕይወት እንዲሆንን የተሰጠን ስጋና ደሙ ቅዱስ መሆኑን ያሳያል። ስለዚህ በቅዱስ ቁርባን ዕለት ይሁን በሌላው የአምልኮ ሰአት በቅዱስ በክርስቶስ ማዕድ ዙሪያ እንዳለን መገንዘብ ይገባናል። ስብሐት ለአምላክ መዝሙር ቁጥር 148 ተመልከት በተለይ 4ኛ ቁጥር።

2. በጠረጴዛው ላይ የሚቀመጡ ነገሮች

እነዚህ ነገሮች ሁለት ገጽታ አላቸው። እነሱም፦

- ክርስቶስ ለእኛ ያደረገልንና እንዲሁም እያደረገልን ሰላለው እንዲሁም ለወደፊቱ ስለሚሰጠን ነገርና ተስፋን ያሳስባሉ።
- በክርስቶስ የዳንን ምዕመን ዘውትርእንዴትመመላለስ እንዳለበን ያሳስባሉ። ስለዚህ እነዚህ ነገሮች ስናነሳ በሁለት መልክ እናያቸዋለን። ማለትም ክርስቶስ ለእኛ ያለውና እኛ እንደ እግዚአብሔር ህዝብ ያለንበትንና ላንሆን የሚገባን ላማንሳት እንሞክራለን።

ሀ. መስቀል

ይህ መስቀል በአብዛኛው የመካነ ኢየሱስ ኦብያተክርስቲያናት የሚያዩት ከነሐስ የተሰሩናቸው። ነሃስ የፍርድ ምልክት ነው። ክርስቶስ ለእኛ ፍርድ መቀበሉን ያሳያል። ቡበሉይ ኪዳን መሰውያው እና የመታጠቢያው ሳህኑ ይሰሩ የነበረው ከነሃስ ነበር። እንዲሁም የአዲስ ኪዳን መሰውያ ክርስቶስ የተሰዋ መሆኑን ለማመልከት ይጠቅማል። በሌሎች አንዳንድ መካነ ኢየሱስ ኦብያተክርስቲያናት መስቀሎች ከወርቅ የተሰሩ ሆነው ይታያሉ። ይህም የክርስቶስ መለኮትንን ፍፁም አምላክ ሆኖ ሳለ ለእኛ ብሎ ሰው መሆኑን ይገልጻል። እንዲሁም አልፎ አልፎ በእንጨት የሚጠቀሙ ቤተክርስቲያናት አሉ።እነዚህ ክርስቶስ በእንጨት እንደተሰዋ መከራውን ለማስታወስ ይጠቀሙበታል። ማለትም

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

መከራውን አጉልተው ለማሳየት የፈለጉ አብያተ ክርስቲያናት ነፃስ ወይም እንጨት ሲጠቀሙ መለኮትነቱንና ቅድስናውን ለማግኘት የሚጠቀሙት ደግሞ ወርቅ ወይም ብርን ይጠቀማሉ። የመስቀሉ ማዕከላዊ መልዕክቱ ክርስቶስ ስለእኛ ሲል መከራ መቀበሉን በእርሱ መከራና ስቃይ በሞቱ ለሰው ልጆች ደህንነት እንደመጣ ያሳያል። ይህ መስቀል ምን ጊዜም ቢሆን በጠረጴዛው መሃል ለመሃል በእኩል ቦታ መቀመጥ አለበት። ይህ በጠረጴዛው ላይ የሚቀመጠው መስቀል ስለእኛ መከራ የተቀበለው ክርስቶስ ዛሬም አምልኮአችንና ኑሮአችንን ሊባርክና ሊቀበልን በመካከላችን እንዳለ ያሳየናል። ስለዚህ ወደ መሰዊያው ስንመለከትና መስቀሉን ስናይ ብቻችን እንዳይደለን በመከራችን በችግራችን ሁሉ ሊደርስልን የሚችልና የሚፈቅድ አምላክ እንዳለን እንገነዘባለን።

መስቀሉ በእኛ በኩል ያለው መልዕክት። እኛ ለእምነታችንና ኑሮአችን ሁልጊዜ መስዋዕት መሆን እንደሚገባን ያስተምረናል። ሮሜ 12:1-2

መስቀል መሰውያ ላይ እንዳለን ያሳስበናል። መሰውያ ላይ የቀረበ ነገር ተመልሶ ለራሱ ሊሆን አይችልም ለእግዚአብሔር እንጂ እንዲሁ ክርስቲያኖች የሚታወቁት በመስቀል ነው። ስለዚህ መስቀልን ምልክታችን አድርገን ከመረጥንበት ቅፅበት ጀምሮ የእግዚአብሔር እንጂ የራሳችን ያለመሆናችንን ልንገነዘብ ይገባናል። ለእናንተ ቀኑን ሁሉ እንጋደላን እንደሚታረዱ በጎች ተቆጠርን ተብሎአልና።

ለ. በመስቀሉ ላይ የሚጠለጠል ነጭ ጨርቅ

ይህ ጨርቅ በአብዛኛው የመካነ ኢየሱስ አብያተክርስቲያናት ነጭ ሲሆን በአንዳንዶች ቤተክርስቲያናት እንደ በዐሉ ወይም ከእስቶላ ቀለም ጋር አንድ አይነት ሊሆን ይችላል። በሌሎች ደግሞ በአካባቢያቸው ካሉ የኦርቶዶክሶች አብያተክርስቲያናት ጋር በተመሳሳይ ሁኔታ ሲጠቀሙ ይታያሉ። ምንም በቀለም ቢለያይም መልዕክታቸው ግን አንድ ነው። ያ በመስቀል የተከራተተው መከራ የተቀበለው ክርስቶስ ሞቶ እንዳልቀረና ሞትን እንዳሸነፈ ይገልጻል። ጨርቁ ክርስቶስ የተከፈነበትን ጨርቅ ሲያስታውስ በመስቀሉ ላይ ተንጠልጥሎ የምናየው ያ ክርስቶስ ሞት ሊይዘው እንዳልቻለና እንደተነሳ ያሳያል። ስለዚህ መስቀሉና ጨርቁ ተባብረው የሚያወሩት ክርስቶስ ስለእኛ ሞተ ስለእኛ ተነሳ ዛሬ የምናመልከው ኢየሱስ መቃብርን የፈነቀለ የሞትን ጣት ያጠፋ ህያው ሆኖ የተነሳ እውነተኛ አምላክ ነው።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ሐ. የተከፈተ መፅሐፍ ቅዱስ

ከሁሉ በላይ የሆነው የእግዚአብሔር ቃል መፅሐፍ ቅዱስ በመሰውያው ውስጥ በሚገኘው ጠረጴዛ ላይ ተክፍቶ ይቀመጣል። ይህ የያዘው መልዕክት እንዲህ የሚል ነው፡- ኢየሱስ ራሳቸውን በመሰውያ ላይ የሰጡ አማኞች ራሱን ይገልጥላቸዋል። መፅሐፉ መከፈቱ የእግዚአብሔርን ሚስጢር መገለጠን ያሳያል። እግዚአብሔር ድንቅ የሆነውን ሚስጢሩን በክርስቶስ በኩል ለአማኞች ገለጸ ማለት ነው። ክርስቶስ በቤተክርስቲያኑ በኩል ቃሉን በመግለጥ በተስፋና በሕይወት ህዝቡን ይሞላል። ስለዚህ ዘወተር ወደ መሰውያው ብንቀርብ ክርስቶስ ወደ እኛ ለመምጣት ክፍት ሆኖ በቃሉ ይጠብቀናል። ወደ መሰውያው መቅረብ ማለት ደግሞ መሸሻ እንደሌለን በመተማመን ክርስቶስመጠጊያዬ ነው ብለን በእምነት መቅረብ ነው። ይህ ጠረጴዛው ላይ የተከፈተው መፅሐፍ ቅዱስ ሌላው መልዕክቱ እኛ ለዚህ ለተከፈተውና ለተሰጠን ለቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል የተሰጠንና ለቃሉ የተከፈተ ልብ እንዲኖረን ያሳስባል። እግዚአብሔር ከማንም ሰው የተሰወረ ሳይሆን ራሱን በቃሉ በኩል ገልጦ ለሰዎች ሁሉ ቀርቦ የሚኖር አምላክ መሆኑን የልቡን ሃሳብ ሊያወያይና ሊያጫውተን የተዘጋጀ መሆኑን መገንዘብ ቃሉን እንድናነበውና በልባችን እንድንቀበለው ያስፈልገናል።

ከእነዚህም በተጨማሪ የሉተራውያን አብያተክርስቲያናትን የመፅሐፍ ቅዱስ የበላይነት የመፅሐፍ ቅዱስ ፍጹምነት የሚያስረምሩትን ትምህርት የሚያጎላ መልዕክት አለው። እንዲሁም ደግሞ ቤተክርስቲያን የምትመራበት መፅሐፍ ቅዱስ /የእግዚአብሔር ቃል/ ከሁሉም በላይ ከሁሉም በፊት መሆኑንና የእግዚአብሔር ቃል ማዕከላዊነት በስራችን በአምልኮአችን በአነጋገራችን በጠቅላላው ኑሮአችንን ውስጥ እንዲሆን ለማስገንዘብ በማዕከላዊ ሥፍራ ይቀመጣል። እኛ ምዕመናን በቃሉ ሁሉንም ነገራችንን እንድንመዝን በቃሉ ዙሪያ እንደለን እንድንረዳ ለቃሉ ያለን ግንዛቤ ከፍ ያለ እንዲሆን እንድናስላስል የሚረዳን ነው።

በሦስተኛ ደረጃ ቃሉ ቅዱስ ቁርባን/በጨርቅ የተሸፈነው ገበታ የሚያመለክተው/ የማጠመቂያ ገንዳ /ቅዱስ ጥምቀትን የሚወክል/ በአንድነት መገኘታቸው እግዚአብሔር ፀጋውን የሚገልጥባቸው የፀጋ መሣሪያዎችን ያሳያሉ። ክርስቶስ ቤተክርስቲያኑን በቃሉና በቅዱሳት ሚስጢራት መሳሪያዎች

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

የሚጠብቃት መሆኑንና ክርስቲያኖችም በተቀበሏቸው ሚስጢራትና በቃሉ ታምነው እንዲኖሩ ዘወትር ያሳስባሉ።

መ. ሻማ

በመስዊያው ውስጥ በሚገኘው ጠረጴዛ ላይ በእሁድ አምልኮ ሁለት ሻማዎች ሲበሩ በበአላት ዕለት አራት ሻማዎች ይበራሉ። ይህም የሚሆነው በበዓሉ እለት ስላለው ድርብ ደስታ ለመግለፅ ነው። ሻማ ራሱ እየቀለጠ ለሌሎች ብርሃን ይሰጣል። ክርስቶስ ለአለም ብርሃን ለመሆን መስዋዕት እንደሆነ ያሳያል። ክርስቶስ እኛ በቤቱ ያለንም ሆነ ውጪ ያሉት የሚጠራቸው ሰዎችን ለማዳን ህይወቱን ሰጠ። እርሱ እንዳለው እንደ ስንዴዋ ቅንጣት መሬት ወድቆ ዛሬ በምድር ያለነውንም ሆነ ወደ እግዚአብሔር መንግስት የተሰበሰቡበትን ሁሉ አፈራ።

ክርስቶስ ለሚያምኑት <<ብርሃናችሁ በሰዎች ሁሉ ፊት ይባራ>> ብሎ በቃሉ እንዳዘዘው ክርስቲያኖች ቸሮች ትሁታን ራሳቸውን ዝቅ እራደረጉ ክርስቶስን ግን ከፍ ከፍ እያደረጉ ለአለም ብርሃን እንዲሆኑ የተጠሩ መሆናቸውን ያሳያል። እነዚህ ሻማዎች መፅሐፍ ቅዱስና መስቀሉ በርቀት እንዲታዩ ያደርጋሉ። የክርስቲያን ህይወት ለክርስቶስ ሲሰጥ ክርስቶስንና ቃሉ እንጂ ራሱን አያጎላም። እዚህ ላይ ልብ ልንል የሚገባን ሻማዎቹን በመብራት በቆዩ ቁጥር እየቀለጡና ዝቅ እያሉ መሄዳቸውን ነው። እንዲሁም ክርስቲያን ከጌታ ጋር ብዙ ባሳለፈ ቁጥር ትሁትና ለጌታ የተሰጠ ይሆናል እንጂ በትዕቢት ወይም በትምክት አይሞላም። ብዙ ፍሬ የያዘ ዛፍ ያገነብሳል። ምንም ፍሬ የሌለው ዛፍ በጣም ቀና ይላል። ለክርስቶስ ስናፈራ ዝቅ እንላለን። ሳናፈራ ስንቀር የራሳችንን ነገር መቁጠር እንጀምራለን። ልብ እንበል። ሃያ አራቱ ሽማግሌዎች አክሊሎቻቸውን በክርስቶስ እግር ስር አስቀመጡ ብሎ የሐንስ በራዕይ ገልጦልናል። ክርስቲያን ብርሃን ሲሆን ሻማ በመሆን እንጂ ራሱን በመካብ አይደለም።

ሠ. አበባ

በመስዊያው ባለው ጠረጴዛ ላይ እቅፍ አበባ ይቀመጣል። አበባ የተሰፋ የህይወት የደስታና የአዲስ ህይወት ምልክት ነው። ክርስቶስ ወደ ሰው ህይወት ሲገባ የሚሰጠን አዲስ ህይወት ብሩህ ህይወት ነው።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

1. ተስፋ የሰጠኝ ሕይወትም

አንድ ስም ተገለጠ

ከምድር ከሰማያትም

የ ድንቅ ስም በለጠ

2. ያ ቅዱስ ስም ነው አምባዩ

ረጅዬም በጭንቀቱ

በኃዘን ነው ደስታዬ

በችግራም ሃብቱ

ስብሃት ለአምላክ ቁ. 1 መዝ.290

አበባ ከፍሬ የሚቀድም ነው። ከአበባ በኋላ ፍሬ እንዳለ ሁሉ ከዚህ ህይወት በኋላ የዘለአለም ተስፋ እንዳለን ያሳያሉ። እንዲሁም ክርስቲያን ለመልካም ፍሬና መዳከሚያ ላለው ኑሮና ሕይወት እንደተጠራ ያሳያል። አበባው በመሰውያው ውስጥ እንዳለ ሁሉ ክርስትና መዳከሚያ ለዛ የሚኖረው በክርስቶስ ውስጥ ስንሆን መሆኑን ያስገነዝባል። ስለዚህ በችግርና በተስፋ መቁረጥ ተይዞደ ክርስቲያን አምልኮ ስብሰባ የመጣ ሰው ይህ ትርጉም ሲነገረው እጅግ በሐሴት ይሞላል። እንዲሁም በእግዚአብሔር መሆንን እንደ ጉዳት የሚቆጥሩ ሰዎች ካሉ ወዘና ጠረን የሚኖረን በክርስቶስ ውስጥ እስካለን መሆኑን እንዲገነዘቡ ዘወተር መማር ይገባቸዋል። የአበባ መዳከሚያ ለአይን አምሮት ወደፊት ተስፋ የሚሆን ስለሆነ ክርስቶስ ለእኛም እንዲሁ መዳከሚያን ተስፋችን ስለሆነ በእርሱ ብቻ መፅናናት ይገባል።

ረ. መሰውያ

መሰውያ የሚባለው ከላይ የተጠቀሱት ነገሮች ሁሉ ወደ ውስጥ አድረጎ ከልሎ የሚይዝ አጥር የሚመስል ነገር ነው። መሰውያ በብሉይ ኪዳን በጎች ይሰውባት የነበረ ሲሆን በአዲስ ኪዳን ክርስቶስ ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ተሰዋልን። ከላይ የገለጽናቸው ነገሮች ሁሉ የሆኑልን ክርስቶስ መስዋዕት ከመሆኑ የተነሳ ነው። በክርስቲያን ስብሰባ ውስጥ ፈፅሞ ልንረሳው የማይገባን ነገር ቢኖር ክርስቶስ

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ሰለ እኛ መስዋዕት መሆኑን ነው። እኛ ዘወትር የምንቀርበው ወደዚህ ወደተሰዋልን በግ በእርሱ ነጽተን ነው እንጂ ሰለ ማንነታችን አይደለም። መሰውያው የተሰራው በተረበረቡ እንጨቶች ወይም ብረት ነው። ይህ የሚያሳየው በክርስቶስ ፍጹምእንዳንለያይ ሆነን በፍቀሩ የተሳሰረን ህዝቦች መሆናችንን ነው። እኛ ክርስቲያኖች በእግዚአብሔር ተስፋ በቃሉ በበረከቱ በሞቱና ትንሳኤው በቅዱሳት ሚስጥራት ዙሪያ ያለን ህዝቦች ወንድምና እህት ሆነን ያለን ህዝቦቹ ነን። ሰይጣን በተለያዩ ጊዜ ይህን አንድነት ለመናድ ይሞክራል። ስለዚህ እኛም ነቅተን በመሰውያው ዙሪያ ያለንና የተሰዋን መሆናችንን በመንገር ልንቃወመው ይገባናል።

የቤተክርስቲያን ደውል

የቤተክርስቲያን ደውሎች የመደወል ታሪክ ከ 400 ዓ.ም. የሚጀምር ነው። የኖላው ፓውሊኒስ ደውውልን ከክርስቲያን ጋር ያስተዋወቃቸው የመጀመሪያው ሰው ሲሆን ሊቀ ጳጳስ ሳቢኒያኑስ በ604 ዓ.ም. አብያተክርስቲያናት ደውልን መጠቀማቸውን አፀደቀ። በመካከለኛው ዘመን የቤተክርስቲያን ደውሎች በአውሮፓ በጣም የተለመዱ ነበሩ። በየምስራቅ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን በአገልግሎት ወቅት ደውሎችን የመጠቀም ከረጅም ጊዜ ጀምረው ያከናውናሉ። የሩሲያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን ደውል በመደወል ረጅም ታሪክም አላት፤ የኢትዮጵያና የግሪክ ኦርቶዶክሶች የረጅም ዘመን በደውል የመጠቀም ታሪክ አላቸው።

አረማዊ የክረምት ክብረ በዓላት ሲያከብሩ እርኩሳን መናፍሰትን ያስወጣሉ ተብሎ የታመነባቸውን ደውሎች መደወልን ይጠቀማሉ ። ይህ እምነት የደውሎች ድምፅ ከፍተኛ የሆነ መንፈሳዊ እሴት አለው የሚለውን ሀሳብ አጠናክረ ። በሮማ ካቶሊክ ፣ በሉተራን ወይም በአንግሊካን ባሕል ውስጥ አገልግሎት በሚሰጥበት ጊዜ ሳንከተስ ደውሎች ወይም ትናንሽ የእጅ ደውሎች ይደወላሉ። እነዚህ ደውሎች የአፖሮፓክ apotropaic ኃይል አላቸው ተብሏል ይታሰባሉ ፣ ይህም አጋንንትን ወይም ክፋትን የማስወገድ ኃይል ማለት ነው። ነገር ግን ክርስቲያኖች ደውሎች ክፋትን ያስወግዳሉ የሚለውን አጉል እምነት መቀበል የለባቸውም። እንዲህ አይነት መሰረት የሌለው ትምህርት በሰዎች እምነት ላይ መጫን የለበትም ፣ ምክንያቱም በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የተመሠረተ አይደለም።

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን ኦብያተ ክርስቲያናት

የሉተራን ኦብያተክርስቲያናት ደወሎች መደወልን ለአላማ ይተቀማሉ። ዋና ዓላማ አገልግሎት መጀመሩን ለማሳወቅና ምዕመናንን ለቤተክርስቲያን አገልግሎት አንድ ላይ መሰብሰብ እንዳለባቸው ለማሳወቅ ነው። እንደ አንግሊካን ፣ ካቶሊክና የሉተራን ኦብያተ ክርስቲያናት ያሉ አንዳንድ ቤተ እምነቶች የጌታውን ጸሎት ለመጸለይ መጸመናንን ለማስታወስ በቀን ሦስት ጊዜ ደወሎቻቸውን (ከቀኑ 6 ሰዓት ፣ እኩለ ቀን እና ከቀኑ 6 ሰዓት ጀምሮ) ይደውላሉ። በተጨማሪም የካቶሊክ ቤተክርስቲያን ካቴኪዝም እንደሚለው በዋንታዊቷ ቤተክርስቲያን ውስጥ የጌታ ጸሎት በቀን ሦስት ጊዜ ይነበባል ወይም ይጸለያል ፣ ምንም እንኳን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንደዚህ ያለ ወግ ባይተቀስም ለጸሎት የሚደረግ ጥሪ የሚደገፍ እንጂ የሚነቀፍ አይደለም። ይህም እንዳንዶች ለእይሁዶች በቀን ሶስቱ እንዲጸልዩ በተነገራቸው መሰረት የተውሰደ መልካም ትምህርት ነው ይላሉ (መዝሙር 55 :17 ፤ ዳንኤል 6 :10) ።

በአብዛኞቹ የካቶሊክና በሉተራን ኦብያተክርስቲያናት ውስጥ የከፍተኛ ቤተክርስቲያን አገልግሎቶች ወቅት ደወሎችም ይደውላሉ። የቅዱስ ቁርባንና የእሁድ የጋራ እምልኮ መጀመርን ለማብሰር ከመጀመሩ ጥቂት ቀደም ብሎ ደውል ይደውላሉ። ሁሉም የአንግሊካን ኦብያተ ክርስቲያናት በቅዱስ ቁርባን ዙሪያ ያሉትን የካቶሊክ ወገኖች አይከተሉም።

ደወሎች መደወል ብዙውን ጊዜ ደስታን ያመለክታሉ ፣ አንዳንድ ጊዜ የጌታን መምጣት ለማክበር በገና ዋዜማ ላይ ይደውላሉ (መዝሙር 95: 1 ፤ 98: 4)። የደወል ድምጾች አስደናቂ ሙዚቃን ይፈጥራሉ ፣ እናም ብዙውን ጊዜ ኦብያተ ክርስቲያናት በሚያምር ድምፃቸው ምክንያት ደወሎቹን ያሰማሉ።

መጽሐፍ ቅዱስ በቤተክርስቲያን ደወሎች ላይ ተጨባጭ አቋም የለውም ። በተለምዶ ፣ አብዛኛው የደወል መደወል በአጉል እምነት ወይም በተለያዩ የክርስቲያን ቤተ እምነቶች የተሞላ ነው ። ሆኖም ደወሎች ለደስታ እና ለደስታ ድምፃቸው ሊደሰቱ ይችላሉ ። ደወሎች ለክርስቶስ ተከታዮች የጌታን መገኘት ሊያስታውሷቸው ይችላሉ ፣ እናም ሙዚቃው ብዙውን ጊዜ ለሚሰሙ ሰዎች መረጋጋት እና አክብሮትን ያስገኛል ።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

የቤተክርስቲያ አመት አቆጣጠር

ከጥንት ጊዜያት ጀምሮ ቤተክርስቲያን እሁድ እሁድ የተሰበሰበው የኢየሱስ ክርስቶስን የትንሳኤው የምሥራች ለማክበር ነው። ከጊዜ በኋላ የክርስቲያን ታላላቅ ኩነቶችን የሚያስታውሱ ማስታወስ ችሎታ በሚጨምር ሁኔታ አመታዊ ዑደትም ተሻሽሏል ፣ ይህም ህይወቱን ፣ ሞቱን እና ትንሳኤውን እንድናስታውስ ያስችለናል። የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ ለማክበርና ባለፉት መቶ ዘመናት ክርስቲያናዊ እምነትን ያስፋፋውን የቅዱሳን ሕዝብ አገልግሎት ለማስታወስ ይቻላል ዘንድ የቤተክርስቲያን አመት አቆጣጠር ተዘጋጅ።

በክርስቲያናዊ አመት አቆጣጠር የተንሳ ካልፉት ዘመናት ጋር በመተሳሰር ትዝታችን አወቃቀር በኩል ያለፉት ጊዜያት ወደ አሁኑ ዘመን መምጣት ችለዋል ።

ሥርዓተ አምልኮ ወይም ቅዳሴ የቤተክርስቲያን ዓመት በበርካታ ወቅቶች ይከፈላል። የመምጣቱ እሁዶች፣ እነዚህም ገናንና የዳግም ምጽቱን በማጣመር በዓል በጉጉት ከሚጠብቀው በመምጣት እሁድ/አድቬንት ይጀምራል። የጥምቀቱ እሁድ ኤፒፋኒ፣ የሰብአ ሰገል/የጥበበኞቹ ሰዎች ወደ ኢየሱስ መጎብኘት ይታወሳል ፣ ከዚያ በኋላ ‘ተራ የአምልኮ እሁዶች ጊዜ’ አለው። ሆኖም የኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን ከዓብይ ጾም የሚቀድሙ እሁዶች ተብሎ ይታወቃል። በመቀጠል የሚመጣው የዓብይ ጾም ስድስት ሳምንታት የኢየሱስን ትንሳኤ የሚያከብር ለፋሲካ ያዘጋጁናል እሁዶች፣ ይህም ወደ ዕርገቱ እና በጴንጤቆስጤ ዕለት የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ለቤተክርስቲያን ይሰጣል። ከዚያ የሥላሴ እሁድ ዓመቱ መጨረሻ ድረስ ይቀጥላል፣ ይህም ረጅሙ የቤተክርስቲያን የአምልኮ ሳምንታት ይይዛል።

የሰላሴ እሁዶች ወይም የአዘቦት እሁዶች የሚባለው በጣም ረጅም ወራትን ይሸፍናል። ይህ ረጅም ወራት እንደ ቅዱስ ዮሐንስ በአላት ያሉትና የቅዱስ እስጢፋኖስ በአላት ጣልቃ ከመግባት በስተቀር አብይ በአላት የሌሉበት ወጥ ረጅም ወራትን ማለት 22 ሳምንታትን ይይዛል። ይህ ርዝማኔን የእግዚአብሔር ታጋሽነቱና የጸጋ ዘመኑን መርዘሙ አላማ ሰዎች ሁሉ ለንስሃ እንዲበቁ ረጅም እድል መስጠቱና መታገሉን ያሳያል። ከመጽሐፍ ቅዱስ የበለጠ ቀጣይ ንባብን ፣ እንደ ፍጥረት እና አካባቢ ያሉ ሌሎች ጭብጦችን ለመዳሰስ እና ለቅዱሳን ቀናት የፈጠራ ምላሾችን ይፈቅዳል ።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ይህ ረጅሙ ወራት ሲያልቅ የሚከተለው የፍርድ እሁድ ነው። ይህም የሚያሳየው እግዚአብሔር የዘገየ ቢመስልም በፍርድ ይገለጣል።

የመምጣቱ እሁድ/አድሼንት

የመጣቱ/የአድሼንት ወቅት የክርስቲያን ዓመት መጀመሪያ ነው። ቤተክርስቲያን የክርስቶስን ልደት ለማክበር በጉጉት የምትጠብቅ ስለሆነ የሚጠበቅበት እና የዝግጅት ወቅት ነው። የብሉይ ኪዳን አማኞች የክርስቶስ መወለድ በጉጉት ይጠብቁ እንደነበርና ተስፋውንም እንደተፈጸም ሁሉ ዳግም መምጣቱንም የአዲስ ኪዳን አማኞች ከልደቱ በተጨማሪ የጠባበቃሉ።

ምንም እንኳን ይህ የክርስቶስ ልደት በደስታ ለመቀበል የዝግጅት ወቅት ቢሆንም ፣ የመምጣቱ ወይም አድሼንት / የባህሪው ማስታወሻ በንስሐ መጠበቅና ያሳስባል። የገናን በዓል በምንጠብቅበት ወቅት የንግድ ግፊትና የስጦታ መለዋወጥን የነቃነት ስሜትን ጠብቆ ለማቆየት አስችሎናል ነገር ግን ለእውነተኛ ክርስቲያኖች ለክርስቶስ መምጣት መዘጋጀታችን የመጨረሻ ወቅት እውነተኛ ትርጉም ኃይለኛ ማሳሰቢያ ነው።

በአብዛኛው የሉተራን አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ መምጣቱ ወይም አድሼንት በዓመቱ ጨለማ ወቅት ላይ ይወድቃል ፣ የጨለማና የብርሃን ተፈጥሮአዊ ምልክቶች በኃይል ሥራ ላይ ናቸው። ብዙዎች አብያተ ክርስቲያናት በየሳምንቱ መመደቦች ሳምንታዊ ከሚበሩ መደቦች ሁለት ሻማዎች በተጨማሪ ሁለት አዳዲስ ሻማዎች በማብራት የመምጣቱ እሁድ ወይም አድሼንትን እሁድ ለማክበር የመምጣቱ እሁድ በቀረብ መጠን የሻማዎቹ ብዛት በየሳምንቱ ሁለት ሁለት እየጨመሩ ይሄዳሉ። እንዲሁም በአንንዳንድ ሉተራን ዘንድ የ <አድሼንት አክሊል> ሻማዎችን ይጠቀማሉ። በመምጣቱ ወራት ባሉ እሁዶች ቤተክርስቲያን ውስጥ ትኩረቱ የሚሰጠው የሰውን ልጅ መዳን በሚተነብዩ የክርስቶስ አዳኝነቱ ላይና ስለምጻቱ ይሆናል። ከዚያ በመጥምቁ ዮሐንስ ላይ ፣ ከዚያም በመጨረሻ በአዳኙ ለመውለድና ምጻቱ መዘጋጀት ላይ ያተኩራል።

የክርስቶስ ልደት ወይም የገናን በአል

የቅዱስ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

ክርስቶስ በገና ወቅት በመካከላችን ተገኘ በመባል የሚታወቀው ታሪካዊ ወቅት ነው። በመካከላችን መምጣቱን ማክበር ከክርስቶስ ሞትና ትንሳኤ ታሪክ ጋር ተዳምሮ ለክርስትና ዓመት ሁለት ምስሶዎች አንዱ ነው። የገና በዓል ኢየሱስ ልደት በዓል ከማክበር የበለጠ ትርጉም ያለው ከነት ነው። ይህ ‘ቃል ሥጋ ሆነ ጸጋና እውነትን ተሞልቶ በእኛም መካከል አደር ወይም በእኛ ውስጥ ተቀመጠ’ የሚለውን ዋናውን እውነት ያስታውሰናል (ዮሐንስ 1፡14) የኢሳይያስን ትንቢት በመፈፀም (7፡14) ‘ድንግል ትፀንሳለች እና ወንድ ልጅ ትወልዳለች’ ያለው እውን ሆነ።

በአሁኑ ጊዜ ክርስትያኖች ከሚያጋጥሟቸው ተግዳሮቶች ውስጥ አንዱ ሌላው ዓለም ገናን ከንግድና ከፈንጠዝያ ጋር አዛምዶ ትኩረቱን ወደ ሌላ ካዞረ ከረጅም ጊዜ በኋላ የገና በአልን አከባበርን ከአላማው አንጻር መቀጠል ነው። ከታሪክ አኳያ የገና በዓል ሲደርስ ሰዎች እጅግ ይደሰቱና ህይወታቸውን ለተወለደው ጌታ ይሰጡ ነበር። አሁን ያለነው ክርስቲያኖች ያንን ለማስመለስ ክርስቶስን በሕይወታችንና በኑሮአችን ሁሉ መልካም ምስክር ልንሆን ይገባናል። ነበር።

ጥምቀት/Epiphany

የጥምቀት ወይም የኢፒፌፋኒ በዓል በምእራባውያን ሁልጊዜ በጥር 6 ቀን የሚከበረው ሲሆን በኢትዮጵያ በጥር 11 የከበራል። ሌሎች ሉቃውያን በምእራቡ ሲያከብሩ የኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካከላቸው በኢትዮጵያ አቆጣጠር ትጠቀማለች። ይህ በአል ኢየሱስን የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ለሁሉም በአደባባይ የተገለጠበት ከዚያም አገልግሎቱን በይፋ የጀመረበት ከነት ነው።

‘ኤፌፋኒ ወይም ኢፒፋኒ’ የሚለው ቃል ‘መገለጥ’ ወይም ‘መታየት ወይም ገሃድ መውጣት’ ማለት ሲሆን የኢፌፋኒ በዓል አዲስ ለተወለደው ለኢየሱስ ዓለም እውቅና መስጠቱን ያሳያል። ይህ ከነት ሁለት ነገሮች ተገለጡ 1ኛ. ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን በተጠመቀ ጊዜ ለሁሉም ተገለጠ 2ኛ. ሚስጥረ ሥላሴ ተገለጠ (አብ ከሰማይ በብሩህ ደመና በእርሱ ደስ የሚለኝ ልጄ ሲል ተናገረ፤ ወልድ በዮርዳኖስ ወንዝ በመጥምቁ ዮሐንስ እጅ ተጠመቀ፤ መንፍሰ ቅዱስ በእርግብ አምሳል በኢየሱስ ላይ ወረደ)። ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስን ክልደቱ በኋል ጥምቀት በዮሐንስ መጠመቁን ታስታውሳለች ፣ ከሰማይ የመጣ ድምፅ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ተወዳጅ ልጅ ነው ብሎ ሲናገር። በመጨረሻም ፣ ከጥምቀቱ በኋላ ያለው እሁድ የኢፌፋኒ ወቅት በአቀራረብ በዓል ይጠናቀቃል። ይህ እሁድ

የቅዱስ ዮሐንስ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

በእስራኤል ሕግ መሠረት ኢየሱስ ወላጆቹ ወደ መቅደሱ ያመጡበትን በማስታወስ ነው። እዚያም ሳምንታት ‘የአሕዛብን የእግዚአብሔርን ብርሃን ማየትና የእግዚአብሔርን ሕዝብ እስራኤል ክብር ለማብራት ብርሃን’ እንደሆነ በሚገልጸው በስምዖን እውቅና አግኝቷል። የዚህ በዓል አገልግሎት ለማሳየት የሻማ ማብራቱ ቁጥሩን በመጨመር ያጠቃልላል።

የዓብይ ጾም

በክርስቲያን ቤተክርስቲያን ውስጥ ፣ ትንሳኤው ወይም ለፋሲካ የንስሐ ዝግጅት ወቅት ነው ። በምዕራባውያን አብያተ ክርስቲያናት የሚጀምረው ከፋሲካ በፊት ስድስት ሳምንት ተኩል በሆነው ረቡዕ አመድ ረቡዕ ሲሆን የ 40 ቀን ጾምን ያቀርባል። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን አስራ አምስት ተጨማሪ የጾም ቀናት ስለምታካትት ይህንን ጊዜ የኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነየሱስ ከዓብይ ጾም የመቀድም እሁድ በማለት መደበኛ የእሁድ አምልኮነት ታልፈዋለች ፣ የአብይ ጾም ሳምንታት ኢየሱስ ክርስቶስ ሕዝባዊ አገልግሎቱን ከመጀመሩ በፊት በምድረ በዳ የጸመውን ጾም መታሰቢያ የሚወሉ ሳምንታት ናቸው።

አመድ ረቡዕ/ Ash Wednesday የዓብይ ጾም መጨረሻው ሳምንት ውስጥ የሚወድቀው ረቡዕ ብዙዎች ሉቃስ ወይም አብያተ ክርስቲያናት ያስቡታል። ይህ እለት ራስን የመመርመር ፣ የንስሐ ፣ ራስን መካድ ፣ ጥናት እና ለፋሲካ ዝግጅት የሚደረግበት ወቅት ነው። አመድ የንስሐ ጥንታዊ ምልክት ነው። የአብይ ጾም ብዙውን ጊዜ ለአርባ ቀናት የሚቆይ (እሁዶችን ሳይጨምር) ይገለጻል ፣ ይህም የኢየሱስ በምድረ በዳ ስለ ፈተና ስለ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ዘገባ ያስታውሳል (ሉቃስ 4.1-13)።

የታላቁ ትእዛዝ ሐሙስ /(Maundy Thursday/

ከፋሲካ የሚቀድም የሕመምቱ ሳምንት ሐሙስ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በተለያዩ ስያሜዎች ይታወቃል። ምክንያቱም በዚያ እለት የተፈጸሙ በርካታ ነገሮች ሰላሉ ነው። በዋናነት ግን የትእዛዝ ሐሙስ /Maundy Thursday/ ይባላል። ይህ ሐሙስ ጌታ ኢየሱስ በዚህ ዕለት የደቀመዛሙርቱን እግር በፍጹም ትሕትና ዝቅ ብሎ በማጡ ጌታ ሆኖ ሳለ ተከታዮቹን በወቅቱ የባርያ ስራ የነበረውን እግር በማጡ ሎሌ መሪነት በተግባር በማሳየቱ የእግር ማጡ ወይም ሎሌያዊ መሪነት በተግባር

የቅዱስ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

የታየበት ሐሙስ ይባላል። የቅዱስ ቁርባን ምስረታ ሐሙስ ይባላል ምክንያቱም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከመስረታቸው ሁለቱ ቅዱሳት ምስጢራት አንዱ የሆነው ቅዱስ ቁርባን በዚህ ዕለት ተመሥርቷልና። በዚህ እለት ህማማቱን፣ ፍቅሩንና የሰጠንን ታላቁ የክርስትና መታወቂያ የሆነውን ፍቅሩን እናስባለን።

የሕማማቱ ሳምንት/ቅዱሳት ሳምንት

ቅዱስ ሳምንት ሲቃረብ የወቅቱ ድባብ ጨለምን ያሳያል። የመጽሐፍ ቅዱስ ንባቦች የክርስቶስን ሥቃይና ሞት ታሪክ አስቀድመው መነገር ይጀምራሉ ። የቅዱስ ሳምንት የሚጀምረው በዘንባባ እሁድ ወይም ሆሳኦና እሁድ መከበር ቀጥሎ ነው። ይህ የሆሳኦና እሁድ የክርስቶስን በድል አድራጊነት ወደ ኢየሩሳሌም በመግባት እንደገና በማቋቋም ነው። በጥሩ ሐሙስ በኢየሱስ ላይ ክህደት እንደተፈጸመበት፣ የፍርድ ሂደትና ስቅለት የመጨረሻው እራት ወደ ላይኛው ክፍል የሚወስድን ይህ የአዕምሮ ጉዞ መጀመሪያ ነው።

ከፋሲካ የሚቀድም ቅዳሜ

ከፋሲካ ቀን በፊት በነበረው ምሽት ሻይጂል- Vigil ቅዳሜ ፣ በተክርስቲያን የክርስቶስን ትንሳኤ ለማወጅ ዝግጅት በቅዱሳት መጻሕፍት በማንበብ የእግዚአብሔርን ታላላቅ ሥራዎች ለማስታወስ ተሰባስባለች።

ፋሲካ/ Easter

የፋሲካ እሁድ የትንሳኤ ቀን መታሰቢያ ነው። እለቱም የኢየሱስ ክርስቶስን ከሙታን መነሳት ያስታውሳል። ዛሬ በበተክርስቲያን ውስጥ ሰዎች የተጠመቁና የጥምቀት ተስፋዎች ስለሚታደሱ ለአዲሱ ሕይወት እውነተኛ ልምድን ይሰጣል። የተጠመቁት በሞቱና በትንሳኤው ከክርስቶስ ጋር አንድ ሆነዋል። በበተክርስቲያን የአምልኮ ስርአት ለማስታወስ ብዙ ሻማዎች ይበራሉ። እናም ከዚህ የፋሲካ ሻማ በምእመናን ሁሉ በመያዝ ከበተ ክርስቲያን ህንጻ ወጭ ግቢ ውስጥ ወይም ከገቢ ወጭ በመውጣት በአዋጅ ‘የክርስቶስ ተነስቶአል’ በማለት በዝምሬ ይገልጣሉ። ይህ ከጨለማ ወደ ብርሃን በማሳለፍ የኢየሱስ ታማኝነቱን ተስፋ ይሰጣል።

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስን አብያተ ክርስቲያናት

ከአራተኛው መቶ ክፍለዘመን መጨረሻ ጀምሮ በፋሲካ በአብይ ጸም መጨረሻ ባለው እሁድ ታክብራላች። ክትንሳኤው በአርባኛው ቀን ቤተክርስቲያን ሞቶ የተንሳውን ክርስቶስ ወደ ወደ ሰማይ ማረጉን ታክብራላች። ፋሲካን ተከትለው የሚመጠ እነዚያን ሳምንታት የእርገቱ እሁድ ይባላሉ። ክርስቶስ ወደ ሰማይ መርጉን በማሰብ ስብከቶች ይዘጋጃሉ። ይህ የምድራዊ አገልግሎቱን ፍፃሜ የሚያመለክት ሲሆን የዕርገት በዓል እንዲሁ ከተልእኮ ጭብጥ ጋር የተቆራኘ ነው።

የበዓለ ሃምሳ በአል ወይም ጳራቅሊጦስ

የፋሲካ ወቅት ለሃምሳ ቀናት ይከበራል ፣ እስከ የበዓለ አምሳ ቀን ይጠናቀቃል

የማቴዎስ ወንጌል የሚጠናቀቀው ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ወደ አሕዛብ ሁሉ በመሄድ በአብ ፣ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም በማዋመቅ ወደ ሁሉም ሕዝቦች ሄደው ደቀ መዛሙርት ማድረግ እንዳለባቸው ነው (ማቴ 28:19-20)። በዮሐንስ ወንጌል ውስጥ ፣ ኢየሱስ ለተከታዮቹ ለመንፈስ ቅዱስ መምጣት እንዲጸልዩ አዘዛቸው (ዮሐ. 14:15-17) ። የጴንጤቆስጤ በዓል በደቀ መዛሙርት ላይ ተልእኮን በሚሰጧቸው ደቀ መዛሙርት ላይ ስለመጣላቸው መንፈስ ቅዱስ ዘገባ ይከበራል (ሥራ 2.1-47)። ዕርገት እና ጴንጤቆስጤ በቅርብ የተሳሰሩ ናቸው። ቤተክርስቲያን አሁን በመንፈስ ቅዱስ ስጦታ በህይወቱ የተሞላው አዲስ የክርስቶስ አካል መሆን ነው።

ማጠቃለያ

በክርስቶስ ቤተክርስቲያን የእግዚአብሔር በልጁ በክርስቶስ ለእኛ ባጠናቀቀን አስደናቂ የማዳን ተግባራት ዙሪያ ዓመቱን በማዋቀር በብሉይ ኪዳን የተቀመጠውን ምሳሌ መከተሏን ቀጥላለች። ይህንን መዋቅር የቤተክርስቲያን ዓመት ብለን እንጠራዋለን።

የቤተክርስቲያን ዓመት የቀን አቆጣጠር በሦስት ዋና ዋና ክፍሎች የተደራጀ ነው። እሁድና ወቅቶች በእነዚህ በዓላት ዙሪያ ይዋቀራሉ። በዓላቱም መታሰቢያዎች የስብከትና የአምልኮ ስርአት መዘወሪያዎች ናቸው። የቤተክርስቲያኑ አመት ወቅቶች በተወሰኑ ሥነ-መለኮታዊ ቀለሞች ተለይተው ይታወቃሉ።

በቤተክርስቲያኗ ሥነ-ስርዓት የወቅቶች መቁጠሪያ ዑደቶች ውስጥ እሁድና ወቅቶች በእነዚህ ሶስቱ አከፋፈል ስር ይገኛሉ። እነሱም የልደቱ ወይም የመምጣቱ እሁዶች ወይም ገና፣ የጥምቀት ወይም

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ኤፒፋኒ ፣ ስቅለት ወይም ጥሩ አርብ / ፋሲካና የበዓለ ሃምሳ ናቸው ፣ ከዚያ በኋላ የቤተክርስቲያኗ ጊዜ።

1ኛ የልደቱ ወይም የገና ጊዜያት

የመምጣቱ ወይም የአድሼንት ወቅት

- የመጀመሪያው የመምጣቱ ወይም አድሼን እሁድ
- የሁለተኛው የመምጣቱ ወይም አድሼን እሁድ
- የሶስተኛው የመምጣቱ ወይም አድሼን እሁድ
- የአራተኛው የመምጣቱ ወይም አድሼን እሁድ

የልደቱ ወይም የገና ወቅት

- የክርስቶስ የልደቱ ታሪክ ወይም የልደቱ ሁኔታ The Nativity of Our Lord
የማቴዎስም የሉቃስም ወንጌል የኢየሱስን ልደት በቤተልሔም ውስጥ ነው ብለው ይገልጣሉ። የሉቃስ ወንጌል ማርያም ኢየሱስን እንደወለደች እና “በእንግዳ ማረፊያ ለእነሱ የሚሆን ቦታ ስላልነበረ” በግርግም ውስጥ እንዳስቀመጠችው ይናገራል።
- የልደት ዋዜማ Christmas Eve
- የልደት ምሽት ወይም Christmas Midnight
- የገና ዋዜማ Christmas Dawn
- የገና እለት Christmas Day
- ከገና በኋላ የመጀመሪያ እሁድ First Sunday after Christmas
- ከገና በኋላ ሁለተኛ እሁድ Second Sunday after Christmas

የጥምቀቱ ወይም ኤፒፋኒ ወቅት Epiphany Season

- የጌታችን የጥምቀት በዓል The Epiphany of Our Lord
 - የመጀመሪያ እሁድ ከጥምቀት በኋላ First Sunday after the Epiphany
 - ከጥምቀት በዓል በኋላ ሁለተኛ እሁድ

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- • ከጥምቀት በዓል በኋላ ሦስተኛው እሁድ
- • አራተኛው እሁድ ከጥምቀት በዓል በኋላ
- • ከጥምቀት በዓል በኋላ አምስተኛው እሁድ
- • ከኤጲፋኒ በኋላ ሰድስተኛው እሁድ (የሶስት ዓመት ተከታታይ ብቻ)
- • ከኤጲፋኒ በኋላ ሰባተኛው እሁድ (የሶስት ዓመት ተከታታይ ብቻ)
- • ከኤጲፋኒ በኋላ ስምንተኛው እሁድ (የሶስት ዓመት ተከታታይ ብቻ)
- • ባለፈው እሁድ ከጥምቀት በዓል በኋላ
- የጌታችን በተራራ መለወጥ

የትንሳኤ ጊዜ The Time of Easter

የቅድመ-ሐዘን ወቅት Pre-Lent Season

- Septuagesima ሴፕቲጀሲማ ከፋሲካ በፊት ያለው ዘጠነኛው እሁድ ነው፤ ከፀብይ ጸም በፊት ያለው ሦስተኛው በግሪኮች ዘንድ ከወንጌል “የአባካኙ እሁድ” በመባል ይታወቃል፤ ሉቃስ 15፤ በዚህ ቀን ያነበቡት፤ በላቲንም ዶሚኒካ Circumderunt ተብሎ የሚጠራው፤ ከመጀመሪያው ቃል የተወሰደ የቅዱስ መግቢያ በሥነ-ጽሑፍ ሥነ-ጽሑፍ ውስጥ “ሴፕቲጌሲማ” የሚለው ስም ለመጀመሪያ ጊዜ በገላሲያን ቅዱስ ቁርባን ውስጥ ይከሰታል። ለምን ቀኑ (ወይ ሳምንቱ ወይም ወቅቱ) ሴፕቲጀሲማ የሚል ስም አለው እና የሚቀጥለው እሁድ ሴክሳጊማ ወዘተ በጸሐፊዎች መካከል አከራካሪ ጉዳይ ነው። በእርግጥ ከፋሲካ በፊት ያለው ሰባኛው ቀን አይደለም፤ አሁንም የሚቀጥለው እሁድ ሰድሳኛው፤ ሃምሳኛው፤ ወዘተ ነው። አሙላሪየስ፤ “Deecl. Off”፤ ሴፕቲጀሲማ የሰባ ዓመት ምርኮ የባቢሎንን በምስጢር እንዲወክል አደርጋለሁ። ቅዱስ ቁርባን እና አንቲፎናሪዎች “Circumdederunt me undique” የሚለውን መግቢያ በሰጡበት በዚህ እሁድ ተጀምሮ ከፋሲካ በኋላ ባለው ቅዳሜ ያበቃል፤ ቤተክርስቲያን “Eduxit Dominus populum suum” ስትዘምር። ምናልባት ቃሉ ከቁጥር ተከታታይ አንዱ ብቻ ነው። ኳድራጌሲማ፤ ኩዊንኳጌሲማ፤ ወዘተ... እንደገና፤ ሐሙስ፤ ቅዳሜ እና እሁድ ከጾሙ መከበር ውጪ አንዳንድ ክርስቲያኖች የፀብይ ጸምን አርባ ቀናት የጀመሩበትን የመጀመሪያ ቀን ሊያመለክት ይችላል።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- Sexagesima (ላቲን ሴክጌሲማ፣ ስልሳኛ) ከፋሲካ በፊት ያለው ስምንተኛው እሁድ ሲሆን ሁለተኛው ከጾም በፊት ያለው ነው። አርዶ ሮማኑስ፣ አልኩይን እና ሌሎች ከፋሲካ በኋላ ከዚህ ቀን እስከ እርብ ድረስ ሴክጌሲማ ይቆጥራሉ። ስሙ ቀደም ሲል በ 541 በኦርሌንስ አራተኛ ምክር ቤት ይታወቅ ነበር። ለግሪኮች እና ሰላቭስ ዶሚኒካ ካርኒስፕሪቪ ነው፣ ምክንያቱም በእሱ ላይ ቢያንስ በተወሰነ ደረጃ ከሰጋ መራቅ ጀመሩ። ሲናክሳርየም ዶሚኒካ ሴኩንዲ እና ሙካሪቡስ ያልሆነ አድሼንተስ ዶሚኒ ይለዋል። ለላቲኖች ከመግቢያው መጀመሪያ ጀምሮ "Exsurge" በመባልም ይታወቃል። ስቴቱ ከሮም ቅጥር ውጭ በሚገኘው በቅዱስ ጳውሎስ ነበር፣ እና ስለዚህ አራቲዮ የአህዛብን ሐኪም ጠራ። መልእክቱ የጳውሎስ ነው፣ 2ኛ ቆሮንቶስ 11 እና 12፣ ስለ ቤተክርስቲያን ያለውን መከራ እና ድካም የሚገልጽ ነው። ወንጌሉ (ሉቃስ 8) ዘሩ በመልካም እና በመጥፎ መሬት ላይ መውደቅን ያወሳል፣ የቀዳማዊው ምሽት ትምህርት ደግሞ የሰውን የኃጢአት ታሪክ ይቀጥላል፣ እና ስለ ኖህ እና ስለ ጥፋት ውሃ ይናገራል።
- Quinquagesima ከፋሲካ በፊት ያለው የሃምሳ ቀናት ጊዜ። እሱ የሚጀምረው ከአመድ ረቡዕ በፊት ባለው እሁድ ነው ፣ በ Quinquagesima ወይም Esto Mihi ከቅዳሴ መግቢያ መጀመሪያ ጀምሮ ዶሚኒካ ተብሎ ይጠራል። የሁለተኛው ክፍል እሁድ ነው፣ እና ቅዳሴ እና የቢሮው ቀለም ቫዮሌት ነው።

የሕመማቱ ሳምንት

- ይሁዳ ኢየሱስን አሳልፎ ለመስጠት የተሰማማበት ረቡዕ Ash Wednesday
- First Sunday in Lent
- Second Sunday in Lent
- Third Sunday in Lent
- Fourth Sunday in Lent
- Fifth Sunday in Lent

Holy Week

- Palm Sunday/Passion Sunday

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

- Monday in Holy Week
- Tuesday in Holy Week
- Wednesday in Holy Week
- Holy Thursday
- Good Friday
- Holy Saturday

Easter Season

- The Resurrection of Our Lord
- Easter Vigil
- Easter Dawn
- Easter Day
- Easter Evening/Monday
- Easter Tuesday
- Second Sunday of Easter
- Third Sunday of Easter
- Fourth Sunday of Easter
- Fifth Sunday of Easter
- Sixth Sunday of Easter
- The Ascension of Our Lord
- Seventh Sunday of Easter
- Pentecost
- Pentecost Eve
- Day of Pentecost
- Pentecost Evening/Monday
- Pentecost Tuesday

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

The Time of the Church

The Season after Pentecost

(Three-Year Lectionary)

- Holy Trinity
- Second through the Twenty-seventh Sunday after Pentecost
- Last Sunday of the Church Year

or

The Season of the Holy Trinity

(One-Year Lectionary)

- The Holy Trinity
- First through the Twenty-sixth Sunday after Trinity
- Last Sunday of the Church Year

የቤተክርስቲያን ምልክቶች እና ምስሎችና ምን ማለት እንደሆኑ

በመሰዊያው ላይ ያሉት ፊደላት ምን እንደሚሉ አስበው ያውቃሉ? በመስኮት መስታወቶች ላይ ያሉት ምልክቶች አስፈላጊነት ምንድን ነው? ዓሳ ለምን የክርስቲያናዊ እምነታችን ምልክት ሆነ ፣ የፒኮክ ምስል ከምን ጋር ግንኙነት አለው?

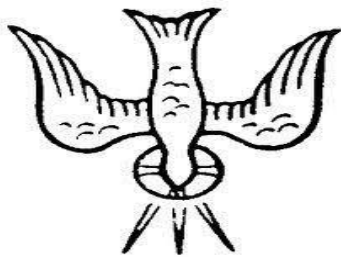
አዎን ፣ ቤተክርስቲያን ያለፉ እስድናቂ ትርጉም የያዙ ታሪካችንን ናቸው። ታሪካችንን የሚነግሩንና እምነታችንን የሚያሳውቁ ቅዱስ የሆኑ መልእክት የሚነግሩን ምልክቶች እና ምስሎች ቤተክርስቲያን ተሞልታለች። እያንዳንዳቸው እምነታችንን ለማብራራት ከእምነታችን ጋር የተወሰነ

የቅዱስ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ጠቀሚታና ግንኙነት አላቸው ፣ እናም እያንዳንዳቸው በታሪክ ውስጥ ጊዜን ፣ ታሪክን ፣ የአማኞችን አካል ይወክላሉ።

በቤተክርስቲያን የምንጠቀምባቸው የተለያዩ ምስሎችና ምልክቶች ያሉ ሲሆን ከእነዚህ ውስጥ ጥቂቶቹን እናያለን።

እርግብ

ርግብ በተለምዶ የወይራ ቅርንጫፍ በእፍዋ ስትይዝ ወይም ስትሸከም (የጥንት ግሪኮች እንደሚሉት ሌላ የሰላም ምልክት) በተለምዶ የሰላም ምልክት ተደርጎ ይታያል ይህም ከኖኅ ታሪክ ጋር የተያያዘ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የወይራ ቅርንጫፍ በአፉ ይዛ ወደ ኖኅ ስለ ተመለሰች ርግብ - ውሸንፍሩና ጎርፉ አውሎ ነፋሱ ማለቁንና የጎርፉ ውሃም እየቀነሰ እንደመጣ የሚያሳይ ምልክት። በአዲስ ኪዳን ውስጥ እርግብ በኢየሱስ በተጠመቀ ጊዜ በእርግብ አምሳል የወረደው መንፈስ ቅዱስ ያሳያል። ማስታወሻ፦ መንፈስ ቅዱስ በኢየሱስ ሲወርድ በእርግብ እምሳል ያሳየው የኢየሱስን ትህትናን፣ የዋህነትን፣ ፍጹም ሐጢአት አልባነቱ የሚያሳይ ሲሆን፣ በበአለ ሃምሳ ግን በእሳት አምሳል የውርደው የሚያነጻ፣ ሐጢአትን የሚያስወግድ፣ በመጨረሻም የሚፍርድ መሆኑን ያሚያሳይ ነው።

ኢየሱስም ከተጠመቀ በኋላ ወዲያው ከውኃ ወጣ፤ እነሆም፣ ሰማያት ተከፈቱ የእግዚአብሔርም መንፈስ እንደ ርግብ ሲወርድ በእርሱ ላይም ሲመጣ አየ፤ ማቴ 3:16።

መንፈስ ቅዱስ በርግብ መልክ በኢየሱስ በዮርዳኖስ ወንዝ በተጠመቀበት ጊዜ ወደ ኢየሱስ ወረደ ። በክርስቲያን ሥነ-ጥበባት ርግቦች ንፅህናን ፣ ሰላምን እና እርቅን ለማመልከት ያገለግላሉ ። መንፈስ ቅዱስ አሁን ብዙውን ጊዜ በወረደ ርግብ መልክ ተገልጧል ።

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ውሃ

ውሃ ጥምቀትና አዲስ ሕይወት (በመንፈስ መወለድ) ምልክት ነው። እርሱ መጽዳትንና ፈውስን ይወክላል። በተጨማሪም ኢየሱስ “የሕይወት ውሃ” ጥሪ ባቀረበላት ጊዜ የኢየሱስን በሲካር በውኃ ጉድጓድ አጠገብ ያገኛትን የሳምራዊት ሴት ታሪክ ያስታውሰናል።

ቢራቢሮ

ቢራቢሮዎች የአዲሱ ሕይወት ምልክት ነው። እነሱ እንደ አባጪጓሬ ይጀምራሉ ፣ ለራሳቸው ጽጉራም ነገር ያበጁ እጭ ይሆናሉ ፣ እናም በሚታቦርሲስ metamorphosis ሂደት ወደ ቢራቢሮ ይለወጣሉ ። እንደዚሁ ሰው በእምነት የሚለወደበት ሂደር ምልክት ነው። ክርስቶስ ሰው ለመሆን ከሴት ተወለደ ፣ ተሰቀለ እና በመቃብር ውስጥ ተቀበረ ፣ ከዚያ ከተሰቀለ በኋላ ድል እንደተነሳው ድል አድራጊ ክርስቶስ ሆኖ ተሰቀለ።

መስቀሎች

መስቀሉ ለክርስትና እምነት ዓለም አቀፋዊ ምልክትና የኢየሱስ ሞትና ትንሣኤ ማስታወሻ ነው። በታሪክ ዘመናት ሁሉ ያገለገሉና ዛሬ በቤተክርስቲያናችን ውስጥ የሚታዩት በርካታ ዓይነቶች መስቀሎች አሉ።

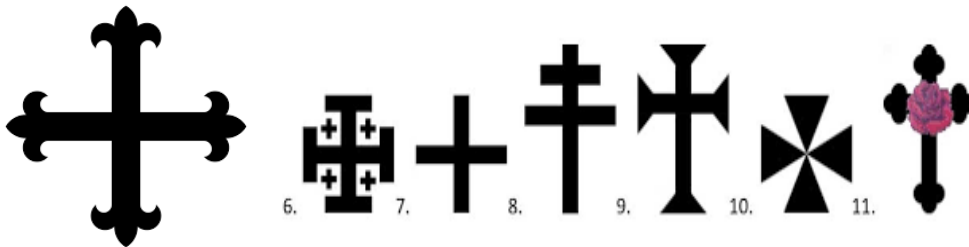
የኬልቲክ መስቀል

የቅዱስ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

የመጀመሪያዎቹ የኬልቲክ መስቀሎች በታላቋ ብሪታንያና አየርላንድ ውስጥ እንደ የመንገድና የመቃብር መስቀሎች ተገንብተዋል ። በአካባቢው ድንጋይ በጥሩ ሁኔታ የተቀረጸና የፓሽን ትዕይንቶችን የሚያሳይ ፣ በእነዚህ መስቀሎች ውስጥ ያለው የክብብ ዘይቤ የዘላለም ምልክት ነው።

የፍሎረ መስቀሉ

የፍሎረይ ክሮስ ክንዶች እያንዳንዳቸው ፍልው-ዴሊስን በሚመስሉ በሦስት ውብ ቅጠሎች ይጨርሳሉ። እነዚህ ሶስት ቅጠሎች ቅድስት ሥላሴን የሚያመለክቱ ሲሆን በዚህ ምክንያት የፍሎረ መስቀል በሥላሴ ወቅት በመሰዊያ እና በመድረክ ላይ አልባሳት ላይ በስፋት ጥቅም ላይ ውሏል ። ፍሉር – ደ – ሊስ ወይም ሊሊ እንዲሁ የትንሳኤ ታዋቂ ምልክት ነው።

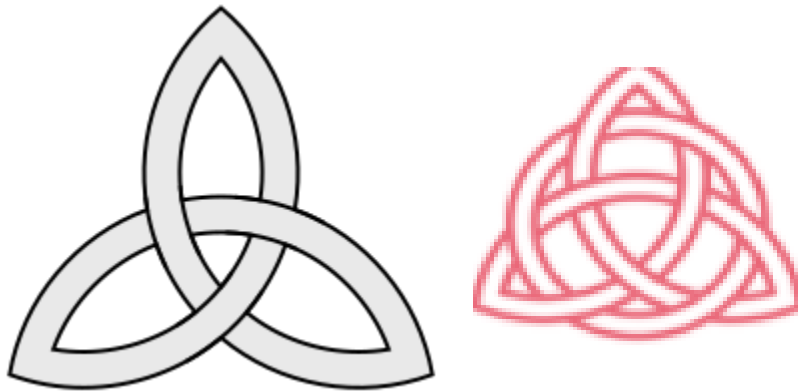
የላቲን መስቀል

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

እንደ ላቲን መስቀልን ያህል በስፋት የሚታወቁ ወይም ትርጉምን የያዙ ሌሎች ምልክቶች ወይም ምልክቶች ጥቂት ናቸው። እርሱ ክርስቶስ የሞተበት እና በዓለም ዙሪያ ክርስትናን ለማመልከት የሚያገለግል የመስቀል ቅርጽ ነው።

ትሪኩቴራ

የሶስትዮሽ ቅርጽ ምልክት ቅድስት ሥላሴን ይወክላል-አብ ፣ ወልድ ና መንፈስ ቅዱስ። ከላይ የሚታየውን ካርቢንግያንያን መስቀልን ለማቋቋም የሚያገለግል ሲሆን የሴልቲክ ቋጠሮ ሥራ ነው። እንደሚታየው አንዳንድ ጊዜ ሳይቋጠርና ሳይቆራረጥ እርስ በእርስ በመተሳሰር ክቡብ ይታያል።

ነበልላል

ይህ በሐዋርያት ሥራ ምእራፍ 2 ውስጥ ባለው የበዓለ አምሣ ታሪክ ላይ የተመሠረተ ነበልላል ብዙውን ጊዜ የመንፈስ ቅዱስን ስራ የሚወክል ነው።

ሐዋ 2:1-4

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

በዓለ ጎምሳ የተባለውም ቀን በደረሰ ጊዜ፤ ሁሉም በአንድ ልብ ሆነው አብረው ሳሉ፤ 2 ድንገት እንደሚነጥቅ ዓውሎ ነፋስ ከሰማይ ድምፅ መጣ፤ ተቀምጠው የነበሩበትንም ቤት ሁሉ ሞላው። እንደ እሳትም የተከፋፈሉ ልሳኖች ታዩአቸው፤ በያንዳንዳቸውም ላይ ተቀመጡባቸው። በሁሉም መንፈስ ቅዱስ ሞላባቸው፤ መንፈስም ይናገሩ ዘንድ እንደ ሰጣቸው በሌላ ልሳኖች ይናገሩ ጀመር።

የተቆረሰ ዳቦና ጽዋ

የተቆረሰ ዳቦና ጽዋው የመጨረሻውን የጌታ እራትን ይሳያል። ኢየሱስን እንጀራን/ዳቦን ቀርሶ ደቀ መዛሙርቱን ሲያገለግል ያለውን ይወክላል ። እነዚህ በህመማት ሳምንት (ሐሙስ)ና በሌላም ጊዜ ህብረትን ስጋውና ደሙን ስንቀበል የምንጠቀምባቸው ምልክቶች ናቸው። የዳቦው ወይም እንጀራው የኢየሱስን አካል ይወክላል ፣ ለእኛ የተቆረሰ ሲሆን ጽዋው ለእኛ የፈሰሰውን ደሙን ይወክላል።

እንዲሁም እንጀራ ኢየሱስ በአምስት እንጀራና በሁለት ዓሦች ከ5,000 ሰዎችን በላይ ስለመመገቡ ታሪክና በማቴዎስ 4፡ 4 ላይ ለደቀ መዛሙርቱ የተናገራቸውን ቃላት ያስታውሰናል፤ እርሱም እንዲህ የሚለ ነው “ሰው ከእግዚአብሔር አፍ በሚወጣው ቃል ሁሉ እንጂ በእንጀራ ብቻ አይኖርም ።” ስለዚህ የማያቋርጠውን የቃሉ ምግብ ይወክላል።

ዘውድ ወይም አክሊል

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ዘውዱ ኢየሱስ የነገሥታት ንጉሥና የጌቶች ጌታ መሆኑን ያስታውሰናል (ራእይ 19 :16) ። ዘውዱም ኢየሱስ በመስቀል ላይ የለበሰውን የእሾህ አክሊልና በሰማይ የተሰጠውን የክብር አክሊል ሊያመለክት ይችላል።

የእረኞች ቆልማማ ከዘራ መሳይ ምርኩዝ

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ዳዊት በመዝሙር 23 ላይ እግዚአብሔርን እረኛ አድርጎ ገልጾታል ፣ በአዲስ ኪዳን ደግሞ ኢየሱስ ራሱን እንደ መልካም እረኛ መንጋውን ይጠብቃል ሲል ተናገረል :: የእረኛው ምርኩዝ ሪ እግዚአብሔር እንዴት እንደሚንከባከበን ፣ በምንሄድበት ሁሉ ከእኛ ጋር እንደሚሄድ ፣ ስንጠፋ ሲፈልገንና እንደሚጠብቀን ለማስታወስ ነው።

ክብብ

ክብቡ መጀመሪያና መጨረሻ የለውም። ስለዚህ ፣ በክርስትና እምነት ውስጥ ጥቂት የተለያዩ ነገሮችን ያመለክታል-ማለቂያ የሌለው ፍቅርን፣ በቃልኪዳንና በሠርግ ቀለቦች የተመሰለው ከጌታ ጋር ያለንን ቃል ኪዳን፣ የዘላለም ሕይወት። ክብቡ እንዲሁ እንደ ሃሎ a halo(ቅዱሳብን ራስላይ የሚታይ ክብብ)ሊታይ ይችላል። በተጨማሪም ፍጹም በሆነው ተመሳሳይነት እና የማይለዋወጥ ሚዛኑ የተነሳ መንግሥተ ሰማያትን ያመለክታል። ለእግዚአብሔር አርማ ሆኖ የሚያመለክተው የእግዚአብሔርን ፍጹምነት ብቻ ሳይሆን ዘላለማዊውን አምላክ ነው ።

ፒኮክ

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስን አብያተ ክርስቲያናት

ፒኮክ በጥንታዊ ግሪኮች ከሞት በኋላ እንዳይበሰብስ ታምኖበት ነበር ፣ ይህም የዘላለም ሕይወት ምልክት ያደርገዋል። ብዙውን ጊዜ በሕይወት ዛፍ ጋር በሚታዩ ትዕይንቶች ውስጥ ይታያል።

ክሪስቶግራም Christograms

እነዚህ ምልክቶች ለኢየሱስ ስም ሞኖግራም (እንደ አርማ ለመለየት የሚያገለግል) ናቸው ።

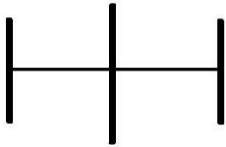
HIS

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስን አብያተ ክርስቲያናት

እነዚህ ፊደላት የኢየሱስ የግሪክ አጻጻፍ አጭር ቅርፅ ናቸው (Ιησοῦς)። ክሪስቶግሙ ኢየሱስ ክርስቶስን የሚያመለክት ሞኖግራም ነው ። ከግሪክ ጀምሮ ΙΗΣΟΥΣ (ኢየሱስ) የሚለው ስም አህጽሮተ ቃል ነው ። በምዕራባውያን ባህል ውስጥ “IHS” እና “IHC” የሚሉት ጥንዶችም አሉ የግሪክ ፊደላት የኢየሱስ ስም የመጀመሪያ ፊደላት (tata-eta-sigma): (Ιησοῦς ወይም lun ከዕብድ ምልክት ጋር)

IH MONOGRAM ኢህ ሞኖግራም

ይህ ሞኖግራም በግሪክ የኢየሱስ የመጀመሪያዎቹን ሁለት ፊደላት ያቀፈ ነው-I (iota) እና H (eta) ። ፊደሎቹ ብዙውን ጊዜ እርስ በእርሳቸው በላያቸው ላይ ይገለበጣሉ።

IX MONOGRAM

የ “IX” ሞኖግራም ወይም XI ሞኖግራም የዊልተርን ቃል የሚመስሉ የጥንት ክርስቲያናዊ ሞኖግራም ዓይነቶች ናቸው ፣ አንዳንድ ጊዜ በክብብ ውስጥ። የ “IX” ሞኖግራም የተሠራው “I” ወይም አይኦታ ለሚለው ፊደል (Ιησους ፣ በግሪክኛ ኢየሱስ) እና “X” ወይም ቺ ለክሪስቶስ (Χριστος ፣ በግሪክ ክርስቶስ) በሚለው ፊደል ጥምረት ነው።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

ይህ ሞኖግራም የግሪክን አጻጻፍ (Ιησούς Χριστός) በመጠቀም የኢየሱስን የመጀመሪያ ደብዳቤ (I = iota) እና የክርስቶስን የመጀመሪያ ፊደል (X = chi) ያካተተ ነው። ፊደሎቹ ብዙውን ጊዜ እርስ በእርሳቸው በላያቸው ላይ ይገለበጣሉ።

CHI RHO SYMBOL የቻይ ርሆ ምልክት

እጅግ በጣም ጥንታዊው ክሪስቶግራም ናቸው። ይህ ምልክት በክርስቶስ የመጀመሪያዎቹ ሁለት ፊደላት የተገነባ ነው በግሪክ (Χριστός) ፣ X (chi) እና P (rho) ። ፊደሎቹ ብዙውን ጊዜ እርስ በእርሳቸው በላያቸው ላይ ይገለበጣሉ። እሱ በ 312 እ.አ.አ. ቆስጠንጢኖስ I ጥቅም ላይ ውሏል።

TAU RHO ምልክት

ይህ ስታይሎግራም በመባልም የሚታወቀው ይህ ምልክት የተሠራው የግሪክ ፊደል T (tau) በመጠቀም በግሪክ ፊደል P (rho) ላይ ነው። እሱ መስቀልን (σταυρός) ለሚለው የግሪክ ቃል በአስፈላጊነት የተገለጸ ቅርጽ ነው ፣ የታወቀ ስታውሮስ።

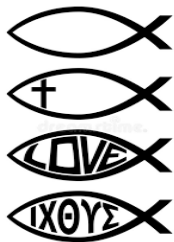
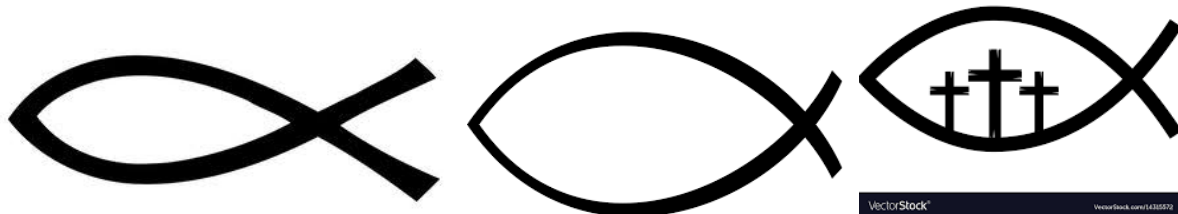
INRI

የቅዱስ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

እነዚህ ፊደላት ኢየሱስ ሲበቀል በምስቀሉ ራሱን ላይ ምልክት ላይ ተቀርፀው ነበር ። ለላቲን ሐረግ “የአይሁድ ንጉስ የናዝሬቱ ኢየሱስ” የሚል ትርጉም አለው።

ዓሳ

WHAT DOES THE CHRISTIAN FISH SYMBOL (ΙΧΘΥΣ/ΙΧΘΥΣ) MEAN?

ዓሦቹ ክርስቲያኖች የሮማውያንን ስደት በመፍራት በድብቅ ለሚሰበሰቡት የጥንት ክርስቲያኖች የክርስቲያን እምነት ምልክት ነበር። ዓሳ የሚለው የግሪክኛ ቃል ኢክቶስ ሲሆን እርሱም የኢየሱስ ክርስቶስ አህጽሮተ ቃል ነው።

አይሴስ Iesous

ክርስቶስ CHristos

የቅዱስ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

አንተ Theou

ኡዮስ Uios

ሶተር Soter

ይህ ማለት “ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ፣ አዳኝ ኢየሱስ ክርስቶስ” ማለት ነው ። ዓዎቹ የአምስቱ እንጅራና የሁለት ዓዎቹ ተአምርና ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን “ሰዎችን አጥማጆች” እንዲሆኑ እንደጠራቸው ያስታውሰናል።

አልፋ እና ኦሜጋ

Α Ω

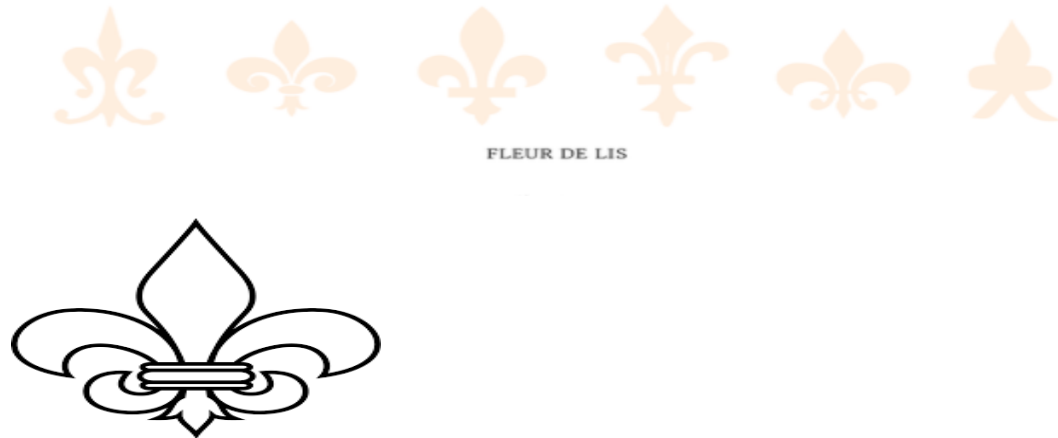
እነዚህ የግሪክ ፊደል የመጀመሪያና የመጨረሻ ፊደላት ናቸው ፣ እግዚአብሔር የመጀመሪያ እና የመጨረሻው ፣ መጀመሪያና መጨረሻ መሆኑን የሚያሳይ ምልክት ነው (ራእይ 22 13) ። እነዚህን የሚገልጡ ብዙ ስነጽሁፎችና መዝሙሮች ይገኛሉ።

በራእይ መጽሐፍ ውስጥ ኢየሱስ ራሱን አልፋ እና ኦሜጋ ብሎ ጠርቶታል ፣ ይህም ማለት ከምንም ነገር በፊት የነበረና ከሁሉም ነገሮች በኋላ ካቆመ በኋላ ይኖራል ማለት ነው ። እርሱ የመጀመሪያውና

የቅዱስ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

የመጨረሻው ፣ መጀመሪያና መጨረሻ ነው። አልፋ እና አሜጋ የግሪክ ፊደል የመጀመሪያ እና የመጨረሻ ፊደላት ናቸው።

ፍሉር ደ ሊስ ለሊሊ FLEUR DE LIS

ፍሉር ደ ሊስ ለሊሊ የዘመናት ምልክት ነው ፣ የትንሳኤ ምልክት። የአበባው ነጭነት እና ንፅህና የኢየሱስን እናት ማርያምን በድንግልና መውለድዋን ይወክላል ። ሦስቱ ቅጠሎችም ቅድስት ሥላሴን ይወክላሉ-አብ ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ።

Sources:

[Symbols of Faith](#)

[Catholic Symbols](#)

[Christian Symbolism](#)

[8 Ancient Christian Symbols and Their Hidden Meanings](#)

[The Book of Ornamental Alphabets, Ancient and Medieval](#)

<https://www.ashleydanyew.com/posts/signs-symbols-of-the-church-and-what-they-mean>

መልህቁ

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስን አብያተ ክርስቲያናት

መልህቁ ለተስፋና ለጽናት የሚሆን ክርስቲያናዊ ምልክት ነው። ለዚህ ምልክት መነሻ የሆነው ዕብራውያን 6፡ 19 ላይ የተጻፈው ቃል ነው “እኛ ተስፋ እና ጽኑ እንደ ነፍስ መልህቅ አለን ይህም ተስፋ” ነው። መልህቆች በሮማ ካታትምብ ውስጥ በብዙ ጽሑፎች ውስጥ ይገኛሉ። እንዲሁም ብዙውን ጊዜ በአሮጌ ክርስቲያን ዕንቁዎች ላይ ተቀርፀው ነበር።

መልአኩ ወይም መልአክ

መላእክ በእንግሊዘኛ “ኤንጅል” ሲሆን አንጌሎስ ከሚለው የግሪክ ቃል የመጣ ሲሆን ትርጉሙም “መልእክተኛ” ማለት ነው። የእማርኛው መላእክ መለት መልክተኛ ማለት ነው። መላእክት በምድር ላሉ ሰዎች መመሪያን፣ የምስራችን እንዲሁም የእግዚአብሔርንም ቅጣት የሚያመጡ በእግዚአብሔር የሚላኩ መንፈሳዊ ፍጡራን ናቸው። እንደ ኢየሱስ ልደት ያሉ ዜናዎችን ይዘው ይመጡልናል ፣ ይጠብቁናል እንዲሁም ከጉዳት ይጠብቁናል (ማቴዎስ 18፡ 10)። ምልክቶቹ የእግዚአብሔር ጥበቃና መልእክት ወደ እኛ መድረሱን ያሳያል።

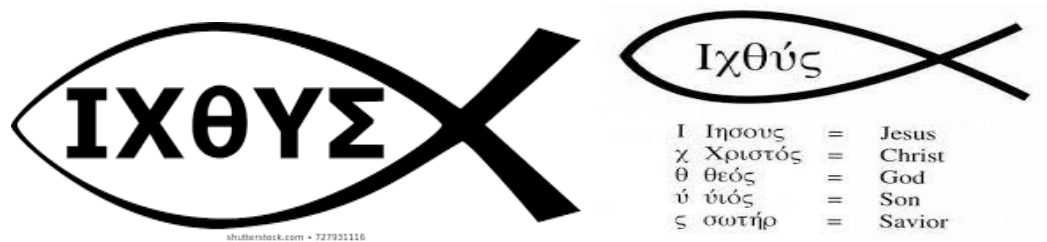
ልብ

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

1 ሳሙኤል 16 7 “... ሰው ፊትን ያያል ፣ እግዚአብሔር ግን ልብን ያያል” ይላል ። ልብ የእግዚአብሔርን ፍቅር ፣ ሰብአዊነት እና በጎ አድራጎች ያሳያል። እንደዚሁም የመረዳት ፣ የፍቅር ፣ የድፍረት ፣ የእምነት ፣ የሀዘን እና የደስታ ምንጭ ተደርጎ ይወሰዳል።

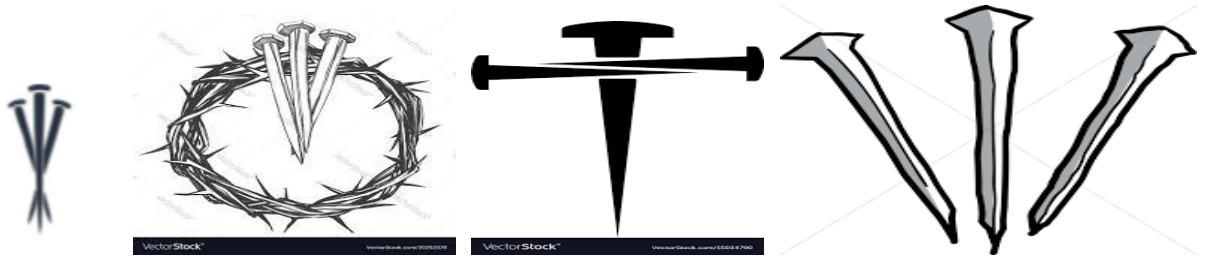
ኢፌቲስ The Ichthus

በግሪክኛ ፣ “የእግዚአብሔር ልጅ ፣ አዳኝ ኢየሱስ ክርስቶስ” የሚለው የመጀመሪያ ፊደላት “አይስ” የሚል ትርጉም ያለው ኢፌቲስ ይጽፋሉ ። የጥንቶቹ ክርስቲያኖች ስደት በሚደርስበት ጊዜ እርስ በርሳቸው ለመለየት ኢፌቲስን እንደ ሚስጥራዊ ምልክት ይጠቀሙ ነበር ፣ ዛሬ እሱ በስፋት ከሚታወቁ የክርስትና ምልክቶች አንዱ ነው።

ምስግር

የቅዱስ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ኢየሱስ ክርስቶስ በተሰቀለበት ጊዜ ምስማሮች በክርስቶስ መዳፎች እና እግሮች ይቸክሩት ነበር። ሁለቱም እግሮች በአንድ ሚስማር የተወጉ ስለነበሩ አብዛኛዎቹ መስቀሎች ሦስት ሚስማሮች ብቻ አሏቸው። ምስማሮች የክርስቶስ አካላዊ ሥቃይ ምሳሌ ናቸው።

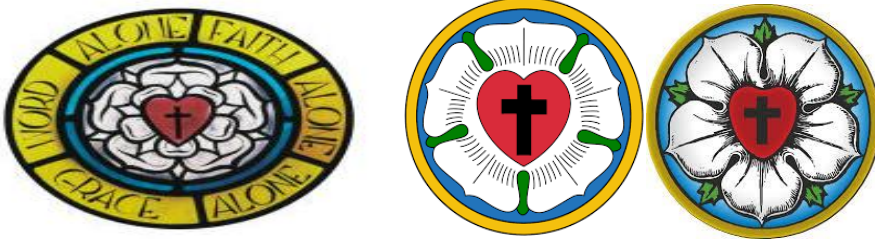
የዳዊት ኮከብ

በብሉይ ኪዳን ውስጥ እንደ ባለ ስድስት ጫፍ የዳዊት ኮከብ ምንም ዓይነት ማጣቀሻ ባይኖርም ፣ ምልክቱ እስከ 3 ኛው መቶ ክፍለዘመን መጀመሪያ ድረስ ብቅ ብሏል ፣ እሱ የንጉሥ ዳዊትን ጋሻ ይወክላል እናም በዓለም ዙሪያ ባሉ አይሁዶች እንደ የእምነታቸው ምልክት ተቀባይነት አለው። ክርስትና መሠረቱ በአይሁድ እምነት ውስጥ ስለሆነ የዳዊት ኮከብ ለብዙ ክርስቲያኖችም ጠቀሜታ አለው።

የሉተራውያን ጽጌረዳ አበጣ ወይም ሉተር ሮዝ

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

የሉተር ማህተም ወይም የሉተር ጽጌረዳ፡ ይህ ምልክት እጅግ ዘላቂነት ያለው የሉተራን ተሐድሶ ምልክት ነው። ሉተር እራሱ ሥነ-መለኮቱን ለመወከል ያዘጋጀው ማህተም ነው ። በ1520ዎቹ መጀመሪያ ላይ ይህ ማህተም በሉተር ስራዎች ርዕስ ገጽ ላይ መታየት ይጀምራል።

ሉተር ራሱ ትርጉሙን እንዴት እንደገለፀው እነሆ፡-

ጥቁር መስቀል፡ በልብ ቅርጹ ወይም ውስጥ መሃል ተፈጥሮአዊ ቀለሙ የያዘ ጥቁር መስቀል አለ። ይህ እኛን ለመታደግ በተሰቀለው ኢየሱስ ላይ እምነት ያለን መሆኑን ለማስታወስ ነው። ከልቡ በዚህ የመቀል ስራ የሚያምን ሁሉ ይጸድቃል (ሮሜ 10፡ 10)። መስቀሉም ጥቁር መስቀልን ነው ፣ ይህም የሚያሳዝን፣ የሰውን የልቡ መውርድና ህመም የተሞላን ልብን ያሳያል ፣ ግን ክርስቶስ ይህንን ልብን ለራሱ ወስዶ ሲጠቀም ተፈጥሮአዊ ቀለሙን ይተዋል ወይም ተፈጥሮውን አያጠፋም ማለት ነው። በአጠቃላይ እርሱ አይገድለንም ነገር ግን በሕይወት እንድንኖር ያደርገናል ፣ ጻድቅ በእምነት በሕይወት ይኖራል (ሮሜ 1፡ 17)።

በነጭ ጽጌረዳ መካከል ያለ ቀይ ልብ፡ የልብ ምልክቱ በነጭ ጽጌረዳ መቆም አለበት። ይህ የሚያሳየው በክርስቶስ ሞቱና ትንሳኤው ያገኘው ሕይወት እምነት ደስታን ፣ መፅናናትንን ሰላምን እንደሚሰጥ ለማሳየት ነው።

ነጭ የጽጌረዳ አበባ፡ በክርስቶስ የተወለደው አማኝን ወደ ነጭ ፣ የደስታ ጽጌረዳ ውስጥ ያስገባዋል። በዓለም ያለው ሕይወት በእምነት በክርስቶስ እንደሚሰጥ ሰላምንና ደስታን አይሰጥም (ዮሐንስ 14፡ 27)። ለዚህ ነው ጽጌረዳው ቀይ ሳይሆን ነጭ መሆን አለበት ። ነጭ የመንፈስ ቅዱስና የመላእክት ቀለም ነው (ማቴዎስ 28፡ 3 ፤ ዮሐንስ 20 12)። ነጩ ጽጌረዳ አበባ ዙርያው በሰማያዊ ጸዳል ይከበባል።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ጽጌረዳው የከበበው ሰማያዊ ሰማያዊ መስክ፡- እርሱም አሁን የሚጀምረው የእምነት ጉዞ የደስታ መንፈስና በእምነት አሁን የሚጀምር የሰማይ መንግስት ሕይወት ፣ የወደፊቱ የደስታ መጀመሪያ ነው ፣ ግን በተስፋ ተይያይዞአል እንጂ አሁን በእካል አልተጨበጠም ወይም ገና ሙሉ በሙሉ አልተገለጠም። በሰማያዊው መስክ ዙሪያ በሰማይ ያለው በረከት ለዘላለም እንደሚኖርና መጨረሻ እንደሌለው የሚያመለክት የወርቅ ቀለበት ይገኛል።

ወርቅማ ቀለም ቀለበት፡- እጅግ ዋጋ ያለውና ውድ ማእድን ወይም ብረት እንደሆነ ሁሉ የሰማይ በረከትም ከሁሉም ደስታና ከማንኛውም ሃብትና ንብረት ሁሉ የበለጠ/ የተሻለ ነው። በወርቃማ ቀለበቶች ላይ ሶስቱ የድነት መፈክሮች (በእግዚአብሔር ቃል ብቻ፣ በእምነት ብቻ፣ በጸጋ ብቻ) ይጻፋሉ።

በሰማያው ቀለበትና ቀዩ ልብ የሚያግኙ አረንጓዴ መስመሮች፡- በክርስቲያን ልብ ውስጥ የሚፈሰው ህይወት (ቃሉና ቅዱሳን መስጠራት) ያሳያል።

(From: Letter from Martin Luther to Lazarus Spengler, July 8, 1530 [WA Br 5:445]; tr. P. T. McCain)

የካህናት አልባሳት / ልብስ ተክህኖ /

በቤተክርስቲያን ታሪክ ውስጥ እንደምናነበው በ500 ክፍለ ዘመን አማኞች ሁሉ ነጭና ረጅም ቀሚስ ይለብሱ ነበር። ከጊዜ ቦኋላ ግን የምዕመናን ቁጥር እየበዛ ስለመጣና እያንዳንዱን ነጭ ልብስ ልበስ ብሎ መወሰን አስቸጋሪ እየሆነ ስለጣ ምዕመኑንና ክርስቶስን በመወከል የሚቆሙት ካህናት ብቻ ይለብሳሉ። እነዚህም፡-

ሀ. ጋዋን (Alb)

ይህ ልብስ ተክህኖ በኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነ እየሱስ ሁል ጊዜ ነጭ ነው። በሌሎች ሉተራውያን አብያተ ክርስቲያናት እንደየ በአሉ የተለያዩ ቀለማት ያላቸው ጋውን የለብሳሉ። በኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነ እየሱስ የተለያዩ ቀለም ያላቸው ጋውን በመልበስ ፈንታ ስቶላዎችን በመጠቀም በአላቶችን ትገልፃለች።

ነጭ ጋውን

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

የእግዚአብሔር ፀጋ ምልክት ነው። የእግዚአብሔር ፅድቅ በእኛ ዘንድ አንደተገለጠ ያሳያል። ካህኑ የራሱን ልብስ እንዳይታይ ነጩ ጋውን ይሸፍንለታል። እንዲሁም ፅድቃችን በእኛ ሳይሆን በክርስቶስ ፅድቅ ነው። የምንመካበት ድፍረታችን መመፃደቃችን በእኛ ፅድቅ ሳይሆን በክርስቶስ ፅድቅ።

ዋና ማዕከላዊ መልዕክቱ እግዚአብሔር በክርስቶስ ፅድቅን አለበሰን የሚል ነው። በቅዱስ ጥምቀት ተጠምቀን የክርስቶስ ቤተሰብ በሆንን ጊዜ እግዚአብሔር የለበሰንን ፅድቅ ያሳያል። ገላ 3:27

ከላይ እንደተገለፀው ካህኑ ሁለት ወገኖችን ይወክላል።

1. ክርስቶስን ወክሎ ያሳያል፤ በዚህ ጊዜ የጋውኑ ትርጉም የሚከተሉትን ይመሰላል።
 - ብርሃንን ያመለክታል፤ የተነሳው የትንሳኤ ጌታን ያመለክታል።ተሰውቶ የቀረ ብቻ አይደለም። ህያው ሆኖ የተነሳም እንጂ።
 - ካህኑ ክርስቶስን ወክሎ በህዝቡ ፊት መቆሙን የሚያገለግለው አገልግሎት የክርስቶስ እንጂየራሱ እንዳይደለ ያሳያል። ስለዚህ ካህኑ የሚናገራቸው የሚያደርጋቸው ነገሮች ሁሉ ቅነትከክርስቶስ እንጂ ከግለሰቡ እንዳሉን መረዳት እና ከበረከት መጉደል የለብንም።
 - ነጭ የድል ምልክት ነው። የምናመልከው ክርስቶስ በሞት ላይ ድል ስላደረገ ያገኘው ቀሚስ። ራዕ. 1:13-14
 - ነጭና ረጅም ቀሚስ ክህንነትን፣ ቅድስናን፣ ንፁህናን እንዲሁም ግርማ ሞገስን ይገልጣል። ሊቀ ካህናችን እየሱስ ክርስቶስ በቤተክርስቲያናችን መካከል ተገኝቶ ከእግዚአብሔር ሊያገናኘን ድልድይ በመሆን ይገለጣል።
 - ነጭ የአሸናፊነትና የታላቅነት ምልክት ነው።የሮማ ጄኔራሎች የድል ቀናቻቸውን ሊያከብሩ ነጭ ቀሚስ ለብሰው ወደ ክብረ በአሉ በሰልፍ ይገቡ ነበር። ክርስቶስ ሰይጣንና ሰራዊቱንድል ነሳቸው። ይህ አሸናፊነቱን ለቤተክርስቲያኑ ሰጠ።ጎጩ ጋውን በክርስቶስ ድል ማድረጋችንን ያሳያል። ራዕ. 3:1-5
2. ካህኑ ምዕመኑን ወክሎ ያሳያል።
 - ነጭ የድል ምልክት ነው።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

አንድ ሰው ወይም ህፃን በቅዱስ ጥምቀት ከክርስቶስ አካል ጋር ሲቀላቀል ያገኘውን ድል ያሳያል። 1ቆሮ 10፡1-5 የእስራኤል ህዝብ ከሙሴ ጋር በተባበሩ ጊዜ ሁለቱም ማለትም ፈርዖንና የእስራኤል ህዝብ በባህር ውስጥ ገቡ። እግዚአብሔር ህዝቡንና የፈርዖንን ሰራዊት በባህር ውስጥ አገናኛቸው። እስራኤልን አሻገረ፤ ፈርዖንን ግን አሰጠመ። እኛም በሰላሴ ስም በምንጠመቅበት ጊዜ አዳም ሲቀበር አዲሱ ሰው በአዲስ ህይወት ይሻገራል። ስለዚህም ነው የጥንት ቤተክርስቲያን ሰዎችን በቅዱስ ጥምቀት ከአካሉ ጋር ስትቀላቀል ምዕመኑ ሁሉ ነጭ ይለብሱ ነበር። ዛሬም ቢሆን ነጩ የሚያስገነዝቡንና የሚያሳየን ነገር ቢኖር በጥምቀት ያገኘውን አዲስ ህይወትና የድል ኑሮ ነው። ስለዚህ በሃጢአት የወደቀን፤ ተስፋ የቀረጥን ሲመስለን ወደዚህ ወደተሰጠን ወደ ድል ህይወት እንድንመለከት በማሳሰብ ይረዳናል።

- ነጭ የመታጠብና የመፅዳት ምልክት ነው።

በክርስቶስ በማንፃህ ስራ ስለመፅደቃችን ያውጃል። ክርስቶስ ፅድቃችን እና ቅድስናችን መሆኑን ያስመዘግባል።

- ነጭ የብርሃን ምልክት ነው።

እግዚአብሔር ለዚህ አለም ብርሃንና ጨው አድርጎ እንደላከን ያሳያል። ክርስቲያን በአገልግሎቱ፤ በአነጋገሩ፤ በተግባሩ ሁሉ የክርስቶስ ብርሃንና ጨው እንዲሆን ይጠበቅበታል። ለምን ቢባል የለበሰው ክርስቶስን ስለሆነ የራሱን ኑሮ መኖር አይችልም። ክርስቲያን ማለት የራሱ የሆነ ኑሮ እንዳይኖር ቃል የገባና የክርስቶስን ኑሮ የሚኖር ማለት ነው።

- ነጭ የመቤዝታ ምልክት ነው።

የእግዚአብሔር ህዝብ በክርስቶስ ከሰይጣን ባርነት የተቤዘ ጉባኤ ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ በደሙ ዋጋ ከፍሎ ነፃ ያወጣው እንደ እግዚአብሔር ህዝብ ማን አለ; የእግዚአብሔር ለመሆን ለመቤዝታቸው በፊት የሰይጣንና የሐጢአት ባሪያዎች፤ የሲኦል የተገባን ነበርን።አሁን ግን በክርስቶስ ሙሉ ነፃነት ተሰጥቶን በነፃነት እግዚአብሔርን ለማምለክ የተሰበሰበ ታላቅ ጉባኤ ነው። ስለዚህ ካህኑ ምዕመኑን

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን ኦብያተ ክርስቲያናት

ወክሎ ለብሶ የሚታየው ይህንን ለማመልከት ነው። እግዚአብሔር ስለሰጠን ነፃነትና አምልኮ በዘማሬዎችን፤ በጸሎታችን፤ ቃሉን ስንሰማ እንደ እንባላልባችን እየቦረቀ እናመልከዋለን።

- ነጭና ዘርፋፋ ቀሚስ የክህነት ምልክት ነው።

የእግዚአብሔር ህዝብ ለክህነት የተጠራ ህዝብ ነው። የካህን ስራ ሰውንና እግዚአብሔርን ማገናኘት፤ ድልድዩ መሆን ነው። እግዚአብሔር ወንጌልን ማዳረስ ለመላዕክቱ አልሰጠም፤ ለሰው ልጆች ግን ሰጠ። ስለዚህ ይህ የማስታረቅ ስራ በእኛ ይፈጸማል። ለአምልኮ በተሰበሰቡን ወቅትም ሆነ ሌላ ጊዜ የክህነት ስራችንን መርሳት የለብንም።

- ነጭ የቅድስና የፅድቅ ምልክት ነው።

የእግዚአብሔር ጉባኤ በክርስቶስ የተቀደሰና የጸደቀ ጉባኤ ነው። ክርስቶስ ለመንግስቱ የመረጠው ለርስቱ እያዘጋጀው የሚገኝ ጉባኤ በምድር ላይ ቢኖር ቤተክርስቲያን ናት። ቤተክርስቲያን ደግሞ ምዕመኖቿ ናቸው። ካህኑ ምዕመኑን ወክሎ ሲያይ ይህንን ያሳያል።

- ነጭ ዘርፋፋ ቀሚስ የጸጋ ምልክት ነው።

የእግዚአብሔር ጸጋ ከራስ ጠጉራችን እስከ እግራችን የሸፈነን መሆኑን ያስመዘግባል። የእግዚአብሔር ፀጋ የሌለበት የትኛውም የኑሮ ክፍል እንደሌለ ያሳያል። ስለዚህ ለማምለክ፤ ለመስበክ፤ ለመዘመር፤ ለመብላት፤ ለማንቀላፋት፤ አምሮብን እንድንኖር መልካም ንግግር እንዲኖረን ወዘተ የእግዚአብሔር ጸጋ ያስፈልገናል። በአምልኮ ወቅትም ከአልባሱ የምንማረው ይህንኑ ነው። አንድ አማኝ ፕሮግራሙ ተጀምሮ እስቀሚያልቅ ድረስ የእግዚአብሔር ጸጋ ውስጥ መሆኑን መመዝገብ አለበት።

ነጭ የክብር ምልክት ነው።

እግዚአብሔር ያከበረው እንደ እግዚአብሔር ህዝብ ማን አለ; ኢየሱስ ክርስቶስ ያለበት ጉባኤ ከምንም አይነት ስብሰባ በላይ የከበረ ነው። ምስጋናችንና ጸሎታችን ለመስማት ክርስቶስ ኦብሮን ሰላለ ከዚህ የበለጠ ክብር የት ይገኛል; የእግዚአብሔር ሕዝብ አስደናቂ ህዝብ ነው። ስለዚህ በጉባኤ ስንገኝ እጅግ ልንጠነቀቅ ልንፈራ ደግሞም እጅግ ደስ ሊለን ይገባል። የእግዚአብሔርን ጉባኤ የሚያጣጥልና የሚንቅ ልብ እንዳይኖረን ዘወትር ጸልየን በዚያ ጉባኤ መገኘት የገባናል።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- ነጭ የመባረክ ምልክት ነው።

ነጭ ንፁህ ቀለም ነው። ንፁህና የእውነተኛ በረከት እግዚአብሔር በጉባኤው ላይ እንደሚያፈሰ ይገልጻል። የእግዚአብሔር በረከት ሰማያዊና ምድራዊም ነው። እግዚአብሔር ሲባርክ ሳይሰስትና ሳይጸጸት ነው። ስለዚህ በጉባኤው ውስጥ ሰንገኝ በሙሉ ልብ በእምነት መቅረብ ይገባል።

የጋዋን ጥቅም

የጫዊ /ሚዳዊ/ ጥቅም

- ካህኑ ወይም ሰብዓውን እንዲመራ ለዕለቱ የተመደበው ሰው በአለባበሱ ችግር ቢኖርበት ይሸፍንለታል። እንዳንድ ጊዜ ሰዎች እስከ ፊት ሲቀርቡ ምን ለብሼ ልቅረብ ብለው ይቸገራሉ። ወይም አለባበሳቸው ሌሎች እንደሚፈልጉት ሳይሆን ሲቀር ሰሚዎቹ መልዕክቱን ሳይሆን የአገልጋዩን አለባበስ በማስተዋል መልዕክቱን አይሰሙም። ነገር ግን በጋዋን የተሸፈነ ከሆነ ይህንን አይነት ችግር ያስቀራል።
- የእግዚአብሔርን ጉባኤ የሚመራ አገልጋይ ከሌላ ሰብሰባ የተለየ ሰብሰባ እንደሚመራ ያሳስበዋል። አገልጋዩ ሰብሰባውን በጥንቃቄና እግዚአብሔርን በመፍራት እንዲመራ ያሳስበዋል። ያለበት ጉባኤ የእግዚአብሔር ጉባኤ እንደ ሆነ ይገነዘባል።
- ወጥ በሆነ መልኩ ፕሮግራሙ እንዲመራ ይረዳዋል። በኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነ ኢየሱስ ያሉት ማህበራት በሙሉ በዚህ አይነት የአለባበስ ስርአት ስለሚያገለግሉ ምዕመናን የትም ቢሄዱ እንግዳ አይሆኑም።

መንፈሳዊ /ውስጣዊ / ጥቅም

- የእግዚአብሔር ፀጋ ምልክት ነው።

የአገልጋዩ ልብስ በጋዋኑ እንደተሸፈነ ሁሉ ፅድቃችን የክርስቶስ እንጂ የእኛ እንዳልሆነ ያሳያል። የእኛ የሆነ ሁሉ እንከን እንዳለውና የክርስቶስ የሆነ ሁሉ ንጹህ ቅዱስ መሆኑን ያስረዳል። ስለዚህ ምዕመኑ ይህንን ባለበ ቁጥር የክርስቶስን ፀጋ አብዝቶ ይፈልጋል።

- የእግዚአብሔር ክብር እንደተጎናጸፍን ያሳያል።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ኤልሳቦ ከኤልያስ በላይ ድንቅን ያደረገው የኤልያስን መጎናጸፊያ በማግኘቱ ነው። እግዚአብሔር እጥፍ ድርብ ክብር ያለው መጎናጸፊያ በክርስቶስ አለበት። የእግዚአብሔር ክብር በማህበሩ መካከል ባለማቋረጥ ይፈሳል። ስለዚህ በአምልኮ ስንሰባሰብ ይህንን ክብር እንድንጠብቅ ያሳስበናል።

ሙሉ ፅድቅ ያለው ክርስቶስ በመካከላችን እንዳለ ያሳያል። ካህኑ ክርስቶስን እንደሚወክል ከላይ አይተናል። ይህ መጎናጸፊያ ሊቀካህናችን ክርስቶስ በመካከላችን እንዳለ ፅድቁን እንደተገለጠ ያሳየናል።

ለ. እስቶላ /ላንቃ /

እስቶላ የተለያዩ ቀለማት ያለው መቀነት መሰል ከጨርቅ የተሰራ በአንገት አልፎ በሁለት ማለትም በግራና በቀኝ እስከ ጋዋኑ ጫፍ የሚደርስ አልባስ ነው። እስቶላ በአንገት ላይ ይደረጋል። ይህ የሚያሳየው ለአገልግሎቱ የሚመደበው ካህን የክርስቶስን ቀንበር መሸከሙን ነው። ካህኑና ምዕመናን በአንድነት የክርስቶስን አገልግሎት ለማገልገል ቀንበርን ተሸክመዋል። ክርስቲያኖች የክርስቶስን እርሻ ለማረስ የወንጌልን ዘር ለመዝራት እግዚአብሔር ያሸከማቸው ቀንበር ስለመኖሩ ያስረምራል። ይህን ዘር በታማኝነት ስንዘራ በረከትባ የዘላለም ሕይወትን እናጭዳለን። ይህን የክርስቶስን ቀንበር ለመሸከም ትህትና የዋህነትን ቅንነት ያስፈልገናል። ይህም ከክርስቶስ ከራሱ እንማራለን። እርሱ ከባዱን ቀንበር ተሸክመዋል። ለእኛ ግን ቀላል ልዝብ ቀንበር ሰጠን። ማቴ. 11:28-29

እስቶላ እንደየበአላቱ የተለያዩ ቀለማት ያለው ሲሆን ልዩ ልዩ መንፈሳዊ ትርጉም ይሰጠዋል። በኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነ ኢየሱስ በአብዛኛው አንድ መደብ ያለው እስቶላ በእሁድ አምልኮ ወይም በበአላት የሚደረግ ሲሆን በተጨማሪም እርግብ መስቀል አበባ የመሳሰሉት ሰዕሎች ሊኖርበት ይችላል። በሌሎች ሉተራውያን አብያተክርስቲያናት እንደ እስቶላ የተለያዩ ህብር ያላቸው ቀለማት ሊይዝ ይችላል። እያንዳንዱ ቀለም መንፈሳዊ ትርጉም በሚሰጥ ሁኔታ የተሰራ ነው። ከዚህ ቀጥሎ የኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነ ኢየሱስ የምትጠቀምባቸው ቀለማት እናያለን።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

1. ቀይ

ቀይ መስዋዕትነትን ያሳያል። ስለክርስቶስ መስዋዕትነት ስናስብ የእኛን ከእግዚአብሔር ታርቆ የመኖራችን ሚስጢር ይዞ እናያለን። የአለምን ኃጢአት ለመሸከም እንደ በግ የታረደው ክርስቶስ በመስዋዕትነቱ እኛን አፈራን። ለአገልገሎት የቆመው ካህናትና ምዕመኑ በህይወት ዘመናቸው ሁሉ ሊዘነጉት የማይገባቸው አንድ እውነት አለ። ለወንጌል ሥራ መስዋዕት እንዲሆኑ ማወቅ ይገባቸዋል። ወንጌል ከእግዚአብሔር ለሰዎች የተሰጠ አደራ ነው። ዛሬ በእኛ እጅ የደረሰው ወንጌል በእኛ ብቻ የሚቀር ሳይሆን በመንገዳቸው ሳይሆን በመንገዳችን ሁሉ ይህንን አስደናቂነት መልዕክት ሊያስጥሉን የሚጋፉትን ብዙ ነገሮች አሉ። በእነዚህ ሁሉ መስዋዕትነት ይጠበቅብናል። መፅሐፍ ቅዱስ ስለአንተ ቀትን ሙሉ እንገደላለን ይላል። ሮሜ. 8:34-37 አገልጋዮች ሲመደቡ በማቀሰስ ጊዜ በሚሲዮናዊ ምረቃና ሸኝት ጊዜ ወዘተ ቀይ እስቶላ ይደረጋል። መልዕክቱ የሚመደበውን አገልጋይ መከራ ሁሉ ለመቀበል ተዘጋጅ ማለት ነው። ወንጌል ለሚጠይቀው ማንኛውም አይነት ጥያቄ ንፍሰን እንኳን ቢሆን ለመስጠት የተዘጋጀ ማለት ነው። ክርስቲያን መልካሙን ገድል እንዲጋደል የተጠራ መሆኑን ያስገነዝባል። ለወንጌል መለየት ሕይወትን መስጠት ማለት እንደሆነ ያስገነዝባል። ቀይ እስቶላ በሰማዕታት በአላት ይደረጋል። ለምሳሌ በበአል አስጢፋኖስ እለት ሲለበስ ይሰተዋላል።

ቀይ ሌላም ትርጉም አለው። ቀይ የመንፈስ ቅዱስ መውረድን ያሳያል። ስለዚህም በበአል ሃምሳ / በጴንጤቆስጤ/ በአል ይደረጋል። ይህም መንፈስ ቅዱስ በእሳት አምሳል መውረዱንና እሳት ደግሞ ቀይ ስለሆነ ነው። ስለዚህ ቀይ የሚያሳየን መንፈስ ቅዱስ በመካከላችን እንዳለ ሊያስተምረን ሊያጥናናን ወደ እውነት ሁሉ ሊመራን እንዳለ ነው። ከሁሉም በላይ ክርስቶስን ሊያከብር የሚችለው መንፈስ ቅዱስ በአስደናቂ ሁኔታ በመካከላችን እንዳለ ይገልጻል። ምዕመናንም ሆነ ካህኑ ዘወትር ሕይወታቸውን ለመንፈስ ቅዱስ በማስገዛት ለቃሉ በመታዘዝ የመንፈስ ፍሬ ዘወትር ማፍራት ማለት እንጂ ከወረደው መንፈስ ቅዱስ ሌላ ይወርዳል ብሎ መጠበቅ ማለት አይደለም። መንፈስ ቅዱስ እሳት በመሆኑ ኃጢአትን ያቃጥላል። እኛን ግን እንደ ወርቅ ያነፃናል። ስለዚህ ዘወትር ለእርሱ እንሰጥ።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

ቀይ በስቅለት እለት /ከፋሲካ በፊት/ ባለው አርብ ይደረጋል። ይህ የሚያሳየን ክርስቶስ ስለ እኛ መስዋዕት መሆኑን ነው። ስለእኛ ኃጢአት ሲል ደሙን ያፈሰሰውና በኃጢአተኞች እጅ ተጎሳቅሎ በመስቀል የዋለውን ክርስቶስ ለማሰብና ለማስታወስ ህማም እኛ መፈወሳችንን ያሳያል። ክርስቶስ በእሾህ ግንባሩን በጦር ጎኑን በችንካር እጆቹና እግሮቹን በጅራፍ ጀርባውን በመተልተል ደሙን እንዳፈሰሰልን ለማሳየት ካህኑ በስቅለት በአል ቀይ እስቶላ ይደርሳል።

2. ነጭ

ነጭ እስቶላ በልደት በትንሰኤ በጥምቀት እንደ ቅዱስ ስላሴ ባሉት ታላላቅ በዓላት ይደረጋል። እነዚህ በአላት መልካም በአላት እንደሆኑ ይገለጻል። በእየአንዳንዱ በአል እለት ድስታችን ድርብ እንደሆነ ይገልጻል።

በልደት በአል

የልደት በአል /የገና በአል/ ክርስቶስ ወደዚህ አለም መጥቶ መወለዱን የምናስብበት በአል ነው። ነጩ እስቶላ በጨለማ የተዋጠችው አለም በክርስቶስ ልደት ብርሃን እንደወጣላት ያስተምረናል። ነጩ እስቶላ ብሩህ ተስፋን በክርስቶስ መወለድ ሰማይና ምድር መታረቃቸውን የኃጢአት ደጆች በክርስቶስ እምደተዘጉ እና ሰው ከእግዚአብሔር ጋር ህብረት መጀመሩን ይናገራል። ነጭ የሰላምና የደስታ ምልክት ነው። በክርስቶስ ልደት ታላቅ ሰላም ታላቅ ደስታ ለሰዎች ሁሉ ደረሰ መጣ ማለት ነው። ሉቃ. 2:8-14። ስለዚህ ምዕመናኑና ካህኑ በዚህ በታላቁ በሰላም በሰላም አምላክ እግር ሥር ሆነው ደስታቸውን ሲገልጹ እናያለን። ኢ.ሳ.9:6-7

በክርስቶስ ልደት ሁለት ነገሮች እናያለን።

የእርሱን ታላቅ ትህትና

ያ ታላቅና ኃያል የሆነ አምላክ ህጻን ሆኖ በሰዎች መካከል መገኘቱ አስደናቂ ነው። እርሱ የእኛን ባዶነት ለመሙላትና እኛን ከፍ ለማድረግ ራሱን ባዶ አደረገ። ራሱን አዋረደ። ስለዚህ እርሱ ወደዚህ አለም መጥቶ ስጋ ለብሶ በእኛ ተወለደ እርሱ ለእኛ ተሰጠ። ይህን ታላቅ ብርሃን ወደአለም እንደገባ ሰዎች ሁሉ ወደዚህ ብርሃን እንዲመጡ ቤተክርስቲያን ቡዝ መልክ ታውጃለች። በልደት

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ከምታወጃቸው አንዱ በሆነው አልባሳት እስቶላ በመደረብ ካህኑ ይገልጻል። ምዕመኑንም የብርሃኑ ተካፋይ በመሆን ደስታቸውን ይገልጻሉ።

▪ የእርሱን ታላቅነትና ከፍተኛነት

ይህ የተወለደው ህፃን የእግዚአብሔር ልጅ ነው። ይህ የሰው ልጅ የሆነው ክርስቶስ ከሁሉም በላይነው፤ ይህ ድንቅ መካር የሆነ የዘላለም አምላክ የተወለደበት መታሰቢያ ነው። እርስ ሰላማችን ነው። ምክንያቱም የሰላም አለቃ ነው። በሰላም የሚያስተዳድር ለሰላሙ ወደር የሌለው የሰላም ጠላት የሆነውን ዲያብሎስን የሚያስወግድ ንጉስ ወደ አለም በታላቅ ብርሃን መግባን ታላቅ የምስራች ታላቅ ደስታ መሆኑን ቤተክርስቲያን ታስገነዝባለች።

▪ በትንሳኤ በዓል

የትንሳኤ በአል ላመኑ ሰዎች ግዙፍ የህይወታቸው መታሰቢያ ነው። የእግዚያአብሔር መንግስት በር የተከፈተበት ሞት የተሸፈነበት የሲኦል አፍ የተዘጋበት አዲስ ህይወት የተገኘበት ክስተት ነው። በእግዚአብሔር የሆነ የዘላለም ህይወት በክርስቶስ ትንሳኤ ለቤተክርስቲያን ተሰጠ። ክርስቶስ በሰይጣን የተነጠቅነውን ነጻነት አርነት ድል በሞት ሽሮ በትንሳኤ ለቤተክርስቲያኑ ምርኮ አድርጎ ሰጠ። ይህንን እለት በታላቅ ደስታና በድል እናከብራለን። ስለዚህ የክርስቶስ ድል የእኛ ድል መሆኑን በነጩ እስቶላ ቤተክርስቲያን ታበሰረናለች፤

▪ በጥምቀት በአል

ክርስቶስ ፅድቅን ሁሉ ለመፈጸም የተጠቀመበት ራሱን ለሀጢያተኞች አሳልፎ የሰጠበት ሰማይምድር ለብዙ ዘመናት ተዘግተው ከቆዩ በኋላ ሰማይ የተከፈተበትና እግዚአብሔር ለመጀመሪያ ጊዜ በእርሱ ደስ የሚለኝ ልጁ እነሆ እርሱን ስሙት ያለበትን በማሰብ ይደረባል። እኛም በክርስቶስ ደስተኞች መሆናችንን የምናሳይበት ነው።

▪ በቅድስ ቁርባን በቅዱስ ጥምቀት ስርአት ጊዜ

ክርስቶስ በደሙ የወለዳት ቤተክርስቲያኑን እንዲሁ አልተዋትም፤ ኪዳኑን እንድትጠብቅ በምድር ሲያስቀምጣት ተልዕኮዋን እንድትወጣ ከእርሷ ጋር በመሆን እንጂ ክርስቶስ በሞቱና በትንሳኤው

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

የመሰረታት ቤተክርስቲያኑን በቅዱስ ቃሉና በቅዱሳት ሚስጥራት ይጠብቃታል ያጸናታልም። በቅዱሳት ሚስጥራት ቅዱስነትና ንፅሕናን ለማመልከት ነው። ክርስቶስ በቅዱሳት ሚስጢራቱ አማካኝነት ቅዱስ ስጋውን እንዲያበላን ይገላጻል።

ቅዱስ ስጋውን ያበላናል

ቅዱስ ደሙን ያጠጣናል

እንዲሆን ለሕይወትችን

እንውሰደው በልባችን

ይህ ሰማያዊ መና ነው

ይህ የዘላለም ህይወት ነው

ያን ሕብስት ስንቀበልም

ዘላለም አያልቅብንም

ስብሐት ለአምላክ ቁ. 1መዝ. 148 4ኛና 5ኛ ቁጥሮች

ስለዚህ አንድ አማኝ ወደ ቅዱስ ቁርባን ሲቀርብ እውነተኛ የክርስቶስ ስጋ ለሐጢአቱ ሰርየት እንደተሰጠው አውቆ በእምንት ይቀርባል። እንዲሁም ለቅዱስ ጥምቀት ሲቀርብ ነጩ በክርስቶስ ለቤተክርስቲያን የተሰጠ ንጹህ የሆኑ ቅዱሳት ሚስጢራትን ያሳያል። አገልጋዩ ማንም ይሁን ማንም ለእርሱ ህይወት ጋር ሳናያይዝ እግዚአብሔር የሰጠንን ይህን የአዲስ ኪዳን ስጦታ በእምንት መቀበል ያሳዩናል።

በቅዱስ ሚስጢራት ፀጋና በረከት በቅዱሳት ሚስጢራትአማካኝነት ሰማያዊ መታጠብ በቅዱሳት ሚስጢራት አማካኝነት የሐጢአት ሰርየትና የዘላለም ህይወት እግዚአብሔር እንደሚሰጠን ይገልጻል።

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ሰለዚህ ሰው ወደ ቅዱሳት ሚስጢራት ሲቀርብ በእምነት እንዲቀርብ ያስፈልገዋል። ነጩ እስቶላ የሚያስተላልፈው መልዕክት ይህንን ነው።

በጋብቻና በመተጫጨት /በቀለበት / ስርአት ጊዜ

ነጭ የቅድስና የንፅህና ነጭ ያለ ነውር የመሆን ምሳሌ ነው። ክርስቲያናዊ ጋብቻ እንደማንኛውም የጋብቻ ስርአት አይደለም። እግዚአብሔር የመሰረተው እግዚአብሔር ያቆመው ተቋም መሆኑን ያሳያል። በጋብቻም ሆነ በመተጫጨት ስርአት የሚቀርቡት ወገኖች የተቀደሰ ጋብቻ እፈጸሙ እንዳለ መረዳት ያሻቸዋል። ይህንን ክቡር የሆነውን ስርአት ክረስቲያኖች ሁሉ ሊያከብሩ በንጽህና ሊይዙት ይገባቸዋል። በጋብቻ ስነ ስርአት ላይ ሁለቱ ተጋቢዎች ከካህኑ ተከትለው የሚሏቸው የቃል ኪዳን ቃላቶች ከባድና ሊያስተውሏቸው የተገቡ ናቸው። ሰለዚህ ጋብቻ እንደ ቀላልና ምንም እንዳይደለ ሳይሆን የከበረ መሆኑን ላናውቀው የተገባ ነው። ቤተክርስቲያን ይህንን የተቀደሰ ስርአት ስትፈጽም ምዕመኖቿ እንዲገነዘቡላት ካህኑ ነጭ እስቶላ ይደርሳል።

የእምነት ማጽኛ ተማሪዎች ሲመረቁ

ሰው እምነቱ ሲያጸና ወይም ሲያድስ በቅዱስ ጥምቀት የተቀበለውን የልጅነት ሰላጣኑን ማደሱ ወደ ቃል ኪዳን አምላኩ መመለሱ ነው። ሰለዚህ ፊት ለፊቱ ያለው ዘመኑ ከክርስቶስ ጋር በደስታና በብሩህ ተስፋ የምኖርበት መሆኑን ያስገነዝበዋል። የመንከራተትና የችጋር ዘመን አብቅቶ ከቃል ኪዳን አምላኩ ጋር የታላቅ ደስታና የቅድስናም ኑሮ ለመኖር ጉዞ መጀመሩን ያሳያል። በዚህ በታላቅ ደስታ ወቅት ነጭ እስቶላ ይደርሳል።

3. ወይን ጠጅ

የወይን ጠጅ ቀለም ያለው እስቶላ ልዩ በአላት በሌለባቸው በማንኛውም የእሁድ አምል ይደረሳል። ወይን ጠጅ የእግዚአብሔር በረከት ምልክት ነው። የበረከት ሁሉ ምንጭ የሆነውን እግዚአብሔር ከእኛ ጋር እንደሆነ ይገልጻል። ዘፍ. 27:28 የእግዚአብሔር ህዝብ በእውነትና በቅን ልቡ ወደ እግዚአብሔር ከቀረበ ከበረከቱ እንደማያጎድለው ያሳያል። የወይን ጠጅ በነገስታት ፊት የሚቀርብ መጠጥ የሁብትና የደስታ መገለጫ መጠጥ ነው። ወይን ዘወትር በነገስታት ፊት ይቀርሳል።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ክርስቲያን በንጉሱ በኢየሱስ ክርስቶስ እና በወንድሞች መካከል ደስ እንዲሰኝ የተጠራ ህዝብ መሆኑን ያሳያል። እንዲሁም ቅዱስና እውነተኛ ንጉስ ፈራጅ የሆነው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመካከላችን እንዳለ ይገልጻል። በሁለተኛ ደረጃ የክርስቶስ ቤተክርስቲያን የክርስቶስ አካል መሆን ይገልጻል። እግዚአብሔር ቤተክርስቲያኑን በወይን ይመሰላታል። ግንዱ ክርስቶስ ሲሆን ቅርንጫፎቹ ምዕመናን ናቸው። በክርስቶስ መኖር ለፍሬ እንደሚያበቃ ከክርስቶስ ውጭ የማንጠቅም መሆናችንን ይገልጻል። ሶስተኛ ደረጃ ክርስቲያኖች የተጠራነው ፍሬ እንድናፈራ እንደሆነ ይገልጻል። በአገልግሎታችን በኑሮአችን በጋብቻ ህይወታችን በንግግራችን ክርስቲያኖች ፍሬያማ እና እግዚአብሔርን ደስ የምናሰኝ እንድንሆን ያሳስበናል። ፍሬ ለማፍራት ደግሞ በክርስቶስ እንድንኖር ያሳስበናል።

4. አረንጓዴ

ከጥምቀት በኋላ ባሉት አራት እሁዶችና እንዲሁም ከሰላሴ በኋላ ባሉት ሦስት እሁዶች ካህኑ አረንጓዴ ቀለም ያለው እስቶላ ይደርባል። እነዚህ እሁዶች የቤተክርስቲያን ዘመን የሚያመለክቱ እሁዶች / የቤተክርስቲያን ዘመን እሁዶች ይባላሉ።/ በቤተክርስቲያን ቀኖች አረንጓዴ እስቶላ ይደርባል። ይህ የሚያሳየው እግዚአብሔር የሰጠንን የፀጋ ዘመን ለማመልከት ነው። እግዚአብሔር የሰውን ልጆች ያድን ዘንድ ታላቅ ፀጋ ምህርት እንደሰጠ ያሳያል። አረንጓዴ የህያውነትና የመዳን ምልክት ነው። ስለዚህ የፀጋ ዘመን ሳያበቃ ወደ መሐሪውና ወደሚያድነው አምላካችን እንድንመለስ ያሳስበናል። ከቤተክርስቲያን እሁዶ ቀጥሎ የፍርድ እሁድ በሚባለው እሁድ ካህኑ ቀይ እስቶላ ይደርባል። ይህ የሚያሳየን የእግዚአብሔር የፀጋና የምህረት ዘመን አንድ ቀን እንደሚቆምና እግዚአብሔር ሊፈርድ እንዳለው ነው። ነገር ግን ከቀዩ እስቶላ በፊት አረንጓዴው እንደሚቀድም ሁሉ ከእግዚአብሔርም ፍርድና ቁጣ በፊት ምህረት ፀጋና ህይወት እንደተገለጠ በዚህ እድል እንድንጠቀም ያስተምረናል። ከጥምቀት እሁድ እስከ ፍርድ እሁድ ድረስ አረንጓዴ ይደርባል። በመሃል ሁለት እሁዶች ሲቀሩ ማለት ነው። እነዚህም እሁዶች የጥምቀትና የቅዱስ የሰላሴ እሁዶች ናቸው። በእነዚህ በሁለቱ እሁዶች ነጭ እስቶላ ይደርባል። በጥምቀትና በሰላሴ እሁድ የተገለጠው አምላካችን ታላቅነትና ለእኛ የሰጠንን ብርሃን በማሰብ የተለየ የተስፋ ምልክት ነጭ እስቶላ ይደርባል።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ከእነዚህ ሁሉ እሁዶች በስተቀር ለረጅም ሳምንታት ማለትም ከጥምቀት እስከ ፍርድ የሚቀድም እሁድ ድረስ አረንጓዴ እስቶላ ይደረጋል። ይህንን ባዩን ቁጥር የፀጋን ዘመን እንዳናባክን አምላካችን በፍርድ የሚገለጥበት ጊዜ ስላለው ተዘጋጅተን እንድንኖር ያሳስበናል።

አረንጓዴ የሚያሳየን የተገለጠው ስላሴ አምላካችንና ህይወታችን እንደሆነ እግዚአብሔር አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ በቃሉና በተስፋው የሰውን ሕይወት የሚያለመልም አምላክ እንደሆነ ተስፋና ህይወት በአምላካችን በስላሴ ብቻ እንደሚገኝ እግዚአብሔር በቤተክርስቲያኑ በኩል ህይወት ለአለም ሁሉ እንደሚያድል ያመለክታል። ስለዚህ ምዕመናን በዚህ አምላክ ህያው ሆነው እንደሚንቀሳቀሱና ተስፋቸው እንዲታደስ ከካህኑ አፍ የሚወጣው ቃላት ሁሉ ከእግዚአብሔር የተቀበሉና ለእኛ የተሰጡ መሆናቸውን አውቆ መቀበል ይገባዋል።

አረንጓዴ የተትረፈረፈ የእግዚአብሔርን ፀጋ ያሳያል። ዙሪያችንን በቃኝን ቁጥር እንደ አረንጓዴ ቀለም አይን በብዘት የሚያየው የለም። እፅዋት ሁሉ አረንጓዴ ናቸው። እነዚህ አረንጓዴ ቀለም ያላቸው እፅዋት ህይወት ላለው ነገር ሁሉ መኖር ወሳኝ ናቸው። እንደዚሁም የእግዚአብሔር ፀጋ በእያንዳንዱ ነገራችን ሁሉ የተትረፈረፈ የእግዚአብሔር ፀጋ የሌለበት ምንም እንቅስቃሴ እንደሌለ ያሳያል። ለማምለክ ለመጸለይ ለመናገር ለመራመድ ለማንቀሳሳት ከእንቅልፍ ለመነሳት ለመብላት ወዘተ የእግዚአብሔር ጸጋ ያስፈልጋል። ስለዚህ ስለበዛው ጸጋ የሚያመለክት ቀለም ነው። ምዕመናን በማንኛውም ድርጊታቸውም ሆነ ሀሳባቸው የእግዚአብሔርን ጸጋ እንዲለምኑ ያሳስባል። በተለይ በአምልኮአቸው ሲጸልዩ ቃሉን ሲሰሙ ሲዘምሩ ጸጋው እንዳይለያቸው አጥብቀው ሊማጡ ይገባቸዋል።

5. ጥቁር

ጥቁር ከትንሳኤ እሁድ / ከፋሲካ እሁድ / በሚቀድም ቅዳሜ እለት ይደረጋል። ይህም ክርስቶስ ስለኛ ሲል የሞትን ጽዋ እንደተገነጨና እስከ ሲኦል ድረስ እንደወረደ ለማመልከት ነው። ክርስቶስ ለአዳም ዘር ሁሉ ተመድቦ የነበረውን ታላቅ ፍርድ ታላቅ ሞት ታላቅ መከራና ጉስቁልና በፍቃዱነኛሱን በመስጠት የሞተበትን በማሰብ ካህኑ ጥቁር እስቶላ ይደረጋል። ጥቁር ኢየሱስ ክርስቶስ በጨለማ ኃይላት ላይ እንደዘመተና እስከ ሲኦል በመውረድ ወንጌልን እንደሰበከ የገልጣል። ጥቁር ስለ ኃጢአት

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ብሎ ክርስቶስ የከፈለው ታላቅ ዋጋ የኃጢአትን መራራ ፅዋ እንደጠጣ ያሳየናል። ስለዚህ ምዕመን የኃጢአትን አደገኝነትና መራራነት ተገንዝበው ይህንን ድል በነሳው በክርስቶስ ላይ ፍጹም እንዳይለዩ ሆነው መማጠን እንዳለባቸው ያስገነዝባል። በሌላ በኩል የተከፈለላቸውን ዋጋ በመገረምና ክርስቶስ ላይ የደረሰውን መከራ ተካፋይነታቸው ይገልጣል።

ጥቁር በኃዘን / በቀበር ስነስርዓት/ ላይ ይደረጋል። ከአጠገባችን የነበረ ወንድም ወይም እህት በሞት በሚለዩበት ወቅት ኃዘናችንን የምንገልጥበት ነው። ምንም እንኳን በትንሰኤ የምንገናኝ ቢሆንም ማዘናችን የማይቀር ነው። ከዚህም ሌላ በኃዘን የተጎዱ የሚችሉ ቤተሰብ የኃዘናቸው ተካፋይ የሆነው ክርስቶስ በመካከላቸው እንዳለና መገኘቱም ለበጎ እንደሆነ ያስባሉ።

ሐ. ወገብ መታጠቂያ መቀነት

የወገብ መታጠቂያ መቀነት (cincture በላቲን ቀበቶ ማለት ነው) ጋዋኑና እስቶላው በትክክል ቦታቸውን እንዲይዙ ያደርጋል። ይህም የእውነት ምሳሌነት ነው። በቃሉ የሆነ እውነት መያዝን ያሳያል። ክርስቶስ አምላካችን ሊያገለግለን በመካከላችን የተገለጠው እውነተኛው የታመነ መሆኑን ይገልጻል። መቀነት ፈጽሞ መዘጋጀትን ያሳያል። ዘጸ.12:11 ሉቃ. 12:35 ኢሳ. 11:5 ክርስቶስ ታማኝ አገልጋይ ነው።

ክርስቶስ እውነተኛና እውነትን የተሞላ አምላክ መሆኑን ያሳያል። ክርስቲያኖች ዘወትር ለእውነት እንዲኖሩ የተጠሩ መሆናቸውን ያሳስባቸዋል። ኤፌ. 6:14

ኢየሱስ ክርስቶስ እውነተኛና ፃዲቅ እንደሆነ ለእውነትና ለጽድቅ መኖር እንደሌለን ያስገነዝበናል። ከሁሉም በላይ በመካከላችን ያለው ክርስቶስ በትህትና እኛን ለማገልገል እንደተዘጋጀ ያሳስባል። በተለይ ክርስቶስ በተያዘበት ሌሊት ወገቡን ታዋቂ ማበሻ ይዞ የደቀመዛሙርቱ እግር እንዳጠበ ለእኛ ራሱን እንዳዋረደ ያሳያል። ይህ ብቻ ሳይሆን ክርስቶስ ፅድቅን የታጠቀ የማያዳላ እውነተኛ አምላክ መሆኑን ይገልጻል። በአምልኮአችን ሰዓት እውነተኛ ሰግደት እውነተኛ መስዋዕት ማቅረብ ይገባናል። ምክንያቱም በወገቡ ፅድቅን የታጠቀ ፃድቁ ኢየሱስ በእኛ መካከል ስላለ ነው። ኢሳ.11:5

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

መቀነቱ ክርስቲያኖች ለእውነት እንዲኖሩ እውነትን እንዲገልጡት እውነትን እንዲያገለግሉት እውነት የምትጠይቀውን ማንኛውም አይነት መስዋዕትነት ለመክፈል ዘወትር እንዲዘጋጁ ያሳስባል። በተለይ የእውነት ምንጭ የሆነውን የእግዚአብሔርን ቃል እንዲያውቁና እንዲኖሩት እንዲገልጡት ያሳስባል። ከክርስቶስ ሌላ እውነተኛ አምላክ እንደሌለ መገንዘብና ይህንን እውነት ታዋቅን ለእውነት እንድንኖር በአምልኮአችንም ሆነ በግል ህይወታችን ያስገነዝበናል።

■ ማስታወሻ

እስቶላም ሆነ መቀነቱ ሁል ጊዜ በነጩ ጋዋን ላይ ይደረጋል። ይህም የሚያሳየን ክርስቶስ ከሰጠን የኃጢአት ሰርዮትና ፀጋ በተጨማሪ በእየለቱ መኖር የምንችልበት ፀጋ እንዲደርብልን ያስገነዝብናል። እንዲሁም የክርስቶስ የማያልቀውን በረከት ይገልጻል። ስለዚህ አገልግሎትም ሆነ ህይወት ከእግዚአብሔር ፀጋ የተነሳ እርሱ ባለበት መጠን መሆኑን መገንዘብ ያሻናል። በፀጋው ብቻ ነው ሁሉም። ሌላው ማስታወስ የሚገባን ነገር ልብስ ተክህኖ የሚያገለግለው ምንም እንኳን ካህኑ ቢሆንም ምዕመናን ሁሉ በመሰዊያው ዙርያ ስላሉ ተካፋዮች መሆናቸውን ሊገነዝቡ ይገባቸዋል። ካህኑ በሁለት ገፅታ ይገለጻል። አንዳዴ ክርስቶስን በሌላ ገፅአው ምዕመናን ይወክላል።

በአምልኮ ወቅት የካህኑና የምዕመናን እንቅስቃሴ

ይህ እንቅስቃሴ ዋናው የአምልኮ ክፍል ነው። አማኞች በሙሉ ኃይላቸው አምላካቸውን የሚያከብሩበትና በአምላካቸው ደስ የሚሰኙበት ጊዜ ነው።

1. ከቅዳሴ አገልግሎት በፊት ደውል ይደወላል።

ሀ. ደውል የአምልኮ ሰዓት መድረሱንና ምዕመናን ተሰብስበው እንዲገቡ የሚረዳ ነው። ይህ ውጫዊ ወይም ሜዳዊ ትርጉም ነው።

ለ. ደውል ዋሪ ማስተጋባት ነው። ቤተክርስቲያን ለዐለም ሁሉ ዋሪዋን እንደምታስተጋባ ያሳያል። ክርስቶስ « ኑ እናንተ ደካሞች ሸክማችሁ የከበደባችሁ » ብሎአልና። ስለዚህ ቤተክርስቲያን እንዲድኑ የዋሪ ድምጥዋን እንድታሰማ ምዕመናን ለክርስቶስ መመስከር እንዳለባቸው ይገልጻል።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

ሐ. « አንተ የምትተኛ ንቃ ክርስቶስ ያበራልሃል » ብሎ እንደሚናገር የተኙ /መንፈሳዊ እንቅልፍ የወሰዳቸው/ የደከማቸው ሁሉ ንቁ ማለቷ ነው። በአጠቃላይ እግዚአብሔር ወደአዘጋጅልን ማዕድ እንድንሰባሰብ የግብዣ ዋሪ ድምፅ ነው።

ደውል ከቤተክርስቲያኑ መግቢያ በር ውጭ ሆኖ ይተካላል። ይህም በውጭ ያሉትን ሁሉ ወደ ክርስቶስ ጉያ ተጠጉ ብላ በቤተክርስቲያን እንደምትጣራ ለማሳየት ነው። እኛ ለምስክርነት የተጠራን መሆናችንን ይገልጣል።

1. መቆም የአክብሮት ወይም የማመስገን ምልክት ነው።

በአንድ ታላቅ ስብሰባ ውስጥ ትልቅና የተከበረ ሰው ድንገት ቢገባ ተሰብሳቢው በሙሉ ብድግ ብሎ ይገባል። ለእግዚአብሔር ህዝብ የእግዚአብሔር ቃል የሚያህል ታላቅ የከበረ ነገር ሲነበበ ቁጭ ብሎ አይሰማም። የቃሉ ታላቅነትና ከተናነት በመገንዘብ የወንጌሉና የመልዕክቱ ክፍል ሲነበብ ይነሳሉ። ካህኑ ደግሞ ፕሮግራሙ ከመጀመሩ በፊትና ሲያልቅ ተንበርክኮ የህሊና ጸሎት ከሚያደርግባቸው ጊዜያቶች ውጭ ቆሞ ያገለግላል። ይህም የሚያሳየው፡-

ሀ. በክርስቶስና በእግዚአብሔር መካከል መቆሙንና ስለእኛ እንደሚማልድ በምሳሌ ያስረዳል።

ለ. ካህኑ የሚያገለግለውን የእግዚአብሔር ማክበሩን ይገልጣል።

ሐ. ካህኑ የሚያገለግለውን የእግዚአብሔር ሕዝብ ማክበሩን ይገልጣል።

መ. አገልጋይ በእግዚአብሔር ፊት ይቆማል። 1ኛ ነገሱት 17:1

ምዕመናን የሚቆሙባቸው ጊዜአት

ከኃጢአት ኑዛዜ እስከ ምስጋና ድረስ ። በአንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት የኃጢአት ኑዛዜ ተንበርክከው ከፀለዩ በኋላ ለምስጋና ይቆማሉ። በአብዛኛው የተለመደው ግን ከኑዛዜ እስከ ምስጋና ያለውን ስርዓት በመቆም ይፈጸማል። ይህ የሚያሳየው እግዚአብሔር ይቅር ባይ ቸር መሆኑን አምነው ኃጢአታቸውን ቆመው በቅዱሱ አምላካቸው ፊት በትህትና በተዋረደ ልብ ይቅርታን ለመጠየቅ መቅረባቸውን

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ያሳያል። ከካህኑ በኋላ የኃጢአት ይቅርታ በካህኑ በኩል ሲታወጅ ይቅር ያላቸውን አምላካቸውን ክብር በመስጠት ተነስተው ያመሰግኑታል።

የመልዕክትና የወንጌል ክፍል ሲነበብ ማህበሩ ይቆማል። ይህም የእግዚአብሔር ቃል ክብ መሆኑን ይህ ቃል ፍጹም ከእግዚአብሔር አፍ የወጣ ቃል መሆኑን በዚህ ቃል የሚነገረውን ሁሉ ለመቀበልና ለመታዘዝ መዘጋጀታቸውን ቃሉ እግዚአብሔር የተገለጠውና በስብከትም ወቅት ሊገልጥላቸው እንደለ በፍጹም በመተማመን ሊቃሉ ክብር ለመስጠት ይነሳሉ።

በሐይማኖት መግለጫ ማስታወቅ ጊዜ ምዕመናን ይነሳሉ። ምዕመናን በሐይማኖት መግለጫ ጊዜ አምላካቸውን ያስተዋውቃሉ። ለነፍሳቸው የማመልከው አምላክ ብለው ያስተዋውቋቸዋል። የማያምኑ ሰዎች ካሉም ያስተዋውቋቸዋል ለሰይጣን የነግሩታል። ስለዚህ አምላካቸውን ሊያስተዋውቁ ለአምላካቸው ክብር ይቆማሉ።

ምዕመናን ቡራኬ ሲቀበሉ ይቆማሉ። እግዚአብሔር በቃሉ በመዝሙር ያስተማራቸውን በወንጌል ተስፋ የሰጣቸውን ሁሉ ምዕመናን ለበረከት ያዘጋጃቸዋል። ካህኑ ሲባርካቸው ያ በረከት እንደ እግዚአብሔር ቃል በሙሉ እምነት ሊቀበሉ በአክብሮት ይነሳሉ። ምንም እንኳን የቡራኬ ቃል በካህኑ አፍ ቢነገር እኛ ብንሰማውም የእግዚአብሔር ቃል ስለሆነ እግዚአብሔር በእውነት ይባርክናል።

2. መንበርከክ

መንበርከክ የታላቅ ትህትና ዝቅ የማለት ምልክት ነው። መንበርከክ በታላቁ በእግዚአብሔር ፊት መዋረድን እርሱን ማክበርን ያሳያል። መንበርከክ በተሰበረና በተዋረደ መንፈስ በልዩ ጸሎት መቅረብን ያሳያል። ካህኑ መሰውያው ላይ የሚበረከከው ባሪያ ብቻ መሆኑና የጌታውን ቃል ለማህበሩ የማህበሩን ቃል ለጌታው ለመናገር ብቻ እንጂ በራሱ ስልጣን እንዳልሆነ ቃል ሲገባ ነው።

ካህኑ ወደ መሰውያው ሲቀርብ /ከመክፈቻ ጸሎት በፊት/ እና በመጨረሻ በጽሮግረሙ ፍጻሜ ላይ ተንበርክኮ ይጸልያል። በመጀመሪያው ላይ በአገልግሎት የሚማጠንበት ጸሎት ነው። የፍጻሜው ደግሞ ጌታ ስለረዳው ስለተገኘ ስለባረካቸው የሚያማግንበትና የተማሩትን ሁሉ በቃልና በኑሮ እንዲኖሩት እንዲረዳቸው የሚጸልደበት ጊዜ ነው።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ምዕመናን ቦታው አመቺ ከሆነ በኑዛዜ ጊዜ በጸሎት ጊዜ በጌታ ጸሎት ሂደት በምልጃ ጸሎት ጊዜ ሊንበረከኩ ይችላሉ። በቤተክርስቲያን መታደስ ዘመን ሐይማኖት መግለጫ ሲያስተዋውቁ ምዕመናን ይንበረከኩ ነበር።

3. ማማተብ

በእጅ የሚደረግ የመስቀል ምልክት (ማማተብ) ከጥንት ጀምሮ በክርስቲያኖች ዘንድ የተለመደ ስለ ክርስቶስ መስቀል የሚያሳስብ እንጂ የተወሰኑ አብያተ ክርስቲያናት ባህል አይደለም። የሰው ዘር ሁሉ በተለይም የሚያምኑቱ ሰማያዊውን በረከት ያገኙት በክርስቶስ በመስቀል አማካኝነት ነው። በእጅ የሚደረግ የመስቀል ምልክት ራሳችንን ስናማትብ የክርስቶስ የማዳኑ ሥራ ተካፋዮች መሆናችንን ማረጋገጣችን ስለሆነ በማስተዋል የመስቀሉን ትርጉም አስበን ልናደርግ እንችላለን።

ማማተብ በክርስቶስ አምነው የዳኑ ሁሉ የመስቀሉ ሥራ ተካፋዮች መሆናቸውን መግለጫቸው ነው። የክርስቶስ የመስቀሉ ሥራ ስለእኛ መሆኑን መገንዘባችንን ያሳያል። በአንዳንድ ቤተክርስቲያናት ማማተብ እንዲህ የሚል ትርጉም ይሰጣል። ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ከፍ ካለውና ከከበረው ዙፋኑ እኔን ኃጢአተኛውን ለማዳን ሲል ሰው ሆኖ ከሰማይ ወረደ በእኔ በኃጢአተኛው ልብ አደረ በግራ ነበርኩና አሁን በአብ ቀኝ አስቀመጠኝ ማለት ነው። ይህም በስዕላዊ መልክ ይገልጽታል። ማማተብ ከግንባር የሚጀምረው የክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅነትና የበላይነት ለማሳየት ነው፤ ወደ ልብ የሚያመለክተው ዝቅ ብሎ መዋረዱና በኃጢአተኛ ልብ ለማደር ፍቃደኛ መሆኑን በግራ ትከሻ ላይ ደግሞ እኛ በግራ በኩል (ከፍተኞች ወገን) የነበርን መሆኑን በቀኝ ትከሻ ደግሞ በቀኝ አስቀመጠን (ከበጎች ወገን) ቀላቀለን ማለት ነው ይላሉ ። ስለዚህም ዘወትር ይቀድስናል።

ማማተብ ክርስቶስ የእኛን ህይወት እንደተካፈለ ያውም የመስቀል መከራ በመቀበል እንደሆነ የመስቀል ምልክት በመሰራት ይፈጸማል። ክርስቶስ መከራችንን እንደተቀበለ የእኛ ሕይወት በእርሱ እንደተለወጠ እኛ አሁን በእርሱ እንዳለን ያሳያል።

ካሁኑ በቡራኬ ጊዜና የሰላሴን ስም ሲጠራ ሊያማትብ ይችላል። ማርቲን ሉተር ይህንን አይነት ማማተብ በማለዳና በሰርክ ጸሎቱ ጊዜ ይጠቀም እንደነበር ተጽፎ እናነባለን። ሌሎችም ታላላቅ መንፈሳዊ አባቶች ይህን አይነት አገልግሎት ነበራቸው።

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ምዕመናን ቅዱስ ቁርባን ሲወሰዱ ሊያማትቡ ይችላሉ ይህም የሰጋው ተካፋዮች ህይወት ማግኘታቸውን ሊመሰክሩ ነው። ሰዎች በጭንቀት ሲሆኑ አጸያፊ ክርስቲያናዊ ያልሆኑ ድርጊቶች ሲያዩ ሰይጣንን ሲቃወሙ ያማትባሉ። ይህም ማለት እኔ የክርስቶስ ነኝ ክርስቶስ ደግሞ የእኔ ነው። ከእነዚህ ርኩሳት ሁሉ አልካፈልም ነፃ ነኝ ለማለታቸው ነው።

ማማተብ በአንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት የሌባ ጣትና የአውራ ጣት በመዘርጋት ሌሎችን በማጠፍ የአውራ ጣት ወደ ራስ በማመልከት ሲፈጽሙ ሌሎች ደግሞ ሙሉ ጣቶቻቸውን በመጨበጥ አውራ ጣታቸውን ብቻ ዘርግተው ያማትባሉ። ሁሉም የየራሳቸው ትርጉም ያላቸው ሲሆን የኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነ ኢየሱስ ሙሉ እጅ በመዘርጋት በሙሉ እጅ ያማትባሉ። ይህም የመስቀሉ ስራ ሙሉ መሆኑን ለማሳየት ነው።

4. እጅ መዘርጋት

ካህኑ « አምላክ ከእናንተ ዘንድ ይሁን» ሲል ወይም በቡራኬ ጊዜ እጁን ይዘረጋል። ሉቃ. 24:50

ይህም እጁን ዘርግቶ ባረካቸው ተብሎ ስለተጻፈ ካህኑ የሚባርከው በረከት የክርስቶስ በረከት መሆኑን ለመግለፅ ነው። እጅ መዘርጋት አለመስሰትን በሙሉ ፍቃድ ከውስጥ ያለውን ነግር (በረከትን) አሳልፎ መስጠትን ያመለክታል። ክርስቶስ እኛን የባረከን ምንም ሳይሰሰትና ሳይቆጥብ ጨርሶ ባርኮናል። ካህኑ እጁን ዘርግቶ ሲባርክ ወይም አምላክ ከእናንተ ዘንድ ይሁን ሲል እግዚአብሔር ይህንን በረከት እንደሚፈፅም ምዕመናን ሆነ ካህኑ ማመን ይገባቸዋል።

እጅ መዘርጋት ለመርዳት መዘጋጀትን ያሳያል። እንደክርስትና ውጣ ውረድና ፈተና የበዛበት ከባድ የሆነ ሕይወት በዚህ ምድር ምንም የለም። ነገር ግን ክርስቲያን ብቻውን አይደለም።

እግዚአብሔር ዘወትር ሊረዳው እጁን እንደዘረጋለት መርሳት የለበትም። የተሰበከው ቃል ከባድ ቢሆን፣ የዘመርናቸው መዝሙር ሊከብዱን ሕይወት አስቸጋሪ ቢመስለንም እግዚአብሔር እጆቹን በመዘርጋት ይባርካል።

5. የካህኑ ወደ መሰውያውና ወደ ህዝቡ መዞር

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

በአንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት ካህኑ ፕሮግራሙ ተጀምሮ እስኪያልቅ ድረስ ከጠረጴዛው በስተ ጀርባ በመሆን ፊቱን ወደ ህዝቡ እንደመለሰ እስከ መጨረሻ ይጨርሳል። ይህም የእግዚአብሔር ፊት ዘወትር ወደ ህዝቡ መሆኑን ለማመልከት ነው። በሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ደግሞ ካህኑ የህዝቡና የእግዚአብሔር ወኪልነቱን ለማሳየት አንዱ ወደመሰውያው ያዞራል በሌላ ጊዜ ፊቱን ወደ ህዝቡ ይመልሳል።

ካህኑ ህዝቡን በሚወክልበት ጊዜ የራሱንና የህዝቡን ነገር ወደ እግዚአብሔር ሊያቀርብ

ነው። ይኸውም በሐጢአት ኑዛዜ ጊዜ በምልጃና በምስጋና በጌታ ጸሎት ጊዜ ፊቱን ወደ መሰውያው ያዞራል። ካህኑ ክርስቶስን በሚወክልበት ጊዜ ፊቱን ወደ ህዝቡ ያዞራል።

ይህም ክርስቶስ የሰጠንን ተስፋና መጽናናት በቃሉ የተናገረንን ነገር ሲያበሰር ነው። ይኸውም የሐጢአትን ስርየት በማስታወቅ ጊዜ በሚባርክበት ጊዜና ሱብሐት በሚልባቸው ጊዜአት ነው።

1 መደበኛ የእሁድ የቅዳሴ አገልግሎት

መደበኛ የእሁድ የቅዳሴ አገልግሎት አሁን ባለው የቅዳሴ መጽሐፍ መሰረት የምናየው ይሆናል።ይህ አገልግሎት ማህበሩ በእግዚአብሔር ስም ተሰብስቦ አምላኩን በማክበርና በማምለክ የሚገለገልበት ስርዓት ነው።

መደበኛ የእሁድ ቅዳሴ የተባለው የተለየ አገልግሎት ሳይኖር በመደበኛ የእሁድ አምልኮ የሚደረግ አገልግሎት ስለሆነ ነው። ይህ አገልግሎት የተለመደ ወይም የእሁድ አገልግሎት ተብሎ ይጠራል።

የመደበኛ የእሁድ አምልኮ በሁለት ዋና ዋና ክፍል ከፍለን መመልከት እንችላለን።

1. የጸሎትን የዝግጅት ክፍል

2. የቃሉ ክፍል

- የፀሎትና የዝግጅት ክፍል /በ984 ዓ.ም በታተመው የቅዳሴ መጽሐፍ ገጽ 17-34 ይገኛል።

በዚህ መጽሐፍ ቅዱም ተከተል ከ1-1፣ ያለው ክፍል የዝግጅት ክፍል ይባላል። ይህም የተባለበት የእግዚአብሔርን ቃል ለመስማት ወይም የጌታን ስጋውና ደሙን ለመቀበል የሚያዘጋጅ ክፍል ስለሆነ

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

ነው። አንዳንዶች ደግሞ ይህንን ክፍል የጸሎት ክፍል ባለው ይጠሩታል። ይህም የተለያዩ ጸሎቶችን ስላቀፈ ነው። ስለዚህ ሁለቱንም ለማጠቃለል የጸሎትና የዘረግጅት ክፍል በማለት በዚህ ጽሁፍ ቀርቦአል።

ክፍሉ ብዙ አይነት ጸሎቶችን አቅፋል። እግዚአብሔርን የማወደስ፣ ስለኃጢአታችን ኑዛዜ፣ ምዕመናን በአንድነት በመደሰት አምላካቸውን የሚያመሰግኑበት፣ ኃዘንን /ንስሃን/ ስለሌሎች መማለድን፣ በእግዚአብሔር ላይ ስላለን መታመን የምንገልጽበት፣ ስለ ህብረተሰብ አገር መሪዎቻቸው ወዘተ የሚጸለዩበት ክፍል ነው። በክፍሉ ያሉት ምስጋናና ጸሎት ምልጃ በቀስታ በቃል በመናገር፣ በዜማና በመዝሙር መልክ ይቀርባሉ። በክፍሉ የሚቀርቡት አገልግሎቶች በጥቂት ቃላት በመጠቀም የአምላክን ነገር የሚገልጹ ወይም በዝርዝር ቀርበው የሚያስተምሩ ናቸው። የዚህ ክፍል ዋና አላማው ራሳችንን ለእግዚአብሔር እንድናዘጋጅ ወደ እኛ የመጣውን እግዚአብሔርን እንድንቀበለው መርዳት ነው። እግዚአብሔር በቃሉ ወይም በቅዱስ ቁርባን ወደ እኛ ሳያቋርጥ ይመጣልና። ራሳችን ሰብስበን ሃሳባችን ጠቅልለን በሙሉ ሀይላችን ወደእኛ የመጣውን ቃሉን ወይም ስጋና ደሙን መቀበል እንድንችል የእግዚአብሔርን ማንነት የሚያስረዳና የሰው ከእግዚአብሔር ጋር ያለው ግንኙነት የሚገልጽ ክፍል ነው። አገልግሎቱ ከመጀመሩ በፊት ካህኑና ረዳቱ ለአምልኮ የሚያስፈልጉ ነገሮችን፣ አልባሳት፣ ሻማና ሌሎችም ነገሮች በትክክል በቦታ ቦታቸው መሆናቸውን ያረጋግጣሉ። ከአምልኮው ፕሮግራም በፊት አገልጋዮቹ ተሰባስበው እግዚአብሔርን በመማጠን ይጸልያሉ እንጂ እንደመጡ ዘው ብለው ማገልገል አይገባቸውም። ምዕመናንም ቢሆኑ ወደ ቤተክርስቲያን ውስጥ እንደገቡ ሰፍራቸውን ይዘው በጸጥታ እግዚአብሔር እንዲናገራቸው የተባረከ ጊዜ እንዲሆንላቸው ቢጸልዩ መልካም ነው። አሁን በኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን የቅዳሴ መጽሐፍ ያሉትን የቅዳሴ አባባሎች በተራ ቁጥራቸው ለማየት እንሞክር፤

1. << በአብ፣ በወልደ በመንፈስ ቅዱስ ስም አንድ አምላክ አሜን >>

ካህኑና ምዕመናን ቦታቸውን ከያዙ በኋላ በሰላሴ ስም ማህበሩን ሰላምታ ያቀርባል። ይህ አጭር አባባል ትምህርት አለው።

- እግዚአብሔር በጉባኤው መካከል እንዳለ ማወጅ ነው።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

እግዚአብሔር ያለበት ጉባኤ የተቀደሰ ጉባኤ ስለሆነ የሚደረገው አገልግሎት ሁሉ ለሰሙ ክብርና በእርሱ የተመራ አገልግሎት እንደሆነ ጉባኤውና ካህኑ እንዲረዱ ያደርጋል። በጉባኤው መካከል የሚያደርገው ማንኛውም አይነት ሁኔታ በጌታ ስም የሚካሄድ መሆኑን ይገልጣል። ቆላ. 3:17

- በሰላሴ ስም የምናምን መሆናችንን ይገልጣል።

በኢትዮጵያ ባላቸው ሉተራዊት /መካነ ኢየሱስ/ አንድ አምላክ የሚል በመጨረሻ ይጨምርበታል። ይህ ከኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን የተወሰደ አባባል ነው። እግዚአብሔር ራሱን በአብና በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም በሶስት አካልነት ቢገለጥም አንድ አምላክ መሆኑን ያስገነዝበናል። የኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያን የኦርዮስን የሰህተት ትምህርት ለመቃወም በኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነ ኢየሱስ የቅዳሴ ስርዓት ውስጥ እንጠቀማለን።

- ክርስቲያናዊ አምልኮ መሆኑን ይገልጣል።

ክርስቲያናዊ ሰብሰባ የክርስቲያን አምላክ አብ ወልድ መንፍስ ቅዱስ ተጠርቶ ይጀመራል። ይህ አምላክ የጠራውን ሰብሰባ ነው የምንካፈለው። ይህ የጠራን አምላክ የጠራን ለከንቱ ሳይሆን ሊባርከን ሊናገረን ኃይልን ሊሰጠን ይቅር ሊለን ስለሆነ ስሙን ጠርተን ጋብዘው በደስታ አምልኮአችንን እንጀምራለን።

አገልግሎታችን ሁሉ በአምላካችን በእግዚአብሔር እርዳታና መሪነት እንዲካሄድ በማመን እንጠራዋለን ። ሁሉም በሰሙ እናካሂዳለን። ስለዚህ ይህን ታላቅ አምላክ ስሙን ጠርተን አገልግሎታችንን በሰሙ እናካሂዳለን።

- የአምላካችን የሰላሴ ስም ስንጠራ በሰሙ ስራውን ይነግረናል።

እርሱ አባት ነው።የሚያፈቅረን ፣የሚንከባከበን ፣ልንቀርበው የምንቸለው

አምላክ አብ አባታችን ነው።ሕይወት ይሰጠናል። እርሱ ወልድ ተወለደልን፣ ከሃጢአት ከሞት ባርነት ነጻ ያወጣን ዘንድ ሰው የሆነ በመካከላችን ለዘለአለም የተቤዠን ነው። እርሱ መንፈስ ቅዱስ ቀዳሻችን እምነትን የሚፈጥርልን የሚያጽናናን አምላክ ነው። ስለዚህ ስሙን ጠርተን የምናመልከው አምላክ

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን ኦብያተ ክርስቲያናት

ከእኛ ጋር በእጅጉ የቀረበንና በመካከላችን ያለ የሚሰማን የሚረዳን መሆኑን ተገንዝበን እናመልከዋለን።

- በስላሴ ስም መጀመር ጸሎት ነው።

ስሉስ የሆነው አምላካችን አገልግሎታችንን ተገኝቶ እንዲባርክልን መለመን ነው። አምላካችን ስብሰባችንን እንዲባርክና እንዲመራው መጋበዝ የሚደረገው ማንኛውም አይነት ጸሎትና አምልኮ ሁሉ እርሱ ተረክቦ ለሰሙ ክብር እንዲያውለው አሳልፎ መስጠት ነው። በዚህ ጊዜ በጸሎቱ ካህኑም ሆነ ምዕመኑ በአንድነት ይጸልዩለታል። ጉባኤው አሜን በማለት ይሰማማል።

- በእግዚአብሔር ስም መጀመራችን ስሙ ባለበት እግዚአብሔር እንደሚገኝ መገንዘብ ነው።ማቴ 18:20

የእግዚአብሔር ስልጣንና የእግዚአብሔር መለኮታዊ ግዛት አለ። ስለዚህ የጉባኤው ባለቤት ማንም ሳይሆን ስሉስ የሆነው አምላካችን ስለሆነ ለሰሙ ክብርን በመስጠት ስሙን ጠርተን እንጀምራለን።

- የእግዚአብሔር ስም በተጠራበት ሌሎች ክፉ ሀይሎች ሁሉ ሰፍራውን ይለቃሉ።

የእግዚአብሔር ስልጣንና የእግዚአብሔር ስም ከስም ሁሉ በላይ ነው። ስሙ ተቃዋሚዎችን እያጠፋ በሰሙ ለተሰበሰቡት በረከትና ጸጋን የሚሰጥ ስም ነው። በቅዳሴ አገልግሎታችን ወቅት ስሙን ስንጠራ የሰሙ ባለቤት ይደርስልናል።ከከበቡን ጠላቶቻችን ሁሉ ያድነናል። በእግዚአብሔር ስም በተጠራ ጉባኤ ላይ ባለቤትነትና ስልጣን ያለው እርሱ ብቻ ስለሆነ ሁሉም ሀይላት ይሸሻሉ። ስሙ ይክበር !!
መዝ / 118/8-12

- የእግዚአብሔር ስም በተጠራበት ሁሉ የሚሰራ ስም ስለሆነ እንጠራዋለን።

ስሙን ጠርተን ስናጠምቅ በእውነት ስሙ ታምራትን ይሰራል፤ ተጠማቂው በሚያስገርም ሁኔታ ከስላሴ ጋር ህብረትን ፈጥሮ ቤተሰብ ያደርገዋል።ስሙን ጠርተን አምልኮ ስንጀምር በእውነት እግዚአብሔር ይገኛል። ስለዚህ የእግዚአብሔር ስም ለአምልኮና ለንስሐ እናጠራራዋለን እንጂ በከንቱ ልናቃልለው አይደለም። ስሙን አምልኮአችን መጀመሪያ የምንጠራው የተቀደሰና የተባረከ ጉባኤ ስለሆነ በጉባኤው ዋሪ በእግዚአብሔር ስም እንከፍታለን።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- ካህኑ በሰላሴ ስም አምልኮን ሲጀምር የመስቀል ምልክት በመስራት በማማተብ ይጀምራል።

በሚያማትብበት ወቅት ግንባሩን ደረቱን ቀኝና ግራ ትከሻውን በሙሉ እጁ በመንካት የሰላሴን ስም ይጠራል። ይህም ሁለንተናችንን ስለ እኛ በማተውና በተነሳው ክርስቶስ ውስጥ ማስቀመጣችንን፣ የክርስቶስ ማትና ትንሳኤ ተካፋዮች መሆናችንን፣ በክርስቶስ የመስቀል ስራ ነጻ መውጣታችንን ይገልጻል።

2 በእለቱ የሚመረጥ /የመግቢያ/ መዝሙር

እግዚአብሔርን እናመልከው ዘንድ መፍቀድ አስደናቂ ነገር ነው። እንደገና ከዚህ በፊት ካደረገልን በላይ ለእለቱ ደግሞ ሌላ እድል ሰጥቶናል ስለዚህ ይህንን አምላክ ለማመስገን በዜማ አፋችን እንከፋታለን። እግዚአብሔር ጸሎታችንን እንዲሰማን እንዲናገረን የተሰበሰቡን ህዝቦች በደስታና በመገረም በዜማ ለስሙ ክብር እንሰጣለን።

በመደሰት በፍቅርና በንፍቀት እናዜምለታለን። ለእለቱ የተመደበ መዝሙር በካህኑ ወይም በመዘምራን አማካኝነት በመመራት በጉባኤው ይዘመራል። ይህ መዝሙር ክፍል መግቢያ/introit/ ይባላል።

/3-7/ የሐጢአት ኑዛዜና የሐጢአት ይቅርታን ማሳወቅ

ይህ ክፍል ሉተራውያን ከሌሎች ቅዳሴ ካላቸው አብያተ ክርስቲያናት ለየት የሚያደርጋቸው ነው። በመጀመሪያ ደረጃ በየእሁድ አምልኮ የማይቀር ክፍል ነው።

በሁለተኛ ደረጃ በሌሎች አብያተ ክርስቲያናት ካህኑ ብቻውን ሀጢአተኛ እንደሆነ እንደማይጠቅም ይናዘዛል እንጂ ከጉባኤው ጋር አብረው አይናዘዙም። ሉተራውያን ግን ሁል ጊዜ የሐጢአት ኑዛዜና የሐጢአት ይቅርታን ማስታወቅ አዘውትረው ይጸልያሉ። ይህ የሆነበት ሰው በፍጥረቱ ሀጢአተኛ መሆኑን በመገንዘብ ከፍጥረታችን ሀጢአተኞች መሆናችንን ደግመን ደጋግመን እንናዘዛለን። አንዳንድ ሰዎች ይህንን መደጋገም ለምን ያስፈልጋል። አንዱ ንስሐ ከተገባበት አይበቃም ወይ; እያሉ ይጠይቃሉ። ቅዱስ አውግስጢኖስ « እኛ ሁል ጊዜ የምንናዘዘው አንዱን ሀጢአት ይቅር እንዲለን ያንኑ በመደጋገም ሳይሆን እኛ ሀጢአት ላንሰራ የምንችልበት ባህርይ እንደሌለን ትክብረዋለን የማንለይ መሆናችን ተገንዝበን መቅረባችን እንጂ። » ብሎታል። ስለዚህ ሁል ጊዜ የምንናዘዘው

የቅዱስ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

በእግዚአብሔር ጸጋ ላይ በመታመንና በመደገፍ ምህረትና እርዳታን መጠየቅ ተገቢ ነው። እርሱ ልጁን እንኳን ሳይሳሳ አሳልፎ የሰጠን ስለሆነ ዛሬም ሊረዳን እጆቹን ዘርግቶ ይገኛልናል።

3.ሀ.ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ እግዚአብሔር ጸቦአት ምድር ሁሉ በግርማው ሞልቶአል።ሆሳስዕና ከላይ በእግዚአብሔር ስም የሚመጣ የባረከ ነው። ሆሳስዕ ከላይ። ኢሳ 6፡1-8፣ ዮሐ 12፡12-15፣ ማቴ 21፡9

የእግዚአብሔር ቅድስና /Trishagion/ ሶስት ጊዜ ቅዱስ። ይህ የእግዚአብሔር ፋጽም ቅድስናን ያሳያል። እግዚአብሔር ከፍጥረቱ የተለየ ነው። /ኢሳ.6፡3/ እግዚአብሔር በራሱ ንጹህ ነው።እንባቅም 1፡13

ይህ ክፍል የእግዚአብሔርን ቅድስና ያውጃል፤ እግዚአብሔር ከእኛ ከመላእክትና ከፍጥረቱ ሁሉ ፈጽሞ በተለየ ሁኔታ የተቀደሰ /የተለየ/ አምላክ መሆኑን ጉባኤውና ካህኑ በመቀባበል ይገልጹታል።ይህ ቅዱስ አምላክ በሶስትነቱና በአንድነቱ ይገለጻል።የእግዚአብሔር ባለግርማ ሞገስ ያለው ለቅድስናው ወደር የሌለው መሆኑን ይገልጻል።የእግዚአብሔር ቅድስናና ፍጹምነት እያሰብን ይህንን ታላቅና ሀያል አምላክ እናመልካለን።ይህንን ከምንም ነገር የነጻና ለሐያልነቱደር የሌለው አምላክ በተገለጠበት ጊዜ ኑብዩ ኢሳያስ ወዮ እኔ ከንፈሬ የረከሱብኝ፤ከንፈራቸው በረከሰባቸው ህዝቦች መካከል የምኖር ብሎ ራሱን ናቀ።ሐጢአተኝነቱን ተረዳ፤ ስለዚህ በእግዚአብሔር ፊት ለምህረትና ለይቅርታ ወደቀ። ሰው የእግዚአብሔር ቅድስናና ታላቅነት በተረዳ ጊዜ በትህትናና በተዋረደ መንፈስ ራሱን በመናቅ ሀጢአተኝነቱን ተረድቶ ለንስሐ መቅረቡ የማይቀር ነው።

ኢሳያስ ብቻ ሳይሆን መዝሙረኛውም የእግዚአብሔርን መቅደስ ምን እንደሚመስል ገልጾልናል።መዝ /11፡4 መዝሙረኛው ሁለት የሚቃረኑ የሚመስሉ ነገሮች ይናገራል።የእግዚአብሔር መቅደስ የማደርያው ከፍታና የዙፋኑ ንጽህና ከተናገረ በኋላ የሚመለከተው ግን ድሆችን እንደሆነ ገልጦአል።ድሃ ማለት ልብ የተዋረደ የመንፈስ ድሃ ትሁት ማለት ነው። ሰው የእግዚአብሔርን ዙፋን ሲመለከት ራሱን ያዋርዳል።ራሱን ያዋረደ ሰው ደግሞ ጌታ ይመለከተዋል። ስለዚህ በየአምልኮው የእግዚአብሔር ቅድስና/sanctos/ የሚታወጀው ጉባኤው የእግዚአብሔርን ማንነት ተረድቶ በእውነተኛ ንስሃ በፊቱ እንዲቀርብ ነው።በአብዛኛው ጊዜ ይህ ክፍል በዜማ ይባላል።ይህም መላዕክት

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

እግዚአብሔርን በዜማ እንደሚያመልኩት በመገንዘብ ምንም እንኳን እንደእነሱ ያለ ዜማ ባይኖርም እግዚአብሔርን በሰጠን አቅማችንና ድምጻችን ከእነሱ ጋር በማስተጋባት ከፍ ከፍ እናደርገዋለን።

ከዚሁ ከቅድስና ማወጅ ጋር አብሮ የሚገለጸው « ሆሳዕና ከላይ በእግዚአብሔር ስም የሚመጣ የተባረከ ነው።» የሚል ነው። ሆሳዕና ማለት አሁንና አድን ማለት ነው።

ሆሳዕና ማለት የእግዚአብሔር ፍቅር ተገለጠ ማለት ነው። በሰው መካከል በእግዚአብሔር ለማስታረቅ ክርስቶስ እንደባ ያሳያል። እግዚአብሔር ታላቅና የተፈራ ሆኖ ሳለ ይቅር ለማለት፣ ለማዳን ለዎችን ከበደላቸው ለማንጸት ቅርብ ሆነ። ስለዚህ ወደ ጸጋው ዙፋን በእምነት እንድንቀርበው አምላክ ፈቀደ። ስለዚህ ሃጢአተኛው ሰው ከሐጢአቱ የተነሳና ከእግዚአብሔር ቅድስና የተነሳ ወዮ የፋሁ ሲል አምላክ ደግሞ የሚያድንበት መንገድ እንደዘረጋ ያሳየዋል። ይህ ክፍል የእግዚአብሔር ቅድስናና ፍጹምነት የሰውን ሀጢአተኝነት ከማሳየቱም በላይ ታላቁና ግርማ ያለው አምላክ እግዚአብሔር በሰው መካከል ለመኖር የመፍቀዱን ምስጢር ያስታውቀናል።

ካሁኑ የእግዚአብሔር ማንነት ከገለጸ በኋላ ጉባኤውን ለንስሐ ይጋብዛል።

ለ እግዚአብሔር በተቀደሰ መቅደሱ አለ፣ ዙፋኑም በሰማይ ነው፣ ትሁትና የተዋረደ መንፈስ ላላቸው ቅርብ ነው። አዝኘው ለሚናዘዙት ይሰማል። ፀሎታቸውንም ያዳምጣል። ስለዚህ ወደ ጸጋው ዙፋን በእምነት እንቅረብና ሐጢአታችንን ቆመን /ተንበርክክን/ እንናዘዝ።

እግዚአብሔር ቅዱስ ነው። ማደሪያውም የተቀደሰ ነው። የእግዚአብሔር ማደሪያ እንዲሆኑ የተጠሩ ክርስቲያኖች መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል። 1ኛ፡ቆሮ.3፡16

ይህ ክፍል በሚገለጽበት ጊዜ ሁለት ነገሮች ወደ ልባችን ይመጣሉ።

የመጀመሪያው የእግዚአብሔር ቅድስና ሁለተኛው የእኛ ሐጢአተኝነት ናቸው። እነዚህን ባወዳደርን ጊዜ ራሳችንን እንንቀዋለን። ፍጹም ሐጢአተኛ መሆናችንን እንገነዘባለን። የዚያን ጊዜ ልባችን እጅግ ይሰበራል። እኔ ማነኝ; የእግዚአብሔር ማደሪያ እንሆ ዘንድ ብለን ራሳችንን እንጠይቃለን። ኢሳያስ የእግዚአብሔርን ቅድስናና ግርማ ባዩ ጊዜ ጠፋሁ አለ። ከንፈሬ የረከሰብኝ ነኝ አለ። ራሱን ከተመለከተ

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

በኃላ ቀዋሎ ህዝቡን ተመለከተ። ዛሬም የእግዚአብሔር ቅድስና ስንመለከት ትምክታችን ሁሉ ስለሚጠፋ ፍጹም ሀጢአተኛ መሆናችንን እንገነዘባለን።

መድሀኔ የሞተበትን

ያንን መስቀል ስመለከት

እንቀቀዋለሁ ህይወቴ

ይጠፋል የልቤ ትምክህት

የእግዚአብሔር ዙፋን ከፍ ያለና ማንም የማይደርስበት ብቻ ሳይሆን፣ቅርብ ሊደረስበት የሚችል ነው። የእግዚአብሔር ዙፋን የሚደረስበት በመንጠራራትና በምርምር ሳይሆን በትህትናና በተዋረደ መንፈስ ነው።

አንድ ሀጢአተኛ ሀጢአቱን ተረድቶ ራሱን አዋርዶ ሲቀርብ እግዚአብሔር ይቀርበዋል። ኃጢአቱንም ሁሉ ይቅር ይለዋል። ሉቃ.18፡9-14 ቀራጩ የእግዚአብሔርን ቅድስና ለማየት ስለፈራ አይኑን እንኳን ወደ ሰማይ ማየት ፈርቶ ዓይኑ አቀርቅሮ እኔ ኃጢአተኛውን ማረኝ ብሎ ደረቱን ደቃ። እግዚአብሔርም ተለመነው።

እኛም ስለኃጢአት ኑዛዜ የምንቀርበው በልማድ ሳይሆን በእውነት በደላችን ተሰምቶን ከሆነ በእውነት ጌታ ይምረናል።

የኃጢአት ኑዛዜ

በቅዱስ መጽሐፍ ላይ የተጠቀሱት ከኑዛዜ አይነቶች ካህኑ መርጦ ሲጸልይ ወይም ከማህበሩ ጋር እየተቀበሉ በዜማ መልክ ሲናዘዙ ይችላሉ። የንሳሃ ጸሎቶች ከቅዱስ መጽሐፍ ገጽ 17-18 ተመልክት። የኃጢአት ኑዛዜ ጸሎት ሁለት ክፍሎች አሉት። አንደኛው የኃጢአትን ማስታወቅ /ኑዛዜ/ ሲሆን ሁለተኛው የኃጢአትን ይቅርታ ናቸው። ኃጢአትን ማስታወቅ ማለት ኃጢአተኝነትን መገንዘብ በብዙ መንገድ እግዚአብሔርን የበደልን የተላለፍን የእኛ ኃጢአት ሁል ጊዜ ከቸሩ አምላካችን የለየንና ከፍጥረታችን ኃጢአተኛ መሆናችንን መገንዘብና መናዘዝ ማለት ነው። እግዚአብሔር እያንዳንዱን

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

ኃጢአታችን ቢቆጣጠርብን ሃሳባችን ሰራችን ሁሉ ቢቆጣጠርብን ተስፋ ያልነበረን መሆናችንን በመገንዘብ የምንጸልየው ረሎት ነው። ነገር ግን ኢየሱስ ክርስቶስ ኃጢአታችንን ብንናዘዝና በእውነተኛ ንስሃ በፊቱ ብንቀርብ ይቅር እንደሚለን ተስፋ ስለሰጠን በዚህ ተማምንን እንቀርባለን። 1ኛ ዮሐ. 1፡9

የኃጢአት ይቅርታ የምንጠይቀው በኢየሱስ ክርስቶስ ምግባር ተማምንን በኃጢአታችን እጅግ አዝን እግዚአብሔርን መበደላችን ተስምቶን ደግሞ ኃጢአት ላለመስራት ፈልገን ያለፈውን ይቅር በለን እንልዋለን። ወደ ፊትም ኃጢአትን ደግምን እንዳንሰራ በጸጋው እንዲረዳን እንለምነዋለን። ስለዚህ በአምላካችን ፊት በትህትና በተዋረደ መንፈስ በይቅርታ እንዲጎበኘን እንማጠነዋለን።

ክርስቲያን በአንድ ጊዜ ጻድቅም ኃጢአተኛም ነው። ስለዚህ ሁል ጊዜ ኃጢአቱን እየተናዘዘና እግዚአብሔርን ይቅርታ እየጠየቀ መኖር ይገባዋል። አንዳንድ ሰዎች አንዴ የዳነ ሰው መናዘዝ አያስፈልገውም ይላሉ። ማርቲን ሉተር ስለ አማኞች ሲናገር እንዲህ ብሎ ነበር። ክርስቲያን ማለት የዳነ ኃጢአተኛ ማለት ነው። ስለዚህ ከሌላው ውጭ ካለው ሰው የምንለየው ኃጢአት ስለማንሰራ ሳይሆን በኃጢአታችን ስለምንጸጸትና ይቅርታን ስለምንጠይቅ ብቻ ነው። የእግዚአብሔርን ማንነት ስንመለከትና ግርማው ሲያስፈራን ማህበሩ ሁሉ በውስጥ አይኑ ራሱን ሲመለከት ዝቅ ያደርጋል። ኃጢአቱንም ሳይሸሽ ግ ይናዘዛል። ጌታችን መድሃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ መሰውያው ስንቀርብ ወደ እግዚአብሔ ስንቀርብ እንዴት መቅረብ እንዳለብን ነግሮናል። ማቴ. 5፡23-24 ሐዋርያትም በመልክቶቻቸው እንዲሁ ነግረውናል። 1ኛ ቆሮ. 11፡28 ያዕ.5፡16

ስለዚህ የኃጢአት ኑዛዜ ወደ እግዚአብሔር ከሰው ጋር ብቻ ሳይሆን ከወገኖቻችን ሁሉ ጋር ይቅርታ መደራረግን የያዘ ነው።

የኃጢአት ኑዛዜ ማለት ከእግዚአብሔርና ከሰው ጋር ሰላም ለመሆን መወሰን ያደፈረሰናቸው ሰላሞች ካሉ መጠገን ማለት ነው። ይህ ሲሆን መስዋዕታችንን ጌታ ይቀበለዋል።

መጽሐፍ ቅዱስ በአዳምና በሄዋን መሳት ዘራቸው ሁሉ /እኛን ሁሉ/ ኃጢአተኞች እንደሆኑ ይነግረናል። አዲስ የተወለደ ሕፃን ምንም ባለማወቁ ሳይሆን በኃጢአት የተወለደ በመሆኑ ኃጢአተኛ ነው። ስለዚህ ኃጢአት ክፉና የማይገባ አስተሳሰብ ንግግር ወይም ስራ ብቻ ሳይሆን ሰውን ባሪያ

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስን አብያተ ክርስቲያናት

ያደረገው ሃይል ነው። በክርስቶስ የማዳን ስራ ሃይል ነጻነትን ወጣለን። ነገር ግን በዚህ አለም እስካለን ድረስ በእኛ ውስጥ ይኖራል። ማቴ.15:19 ስለዚህ ነው ክርስቲያን ሁሉ ጊዜ ኃጢአቱን ለእግዚአብሔር በመናዘዝ ይቅርታን የሚጠይቀው። 1ኛ ዮሐ. 1:8 ይህ እጅግ አስፈላጊና ጥብቅ ነገር ነው። በኃጢአት ብንቆይ ለዘላለም እንጠፋለን።

ኃጢአት አንስራም ብለን ብናስብ እንሳሳታለን። ይህንን ለመረዳት አስርቱ ትዕዛዝ ማንበብና ራሳችንን በእነዚህ ትዕዛዛት ብናይ በቂ ነው። ይህንን ስናደርግ ኃጢአተኞች መሆናችንና ኃጢአታችን መናዘዝ እንደሚገባን እንረዳለን።

5. ቸር ሰማያዊ አባታችን ሆይ ማረን ሐጢአታችንን ይቅር በለን ወደ ዘላለም

ህይወትም ምራን አሜን።

- ይህ ጸሎት ማህበሩን ያማከለ/ያሳተፈ/ ለማድረግ ካህኑ ከማህበሩ ጋር

አብረው ይጸልዩታል።

የእግዚአብሔርን ባህርይ በሚገባ የሚገልጽ ጸሎት ነው። እግዚአብሔር ቸር ነው። ከእኛ ከልጆቹ የሚሰሰተው ነገር የሌለ መሆኑን ያስገንዝባል። እግዚአብሔር አንድያ ልጁን በመስጠት ቸርነቱን ገልጿል። ዛሬም ከምንተነፍሰው አየር ጀምሮ ሁሉም ከእርሱ ቸርነት የተነሳ የምናገኘው ነው። እርሱ ቸር ብቻ ሳይሆን ሰማያዊ አባት ነው። አባትነቱ መለኮታዊ ነው። ጥንቃቄው የአባትነት ፍቅሩ የአባትነት የእኛ ና የእርሱ ግንኙነት በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል የአባትና የልጅነት ግንኙነት ነው።

ስለዚህ አባታችንን እንደ ልጆች ሆነን ይቅር በለን ስንለው ይቅር ይለናል። ታልቅና ከሁሉም በላይ የሆነው እግዚአብሔር በቅድስናውና በመለኮትነቱ ታላቅ ቢሆንም መሐሪ ነው። ስለዚህ የተናዘዘነውን ሐጢአት ሁሉ ይቅር አደንደሚለን ተማምንን ይቅር በለን ብለን እንጸልያለን። እግዚአብሔር አባታችን ነው። በቅድስናው የሚያስፈራ ቢሆንም በአባትነቱ ግን የምንቀርበው የሚራራልን ይቅር የሚለን ነው።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

- የጸጋን ሐይል ማስታወቅ /Absolution/

ካህን ባልሆነ ሰው ሲመራ የእግዚአብሔር ቃል የሃጢአት ስርየት የሚያሳይ1ኛ ዮሐ1:9 ቃል ያነባል እንጂ በስልጣን የሃጢአት ስርየት አያስታውቅም።

ካህኑ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም የሐጢአት ስርየት ያስታውቃል። ወይም ስለ ሀጢአት ስርየት በመጽሀፍ ቅዱስ የተገዱ ጥቅሶች ለማህበሩ ይናገራል። ምን ምን እንደሚባል ከቅዳሴ መጽሐፍ ገጽ 19 ተመልከት። ይህንን የሐጢአት ስርየት ማስታወቅ እግዚአብሔር የሐጢአት ስርየት እንደሚሰጥ ተስፋ መስጠት ሳይሆን ካህኑ እግዚአብሔርን ወክሎ ስለሚናገር በእርግጠኝነት የሐጢአትን ስርየት እንቀበላለን።

በአግስበርግ የሐይማኖት መግለጫ በ25ኛ አንቀጽ እንዲህ ይላል።

ለሰዎች የሐጢአትን ይቅርታን የመንገሩ ሥርአት ታላቅ ዋጋ ያለው

አድርገው እንዲቆጥሩ ስለ ስርየቱ ቃል ማጽናናት እንዲያውቁ በማለት

በጥንቃቄ ትምህርት ይሰጣቸዋል።

ደግሞም

ሐጢአት ይቅር የሚል እግዚአብሔር ና ቃሉ ነው እንጂ

የተናጋሪው ሰው ድምጽ ወይም ቃል አይደለም። ተናጋሪው

ቃል፣ የሀጢአት ስርየት የሚሰጥበት ምክንያት ተናጋሪው

እግዚአብሔርን ወክሎ በእግዚአብሔር ትዕዛዝ የተናገረው ስለሆነ ነው።

በፍርሃት ለተያዘ ህሊና የቱን ያህል እንደሚያጽናና፣ ከሰማይ

የእግዚአብሔር ድምጽ እንደሰማን አድርገን ይህንን የሚነግረን

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

የሐጢአት ስርየት ደስ እያለን እራሳችንን እንድንጽናና፣ በዚህ

እምነት የሐጢአት ይቅርታ እንዲኖረን እንድንገነዘብ በጥንቃቄ

እናስተምራለን።

እንግዲህ በሐጢአትን ይቅርታ/Absolution/ ሉተራውያን የሆኑ አብያተ ክርስቲያናት

በጣም አጥብቀው ያምናሉ። ምንም እንኳን ተናጋሪው ካህኑ ቢሆንም የእግዚአብሔር ድምጽ ነው ብለን የሐጢአት ይቅርታን እንቀበላለን። ምክንያቱም ካህኑ የሚናገረው እንደ እግዚአብሔር ቃል ነውና። ማቴ 18፡18፣ ዮሐ 20፡23

የሐጢአትን ይቅርታ የመስጠት ቁልፍ ለቤተክርስቲያን ተሰጥቷልና።

ማርቲን ሉተር ቤተክርስቲያን ሊያድስ ሲጀምር የሐጢአት ስርየት ማስታወቅ እንደ

አንዱ ቅዱሳት ሚስጢር አድርጎ ያስተምረና ጽፎም ነበር። አሁንም አንዳንድ

አብያተክርስቲያናት ከቅዱሳት ሚስጦራት እንደ አንዱ በመቁጠር ሚስጦረ ንስሐ

ያስተምራሉ። ነገር ግን ቅዱስ ሚስጢር ለመሆን አንደኛ በክርስቶስ የተመሰረተ

የቃሉ ማስረጃ ያለው፣ ሁለተኛ የማይታየው ሰማያዊ ጸጋ በሚታይ በምድራዊ ነገር

መገለጥ ይኖርበታል። ኑዛዜ/የሐጢአት ስርየት ማስታወቅ/ በቃሉ ድጋፍ ያለውና

በኢሱስ የተመሰረተ ቢሆንም በበምድራዊ በሚታይ ነገር የሚገለጽ ስላልሆነ ከቅዱሳት ሚስጢራት አይመደብም።

ከላይ ባየነው መሰረት የሐጢአት ኑዛዜና ይቅረታን ማስታወቅ በሉተራውያን አብያተ

ክርስቲያናት ዘንድ ምን ያህል ከፍተኛ ስፍራ እንዳለው እንገዛለን። በሌሎች

አብያተ ክርስቲያናት ማለትም በኦርቶዶክስና በካቶሊክ አብያተ ክርስቲያናት

የሐጢአት ስርየት የማስታወቅ ስርአት አላቸው። ነገር ግን ከብሉይ ኪዳን

የቅዱስ ዮሐንስ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

ትምህርት ጋር በማያያዝ የክርስቶስን የማስተሰረይና የምልጃ አገልግሎት በሚጋፋ መልኩ ትርጉም በመስጠት ይህንን ታላቅ አገልግሎት ያስተምሩታል። በብሉይ ኪዳን ሊመጣ ስላለው ክርስቶስ የተናገረውን ትምህርት ሁሉ ካህናቶች ለራሳቸው በማድረግ ያስተምሩታል።

የሐጢአት ስርየት ማስታወቅ የክርስቶስን አገልግሎት መውሰድ ማለት ሳይሆን እግዚአብሔር በአገልጋዩ/በካህኑ ወይም ፕሮግራሙን በመራው ሰው/ አማካኝነት ይቅር የሚልበት መንገድ ነው። እግዚአብሔር በአገልጋዩ አማካኝነት ቃሉን በመላክ ይቅርታን ይነግረናል። ካህኑ ከማህበሩ ጋር በመሆን ፊቱን ወደ መስዊያው በማዞር የሐጢአት ኑዛዜ ህዝቡን በመወከል ያቀርባል። ከሐጢአት ኑዛዜ በኋላ ፊቱን ወደ ማህበሩ በማዞር እግዚአብሔርን ወክሎ የሐጢአት ይቅርታን ያውጃል። ካህኑ የሚያውጀው የእግዚአብሔር ቃል ነው። ይህ ቃል ደግሞ ይቅርታን የመስጠት፣ ከእስራት የመፈታት፣ ፈጽሞ የማስታረቅ ሐይል ያለው ስለሆነ በእምነት ልንቀበለው የተገባ ነው። የሐጢአት ይቅርታ የሚያስታውቅ ሰው በፍጹም እርግጠኝነት ማስታወቅ እንጂ በጥርጣሬ ወይም በምናልባት ፈጽሞ ማወጅ የለበትም ምክንያቱም በእውነተኛ ንሰሐ በእግዚአብሔር ፊት የቀረበ ሰው እግዚአብሔር ይቅር እንደሚለው የተረጋገጠ ነው።

7.ሀ. የእግዚአብሔርን ስም ማወደስ/Gloria/

ስብሐት ለአብ ለወልድ ለመንፈስ ቅዱስ

የቅዱስ ዮሐንስ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

ቀድሞም እንደነበረ አሁንም እንዳለ

ለዘለአለም እንደሚሆን አሚን

ማህበሩና ካህኑ ስለተቀበሉት ይቅርታ አምላካቸውን ሲያመሰግኑ ነው። ስብሐት

ማለት ምስጋና ማለት ነው። ሐጢአታችንን በጸጋው ይቅር ያለው እግዚአብሔር

ስብሐት ለእርሱ ይሁን እንላለን። በምስጋናው ውስጥ የእግዚአብሔር ዘላለማዊነት

በማሳየት ዘለአለም ምስጋና የሚገባው እግዚአብሔርን በዜማ በማህበር ያመሰግኑታል። ይህ የስብሐት ምስጋና በደስታ የሚቀርብ ጸሎት መዝሙር ውዳሴም ነው።

ለ. ኪራይ ወይም ጌታ ማረን/kylie eleison/ ኪራዮ አንድ ሰው በጉድጓድ ውስጥ ወድቆ የሚያድነው ሰው ፍለጋ የሚጮህበት አይነት ጩኸት ነው ይህ እግዚአብሔር እንዲረዳን እንዲያወጣን መጮህ ነው። ማቴ. 9:27 ማቴ. 20:30-31 በጥንት ጊዜ ንጉስ ወደ ከተማ ሲገባ ህዝቡ ተሰብስቦ ጌታ ምህረት አድርግልን ብለው ይጮሁ ነበር ቤተክርስቲያን ለክርስቶስ አደረጋቸው

አምላክ ፈጣሪ ማረን

ክርስቶስ መድሐኒት ማረን

መንፈስ ቅዱስ ማረን

ይህ ክፍል አጭርም ቢሆን ረጅም ታሪክ ያለው ነው። ጥንታውያን አብያተ

ክርስቲያናት የሚጠቀሙበት ቃል ነው። በዚህ ክፍል ከሐጢአት ኑዛዜ ወደ

ሀጢአት ይቅርታ ማስታወቅ አልፎ ደግሞ የምን ድግግሞሽ ነው ብሎ ጥያቄ መነሳቱ

የማይቀር ነው።ይህ ክፍል የሉቃስውያን አብያተ ክርስቲያናት ዋና ዋና የሉቃስውያን

ትምህርት ክርስቲያን በአንድ ጊዜ ሐጢአተኛ ፃድቃም እንደሆነ ያስተምራል።

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

በእያንዳንዱ ደቂቃ የእግዚአብሔር ምህረት ያስፈልጋል። በአምልኮአችን መካከል

ወንዱ ሴቷን በመመልከት አለባበስን በማየት በልባችን ስለሌላ ተቆጥተን የማይገባ

ሀሳብ ውስጥ ልንገባ እንችላለን። ስለዚህ ለእነዚህ ሐጢአቶች ሁሉ ምህረት ስለሚያስፈልጋቸው ጌታ ማረን ብለን የእግዚአብሔር ምህረት እንጠይቅባቸዋለን።

ይህ ጸሎት አዲስ ይቅርታን መጠየቅ ብቻ ሳይሆን የእግዚአብሔርን ምህረትና

እርዳታ የሚያስፈልገው ሰው ጸሎት ነው። ማር.10፡4-7፣ ማቴ. 15፡22፣ ሉቃ 17፡22

እነዚህን ሰዎች ሁሉ ስናይ ጌታ እንዲምራቸውና ከተያዙበት ጭንቀት እንዲያወጣቸው

የተማመኑበት ነው። እኛም በየትኛውም አይነት ፈተና እና ችግር ውስጥ ሆነን ማረን ብንለው ጌታ ይምረናል።

የኪሪያ ጸሎት ከጥንቱ ቤተክርስቲያን ጀምሮ የሚሰራበት አገልግሎት ነው።

ሉተራውያን አብያ ክርስቲያናት ከጥንቷ ቤተክርስቲያን ወስደው የራሳቸው

አድርገው ይጠቀሙበታል። ሉተር ቤተክርስቲያን ሲያድስ ትምህርቶቹን አንደኛ

ከመጽሐፍ ቅዱስ የማይቃረኑ የቤተክርስቲያን ቅርሶች የሐይማኖት መግለጫዎችና

ያምልኮ ስርአቶችን በመያዝ ነበር። ስለዚህ ዛሬም የሉተራውያን አብያ ክርስቲያናት የራሳቸው አድርገው በአምልኮአቸው ይጠቀሙበታል።

8. የምስጋና መዝሙር ወይም በአርያም ያለውን ያለውን አምላክ ማክበር (Gloria of excelsis)

ሱባሃት ለአምላክ በአርያምሰላም ምድር ለሰዎችም በጎ ስምረት።

ይህ የምስጋና ዝማሬ የመላእክት ዝማሬ በሚተልሄም ይባላል። ለዚሁም ምክንያቱም መሲሁ። በተወለደ ጊዜ መላእክት የዘመሩት ስለሆነ ነው። ሉቃ. 2፡14 መላእክት የኢየሱስን መወለድ በደስታ ሲያከብሩ ለእረኞች የዘመሩላቸው መዝሙር ነው። እግዚአብሔር በልጁ ሰማይና ምድርን ያስታረቀበት እግዚአብሔር የሰማይና ይድር ገዢ መሆኑን ሁሉንም መቆጣጠር የሚችል አምላክ ስለሆነ የምድርን

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

ሰላም ሁሉ በእኛ የሆነ አምላክ ማመስገኛ ነው። መላዕክት የዘመሩት ታላቁ ጨለማ በክርስቶስ ወደዚህ ምድር በመግባት ምክንያት ቡብርሃን እንደተዋጠ፣ የእግዚአብሔር ሰላም ሁሉ እንደመጣ ለማብሰር ነው።

አሁንም ምህረትና ሰላም ይሰጠናል። እግዚአብሔር የሐዋርያትን ይቅርታ መስጠት በመካከላችን ሰላምን ያደርጋል። ስለዚህ ይህን ሃያል አምላክ ምስጋና እንሰጠዋለን። ማህበሩና ካህኑ ሃዋርያቸው አስጨንቋቸው በእግዚአብሔር ፊት ንስሃ ቀረቡ። እግዚአብሔርም አዝዘው ለተናዘዙ ህዝቦቹ ይቅርታ አስታወቃቸው። የሚቀጠለው የህዝቡምላሽ ነው። ህዝቡ በእግዚአብሔር ፊት ፍፁም ደስታ እዲህን የሚደረግበት ጊዜ ነው።

ማህበሩ ደስታውን የሚገልጥበት ጊዜ ስለሆነ መዝሙሮች በብዙ ይዘመራሉ። በዚህ ጊዜ ማህበሩ ለእግዚአብሔር በሙሉ ልቡ ምስጋና የምያቀርባት ጊዜ ስለሆነ ዜማቸው የሚታወቁ መዝሙሮች ቢመረጡ መልካም ነው። እንደ ውዳሴና ምስጋና ላምልኮ ሊያዘጋጅ የሚችል ምንም ነገር የለም። ከተቃዋሚነት የተለያዩ ሐሳቦች ወደ እግዚአብሔር ስለሚመልሰን በዚህ ሰዓት መዝሙር ብቻ ሳይሆን ሰፊ ያለ ምስጋና፣ ውዳሴ፣ ሰግደት፣ ከሙሉ ልባችን ልናቀርብ ተገቢ ነው። ስብሃት ለአምላክ የሚለው ዜማ ከመላዕክት ዝማሬ የተወሰደ ስለሆነ እኛም ድምፃችንን ከእርሱ ጋር እያስተጋባን በሰግደትና በምስጋና በአምላካችን ፊት እንሆናለን።

9. ሰላምታ (Salutation)

በመጀመሪያዎቹ አካባቢ የባል የነበረው አምላክ ከመንፈስህ ጋር ይሁን ነበር። ሰላታ ሲባል ዝም ብሎ ሃይ! እንደማለት አይደለም ወይ ደግሞ እጄት አደራቹ ማለት አይደለም። ነገርግን እግዚአብሔር በመንፈሱ እንዲረዳ በመንፈሱ እርዳታ ሐይልን እንዲሰጠን በመንፈሱ እርዳታ እንዲሰጠን በመቀበል መፀለይ እንጂ።

የእግዚአብሔር ሰዎች ስራቸውን ሁሉ በአምላክ እርዳታ ይሰራሉ። በእግዚአብሔር እርሻ ላይ የተሰማራ አገልጋይ አምላክ ሲረዳው በረከትን ይሰበስባልና ቃሉ ሲነቡብ ስንዘምር ቃሉ ሲሰበክ ሁሉ እንዲታወሱ እግዚአብሔር ይርዳቸው ብሎ ካህኑ በሰላምታ መልክ ይቀባበላሉ። ሩት 2:4-5

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

በካህናትና በማህበሩ መካከል በእግዚአብሔር መንፈስና እውነት የሆነ አንድነት መተሳሰር መኖሩን ያሳያል። ስለዚህ አብረው በአንድ መንፈስ የመልካሉ። ካህኑ ለማህበሩ በአገልግሎታቸውና በአምልኮአቸው ሁሉ አምላክ እንዲረዳቸውና እርሱን ለአፍታ እንኳ እንዳይረሱት አምላክ ከእናንተጋር ይሁን ይላቸዋል። ማህበሩም በምላሽ ለካህኑ በአገልግሎቱ ቃሉ ለሚሰማበትሁሉ እግዚአብሔር እንዲረዳው እርሱም ለአፍታ እንኳን እንዳይረሳ አምላክ ከአንተ ዘንድ ይሁን ይሉታል።

10. ፀሎት

የመጀመሪያው የዝግጅት ክፍል መዝጊያና ሁለተኛው ክፍል መክፈቻ ነው። የእለቱ ጸሎት በእኩቱ ከተመደበው የወንጌል ክፍል ጋር በሚሄድ ሁኔታ ርእሱ የተከተለበትን ይረጣል። በብዙ የመካነ ኢየሱስ ማህበረ ምዕመናን የተለመደው ግን እንዲፀልይ የተሰጠው ሰው እንዲወስን ነፃነት ይሰጠዋል። አንዳንዱ የተጋበዘው ሰው ከ1-9 የፀቀሰናቸውን ጸሎቶችሁሉ እንደገና በመጀመር ሲፀልይ ሌላው ግን በማስተዋ በእለቱ በማሰብ ስለሚገባን ነገር ይፀልያል። ይህ ክፍል ማህበሩን ያሳተፈ እንዲሆን ከማህበሩ ጋብዞ ማጸለዩ መልካም ሆኖ ሳለ የሚጋበዙ ሰዎች አንዳንዶች በጣ ሲያረዝሙ ሌሎች ያሳጥታል። ስለዚህ ወጥነት ይጠፋል። ይህን የተዛባ አካሄድ ለበቀነሰ ካህኑ በየጊዜው ሊያስተምር ይገባዋል። ለዚህ መፍትሄ እንዲሆን በመፅሃፍ ቅዱስ ለእለቱ የተመደበውን ለመራሁት ክፍል መፀለይ ቢሆን መልካም ነው።

በዚህ ክፍል የሚደረገው ጸሎት ዋና አላማው እግዚአብሔር ቀጥለው ባሉት ፕሮግራሞች እንዲመራ እንዲናገረን በጎና የሚቀበል አእምሮ ልብ እንዲዲሰጠን፣ ቃሉ በመንፈስ ቅዱስ ሀይል እንዲሰጠን፣ በረከት ወደ እኛ እንዲመጣ መማጠን ነው።

11. የእለቱ የመልእክት ክፍል ንባብ

እግዚአብሔር ለህዝቡ ይናገራል። ይህም በቃሉ ነው። ቤተክርስቲያን ከእለቱ የእሁድ የበክል ጋር የሚሄድ መልእክት ትመድባለች። ይህ አይነት ምደባ የተወሰደው ከአይሁዶች የሞኩራብ አገልግሎት ነው። የአይሁዶች የሞኩራብ የአምልኮ አገልግሎት የወረሰው ቢሆንም ለውጥ ግን አለበት።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

አይሁዶች የንባብ ክፍላቸው ከኦሪት /ከህግ/ እና ከክብያት ክፍልብቻ የያዘ ሲሆን ቤተክርስቲያንን ከአዲስ ኪዳንም ትመድባለች። ይህ በተለያዩ በአላት የተለያዩ መልዕክት መነበብና በተለያዩ ርዕሰ መሰበኩ ምእመናን በሁሉም አቅጣጫ ሚዛናዊ እድገት እንዲኖራቸው ያደርጋል። ዋነታዊ የሆኑ አብያተ ክርስቲያናት የንባብ ክፍል ሲኖራቸው የንባብ ክፍሉ እንደየአብያተ ክርስቲያናቱ ይለያየሉ። ለምሳሌ የአንግሊካን አብያተ ክርስቲያናት አንድ ከብሉይ ኪዳን፣ አንድ መልእክት / ከሐዋርያት ስራ እስከ ዩሐንስ ራዕይ/ እና አንድ ከወንጌል ሶስት ያነባሉ።አንዳንድ የሉተራን አብያተ ክርስቲያናት የዚህ አይነት አካሄድ አላቸው፤ የሆነ ሆኖ ሁሉም የሚመደቡት አካሄድ መፅሐፍ ቅዱስን በሶስት ወይም በአራት አመት ሁሉንም ክፍል ለማዳረስ ታስቦ ነው።

በዚህ አይነት በኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነ ኢየሱስ የእለቱ የሰንበት ስብከት በሁሉም ቦታ አንድ አይነት በሆነ ክፍል የሚደረግ ስብከት ነው።

የእግዚአብሔር ቃል ሲነበብ እንደማንኛውም ፅሁፍ ባይሆን መልካም ነው። እንዴት እናንብብ ፤

አንዳንድ ሰዎች እንደመሰለው በማንበብ ልዩነት እንዳይኖር በአንድ አይነት ድምፅ ማለትም በዜማ መልክ ተዘጋጅቶ ይነበብ ሲሉ፣ ሌሎች ደግሞ ግልፅ የሆነ ደስ በሚል ለሰው በሚገባ መልኩ ይነበብ ይላሉ። የሆነ ሆነ የእግዚአብሔር ቃል ሰዎች በሚረዱት መልክ ለቃሉ ክብር በመስጠት ይለበባል።ሰለዚህ በኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነ ኢየሱስ « ልባችሁን ወደ እግዚአብሔር አንሱ የእግዚአብሔርን ቃል ከ..... መፅሐፍ ሲነበብ ቆማችሁ ስሙ።»፤ «በጌታ በኢየሱስ ስም አነባለሁ።» ወይም « ሐዋርያው ጳውሎስ በ..... እንዲህ ይላል።» በማለት ይገለጻል።

ቃሉ ሲነበብ ማህበሩ ሁሉ ይቆማል ይህ የሆነበት ምክኒያት ለቃሉ ካለን ታላቅ አክብሮት የተነሳ ቆመን እንሰማለን። በአንድ ስብሰባ ውስጥ ታላቅ ወይም የተከበረ ሰው ሲገባ የሰብሰባው ታዳሚዎች መነሳታቸው የማይቀር ነው። ከእግዚአብሔር ቃል የበለጠ የከበረ ነገር ለእግዚአብሔር ህዝብ ምን አለ; ሰለዚህ ቃሉ ሲነበብ ቆመን እንሰማለን።

12. የቤተክርስቲያን ማስታወቂያ

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

ማስታወቂያዎች ምዕመናን ሁሉ ደስታና ሐዘናቸውን እርስ በርሳቸው እንዲተዋወቁበት የተዘጋጀ የመተዋወቂያ ጊዜ ነው። በሌላ በኩል ማህበሩ ያላትን እቅድና ፕሮግራሞች ሁሉ ለማህበር ምዕመናኗ የምትገልፅበት፣ እንግዶች ካሉ የሚተዋወቁበት፣ ማህበሩ ጥንቃቄ እንዲወሰድ የሚያስፈልግ ነገር ካለ የሚገለፅበት ጊዜ ነው። ማስታወቂያዎች ወደ ማህበሩ ከመቅረባቸው በፊት በደንብ መዘጋጀት ይገባቸዋል። ማስታወቂያ በሚናገረው ሰው ጆሮ ሌላው እየመጣ የሚናገረው ከሆነና በብጥሰጣሽ ወረቀቶች ከተለያዩ አቅጣጫ ተቀብሎ የሚናገር ከሆነ በሰሚው ላይ ጥሩ ስሜት አይፈጥርም። ስለዚህ እንደማንኛውም የአምልኮ አገልግሎት ሁሉ ዝግጅትና ፀሎት ተደርጎበት ሊቀርብ ይገባዋል።

13. የወንጌል ንባብ ክፍል

ይህ የወንጌል ክፍል ሲነበብ «ልባችሁን አንሱ ለዛሬ የተመደበውን የወንጌል ክፍል ሲነበብ ቆማችሁ ሰሙ።» ተብሎ የታወጃል። «ልባችሁን አንሱ» የሚለው ሀረግ የተወሰደው ከሰቆቃው ኤርሚያስ 3:41 እና መዝ. 25:1 ነው። የእግዚአብሔር ቃል ክቡር ቃል ነው። ሰውን የሚለውጥ የሚያፈርስና የሚገነባ የሚያፅናና የሚሰራ ቃል ነው። የእግዚአብሔር ህዝብ ከዚህ የበለጠ ታላቅና የተከበረ እንግዳ የለውም። ይህንን ክቡር የሆነው ቃሉ ሲነበብ ማህበሩ በአክብሮት ሊቀበል ከተቀመጠበት ተነስቶ ይሰማል። እንዲሁም ልቡንና ሁለንተናውን ወደ እግዚአብሔር በማንሳት ይሰማል። የወንጌልና የመልክት ክፍል ንባብ የተወሰደው ከአይሁዶች የአምልኮ ስርዓት ነው። አይሁዶች ከባቢሎን ምርኮ በኋላ አስርና ከዚያም በላይ ሆነው ባሉበት አካባቢ የራሳቸውን ምክራብ ሰርተው ይሰበሰቡ ነበር። በአምልኮ ስርዓታቸው ወቅት ከህግና ከክብያ መፅሐፍት ለየሰንበቱ በመመደብ ያነቡ ነበር። አይሁዶች ሲሰባሰቡ በአምልኮዎቻቸው ወቅት መዝሙር ይዘምሩ እንግዶች ወገኖቻቸው ካሉ ይተዋወቁና ችግረኞችን ለመርዳት የሚችሉበትን ሁሉ ሽያሰባሰቡ ነበር። እንግዳውም ሰው መምህር ከሆነ እንግዳውም ሰው መምህር ከሆነ እንዲስተምር ለእለቱ የተመደበው ክፍል ይሰጠው ነበር። ሉቃ. 4:14-20 ቤተክርስቲያንም ከአይሁድ አምልኮ በመውረስ የመልክት ክፍል ፀሎት የወንጌል ክፍልና መባ መሰብሰብን ታካሂዳለች።

የወንጌል ክፍል ልዩና ከጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከአፍ የወጣ ቃል ስለሆነ ክብደት

ለመስጠትና ቃሉን የበለጠ ክብር ለመስጠት በኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

መካነ እየሱስ የሚነበበው በካህኑ ነው። ይህ ሲባል ሌላው ሰው እንዲያነበው

የሚከለክል ህግ እንደሌለ ሊታወቅ ይገባል።

14 የሐይማኖት መግለጫዎች

ይህ የሀይማኖት መግለጫ ምዕመኑ በሙሉ በአንድነት ያስታውቃል። ይህም ለሰማኑ ቃል ምላሽ ነው። ትርጉሙም « አዎን ጌታ ሆይ ቃልህን ሰምተናል።ይህንን ቃልህን እናምናለን። ለእኛ የተገለጠው አምላክ በአንተ መታመናችንን እንገላግለን። » ማለት ነው። ከዚህም በተጨማሪ በገባኤ እግዚአብሔርን ማምለክና የእርሱን ማንነት መግለጽ ነው። የሐይማኖት መግለጫዎች መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስተምረንን መሰረታዊ ትምህርት በአጭሩና ዋና ዋና በያዘ መልኩ የተዘጋጁ ስለሆኑ እውነተኛ እምነታችን ስንገልጽባቸው የሐሰት ትምህርትን እንቃወማለን።

በአብዛኛው ጊዜ የምንጠቀምበት የሐዋርያት የሐይማኖት መግለጫ ነው። የሐዋርያት የሐይማኖት መግለጫ የካቶሊክ አብያተ ክርስቲያናትም ስለሚጠቀሙት የጋራ ያደርገናል። የኒቂያ የሐይማኖት መግለጫ በኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት ይጠቀማል። የሉተራዊያንና የካቶሊክ አብያተ ክርስቲያናት የኒቂያ የሐይማኖት መግለጫ ይጠቀማሉ። ሆኖም በመንፈስ ቅዱስ ስርየት ላይ ከኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት ጋር መጠነኛ ልዩነት አላቸው። የሐይማኖት መግለጫዎች የማያምኑ ካሉ እኛ የምናመልከው አምላካችንን ለማስተዋወቅ አማኞችም እምነታቸውን እንዲቀሰቀሱና በእውነት በሚጠሩት አምላክ እያመኑና እየተገዙ ስለመሆናቸው ራሳቸውን እንዲመረምሩ የሐሰት አስተማሪዎች መካከል ካሉ የያዙት እምነት ሐሰት

መሆኑን እንዲገነዘቡ ይረዳል።

15. ከስብከት የሚቀድም መዝሙር

ይህ መዝሙር በሰባኪው ቢመረጥ መልካም ነው። ምክንያቱም ወደ ዕለቱ ዋና

መልዕክት እንዲያመራና ጉባኤውን እንዲያዘጋጅ ይረዳል። ሰባኪው ከዕለቱ ስብከት

ጋር የሚያካሄድ መዝሙር መርጦ ለፕሮግራም መሪ ሊሰጠው ይችላል።

የቅዱስ ዮሐንስ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

16. የሰብከት ክፋል

የሰብከት ክፍል በእለቱ ከተመደበው የመልእክት ወይም ወንጌል ክፍል ይቀርባል።

በቤተክርስቲያን መታደስ ዘመን በአብዛኛው ሰብከት ይቅርብ የነበረው ከወንጌሉ

ክፍል ነበር። በኢትዮጵያ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነ እየሱስ ከሁለቱ በአንዱ

ላይ ወይም በሁለቱም በማቀናጀት ሰባኪው የእለቱን ሰብከት እዲያቀርብ ያዛል።

ለየት ያለ ነገር ካልገጠመ በስተቀር ከእለቱ ከተመደበ ክፍል ውጭ በሌላ ክፍል

ሰባኪው እንዲያቀርብ አይደፋፈርም። ለውጥ እንኳ ቢያስፈልግ ከፕሮግራሙ መሪ

ጋር በመነጋገር ማድረጉ መልካም ነው። ሰባኪው ከሰብከቱ በፊት ባሉት ቀናት

በጸሎትና ቃሉን በማንበብ መዘጋጀት ይገባዋል። በእግዚአብሔርና በእግዚአብሔር

ህዝብ መካከል ያለ ዝግጅት መቅረብ ድፍረት ነው።

አንዳንድ ሰዎች ያለ ዝግጅት በቅረብ አንዴ ተረቱን አንዴ የጥቅስ ብዛት በሌላ ጊዜ

ሰዎችን በመተቸት ጉባኤውን ምንም ሳያስጨብጡት ከፑልፒት ይወርዳል። ሌሎች

ደግሞ መንፈስ ቅዱስ ገለጠልኝ በማለት ቃሉ የማይለውን የራሳቸውን ስሜትና

ሐሳብ እግዚአብሔር እንዳለ አድርገው የሚናገሩ አሉ። የእግዚአብሔር አገልጋይ

ግን እግዚአብሔር ፈርቶ ጉባኤውን አክብሮ በቃሉ ሰፊ ዝግጅት አድርጎ ለጉባኤው

ይቀርባል። እውነተኛ ሰባኪ የሚያስበው ስሜቱን ሳይሆን መጽሀፍ ቅዱስ ክፋሉ

የሚለውን ያከብራል። በዚህ ሰዎች አለመዘጋጀታቸውን ለመከላከል ሁሉንም

ከመንፈስ ቅዱስ እንደሰበኩና በመደረክ እያሉ የሚመጣልኝን አካፋላለሁ ሲሉ

ይደመጣሉ። መንፈስ ቅዱስ እንደሚገልጥ የታመነ ነው። ነገር ግን የሚገልጠው

የቅዱሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

በጸሎታችንና በዝግጅታችን በመጀመሪያ እኛን ተናግሮ ለህዝቡ ይደርሳል። ስለዚህ

ሰብከት ሁሉ ከእግዚአብሔር ነው ብሎ መቀበል ትክክል አይደለም። ነገር ግን

በጸሎትና በጥንቃቄ ቃሉን በማጥናት በመንፈስ ቅዱስ መሪነት የሚዘጋጁ መልዕክት

ሰውን ይለውጣል። እንዲህ አይነት መልዕክት ለሚሰማ ሁሉ የእግዚአብሔር ቃል

ነው። ይህ አይነቱ መልዕክት የእግዚአብሔር ድምጽ ነው። እግዚአብሔር ተስፋ

ለሰጥ ወይም ሊያጽናና በፊቱ በሚቆዩ አገልጋዮች ቃሉን ይልካል። ስለዚህ በቃሉ

ጊዜ በፍጹም መስጠትና በእውነተኛ ልብ ቃሉን መስማትና መታዘዝ ያሻናል።

17. ለመጣው የእለቱ ሰብከት የጉባኤው ምላሽ

ሀ. ጉባኤው በዝማሬ እግዚአብሔርን ያከብራል። እግዚአብሔር ያከብራል።እግዚአብሔር ስላመጣው ቃሉ ጉባኤው በዜማ ምላሽ ይሰጣሉ። የዚህ ጊዜ መዝሙር ከቃሉ ጋር

የሚሄድ መዝሙር ይሆናል። የንሰሐ ሰብከት ከሆነ እግዚአብሔር እንዲረዳን የተስፋ ሰብከት ከሆነ ስለተስፋው የሚገልጥ መዝሙር ይዘመራል። ቀጥሎ መዘምራን ካሉ ሊዘምሩ ይችላሉ።

ለ .መባ መሰብሰብ

ይህ በቃሉ ለተገለጠው እግዚአብሔር ጉባኤው ምላሽ የሚሰጥበት ሌላው

መንገድ ነው። የአምላኮችን አንዱ ክፍል ነው። እግዚአብሔር ቆጥረን

ልንደርስበት የማንችላቸው ብዙ ሰጦታዎች ሰጥቶናል። ያገደለብን ምንም

የለም። ለዚህ ሁሉ ሰጦታው ከሰጠን በጥቂቱ በመስጠት ፋቅራችንን

የምንገልጥበት አገልግሎት ነው።

መባ ማለት እግዚአብሔር ከሰጠን ነገር መልሰን በመስጠት ማምለክ ማለት

ነው። ያቆ.1፡26-27 መባ በሚሰበሰብበት ጊዜ መዝሙር ይዘመራል።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርዓት በሉተራን ኦብያተ ክርስቲያናት

ይህም የምንሰጠው ስጦታ በደስታና ከሙሉ ልብ እንጂ በሃዘን እንዳይደለ

18. ስለ መባው መጸለይ

ይህ ጸሎት የሰጠው ስጦታ ለእግዚአብሔር አገልግሎ እንዲውል በገንዘባችን እርሱ እንዲጠቀምና እንዲባርከው የሚጸለይበት ነው። መስጠት ያልቻሉ ሰዎች የመስጠት አቅም የሚሰጥ እግዚአብሔር እንዲሰጣቸውና መስጠት እንዲችሉ የሚጸለይበት ጊዜ ነው። ስለዚህ የፕሮግራም መሪው ወይም ካህኑ ስለእግዚአብሔር ስጦታ በማመስገን ስጦታው እንዲባረክ ይጸልያል።

19. አምላክ ከእናንተ ዘንድ ይሁን

ጉባኤው በነበረው የአምልኮ ጊዜ ሁሉ እግዚአብሔር በቃሉ በመዝሙር በቅዳሴው ወዘተ ተናግሯቸው ብዙ የማያልቁ ተስፋዎች ሰጥቶታቸዋል። ይህንን የሰሙትን ሁሉ በታማኝነት ለመቀበል የእግዚአብሔር እርዳታ ያስፈልጋቸዋል። ቀጥሎም አምላክ ከእናንተ ዘንድ ይሁን እያለ ካህኑ ለጉባኤው በጸሎት ይገልጥላቸዋል። እንዲሁም ማህበሩ በተራቸው አምላክ ከእናንተ ዘንድ ይሁን ብለው ይመልሱለታል። ይህ ጸሎት ማህበሩና ካህኑ በተማሩት ትምህርት መኖር እንዲችሉ የተማሩት ትምህርት ህይወታቸውን እንዲለወጥ ቀጥሎ በተለያዩ ርእሶች ላይ የምልጃ ጸሎት ስለሚቀርብ እግዚአብሔር እንዲሰማቸው አምልኮአቸው በቤተክርስቲያን ግቢ ብቻ እንዳይሆን በስራቸው በአግልግሎታቸው ሁሉ እንዳይለያቸው ካህኑ ለማህበሩ ማህበሩ ለካህኑ በሰላምታ መልክ የሚጸልዩበት ጸሎት ነው። ይህ ክፍል ቀጥሎ ከሚቀርበው ረጅም የምልጃ ጸሎት በፊት ማህበሩና መሪው መንፈሳቸውን የሚያድሱበት ጸሎት ነው።

የቅዳሴ የአምልኮ ሥርአት በሉተራን አብያተ ክርስቲያናት

20. የቤተክርስቲያን ጸሎት/የምልጃ ጸሎት/

ይህ ጸሎት የቤተክርስቲያን ጸሎት የተባለው ቤተክርስቲያን በመንግስትና በእግዚአብሔር መካከል በመሆን ለአስተዳዳሪዎች የምትጸልይበት ለበሽተኞች ለቤተክርስቲያናዊ አማኞችና አገልጋዮች ቤተክርስቲያን ተልዕኮዋን እንድትወጣ የተራቡትን የታሰሩት ስለ አገር ሰላም ስለ መልካም አየር ወዘተ የምትጸልይበት ጊዜ ነው። ስለዚህ ቤተክርስቲያን ሐላፊነቷን እንድትወጣ መሪዎች አስተዳዳሪዎች ህዝቦች ሁሉ በሰላምና በፍቅር እንዲኖሩ ቤተክርስቲያን ስለምትጸልይ የቤተክርስቲያን ጸሎት ይባላል። እግዚአብሔር ለድካማችን ሐይልን እንዲሰጠንና በእርሱ ብርታት ሆነን በዚህ አለም በእርሱ ፍቃድ እንድንኖር የሚጸለይበት ወቅት ነው። ሕዝቦች በተለያዩ ጭንቀትና ፈተና ውስጥ ያሉ ሰዎች በመሆናቸው በዚህ ሰዓት ወደ እግዚአብሔር የምንማልድበት ሰዓት ነው። ይህ ክፍል የመጨረሻ ክፍል ስለሆነ በብዙዎች አብያተ ክርስቲያናት በችኮላ ወይም ጨርሶውንም ሲዘለል ይታያል። ቤተክርስቲያን በጣም የተጎዳችበት ክፍል ቢኖር በዚህኛው ልፍል ነው። ለምን ቢባል የመጨረሻ ክፍል ስለሆነ ካህኑ ሰዓት አልቀአል በሚል በችኮላ አንብቦ ብቻ ሲጨርሰው ይታያል። ምዕመናንን ቢሆኑ ሳይሳተፉ ጥለው ሲሄዱ ይስተዋላሉ። ነገር ግን እጅግ አስፈላጊ ጊዜ ነው። እንዲያውም አመቺ ሆኖ ከተገኘ ማህበሩ ሁሉ ተንበርክኮ መጸለይ ያለበት ክፍል ነው። ምክንያቱም ስለሀገር የሀገር መሪዎች ስለማህበረሰብ ስለህመምተኞች ሁሉ የሚጸለይበት መልካም ፍርድ እንዲኖር ሰላም እንዲሆንልን ቤተክርስቲያን በወነወኔል አገልግሎት ስትሰማራ ሊገጥሟት የሚችሉ ችግሮችን በሙሉ ጌታ ቀድሞ እንዲያጠፋላት ወዘተ ሰፊ ባለ መልኩ የሚጸለይበት ጊዜ ነው። የዚህ አይነት ጸሎት አሁንም ሉተራውያን አብያተ ክርስቲያናት ከሌሎች ለየት የሚያደርጋቸው ጸሎት ነው። ቤተክርስቲያን የእግዚአብሔር ቀኝ እጅ ስለሆነች በእግዚአብሔርና በዓለም መካከል በመቆም ትማልዳለች። በመቸረሻው በአንድ ሃሳብ ተሰማምነተን ከራሳችን ጀምረን በዙሪያችን ላሉት ሁሉ የምንጸልይበት ወቅት ነው።

21. የጌታ ፀሎት

ይህ ጸሎት የፀሎት ሁሉ ማሰሪያ በመሆን ሁሉንም ጠቅሎ ይይዛል። የጌታ ፀሎት እንደ ልማድ ሳይሆን በእውነት ተረድተን የምንለው ቃሉ ውስጣችንን እየሰረሰረን እግዚአብሔርን ልንለምንበት ይገባል።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

22. ምስጋና /Benedicamus /

ካሁኑ ለማህበሩ በዚህ « አምላክ እናመስግን » ብሎ ለምስጋና ማህበሩን ይጋብዛል። ይህ ክፍል Benedicamus ይባላል። ጉባኤውም በመቀጠል « ለአምላክ ስብሀት ይሁን ሃሌ ሉያ” በማለት ምላሽ ይሰጣል። ይህ ማለት አምላክ ይመስግን ማለት ነው። ማህበሩና ምዕመኑ በዚህ አይነት ሁኔታ እግዚአብሔርን ሲያመስግኑት ለወቅቱ ብቻ ማመስገናቸው ሳይሆን በጊዜ ወደ ማይወሰነው የዘለአለም ምስጋና ከመላዕክት ጋር ለማመስገን መግባታቸውን ያሳያል። ክርስቲያን በተለያዩ ጥቃቅንና ሊረሱ በሚችሉ ጥቃቅን ነገሮች ወይም ሁኔታዎች ሳይሸበርና ስፍራውን ሳይለቅ አምላክን ማመስገን ይገባዋል።

ሐዋርያዊ ሙራኬ

ሐዋርያዊ ቡራኬ አስመልክቶ ሐዋርያው ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ሁለተኛ መልእክቱ “የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ የእግዚአብሔርም ፍቅር የመንፈስ ቅዱስም ኅብረት ከሁላችሁ ጋር ይሁን። አሜን” (2ቆሮ. 13:14)። ይህ ጥቅስ ልዩ የሚሆነው እዚህ ብቻ፣ በአዲስ ኪዳን፣ በኋላም ሐዋርያዊ ቡራኬ ተብሎ የሚጠራው ነው።

ከዘመነ ሐዋርያት ጀምሮ የቤተክርስቲያን ሥርዓተ አምልኮ አካል ሆነ። በተጨማሪም አዲስ የተለወጡ ሰዎች ሲጠመቁ እና የክርስቲያን ጉባኤዎች ሲሰናበቱ ተነግሯል። ሐዋርያዊው ቡራኬ ማንኛውንም ዓይነት ችርነት እና ርኅራኄን ይጠቁማል። ለኃጢአተኛ ከእግዚአብሔር ጸጋ፣ ፍቅር እና ህብረት የበለጠ መለኮታዊ ባህሪ የለውም (2ኛ ቆሮንቶስ 1:2፤ ሮሜ 3:24)።

አሮናዊ ቡራኬ

22 እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ ሲል ተናገረው፦ 23 “አሮንንና ልጆቹን እንዲህ ብለህ ንገራቸው፦— እስራኤልን እንዲህ በላቸው።

24 ‘ጌታ ይባርክህ ይጠብቅህም።

25 እግዚአብሔር ፊቱን ያብራላችሁ፤ ይራራላችሁም።

የቅዱስ የአምልኮ ሥርዓት በሉቃስ አብያተ ክርስቲያናት

26 እግዚአብሔር ፊቱን ወደ አንተ አዙሮ ሰላም ይሰጥህ።

27 በዚህ መንገድ ሰሜን በእስራኤል ላይ ያኑሩ፤ እኔም እባርካቸዋለሁ።

እንደ ክርስቲያናዊ ሰላምታ፣ “ጸጋ” የተሰጠው ሰው የእግዚአብሔርን ብርታትና በረከት ሙላት እንዲያገኝ ምኞቱን አሳይቷል። “ሰላም” የሚለው የአይሁዶች የጋራ ሰላምታ፣ እያንዳንዱን ሥጋዊ እና መንፈሳዊ በረከቶችን የሚናገርለትን ተመኘ (ኢሳይያስ 26:3፤ ማቴዎስ 5:9፤ ሉቃስ 1:79፤ 2:14፤ ዮሐንስ 14:27)። የእግዚአብሔር “ጸጋ” ንስሐ የገቡ ኃጢአተኞችን ያጸድቃል (ሮሜ 3:24፤ ቲቶ 2:11)። እና የእሱ "ሰላም" ልባቸውን እና አእምሯቸውን በእሱ ላይ ያኖራል (ፊልጵስ 4:7)።